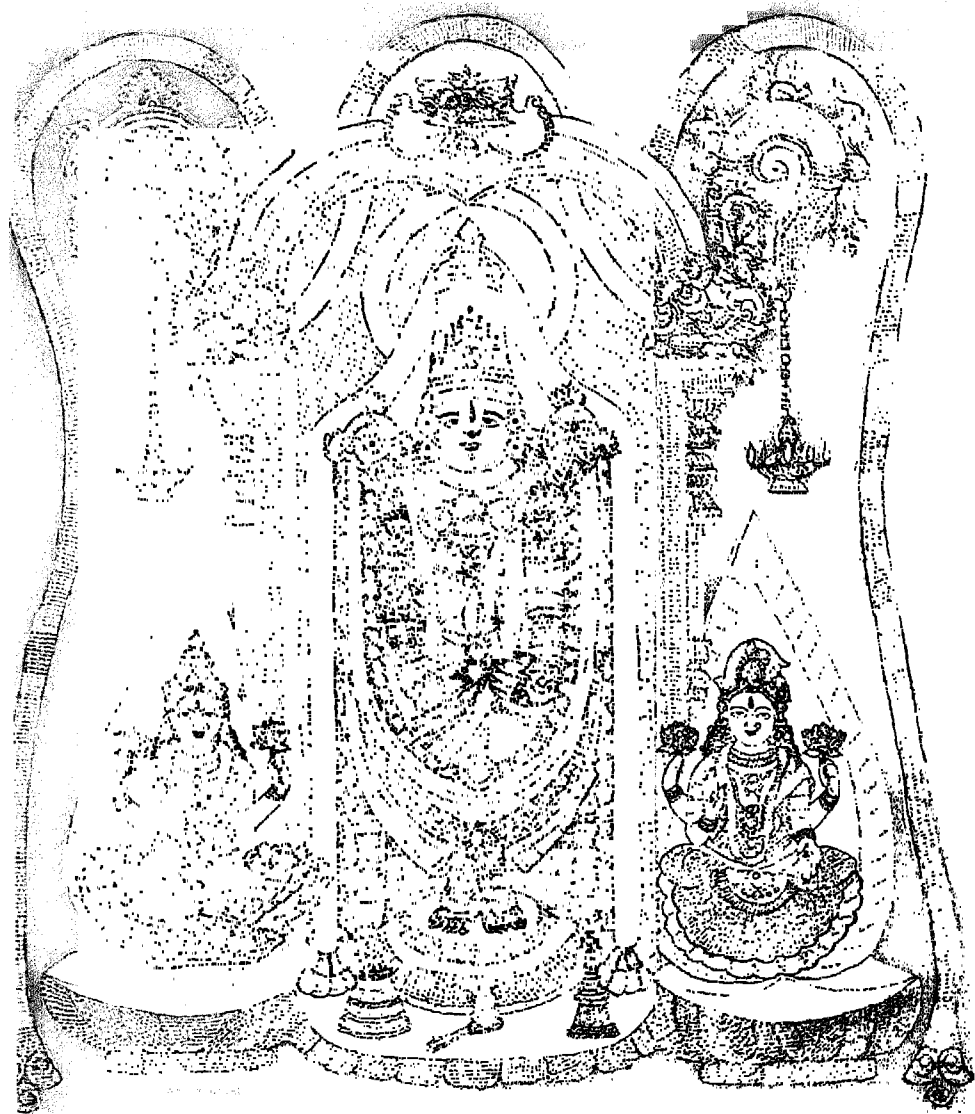

ವಾಗ್ಗೇ ಸುರದೈವನ

ನಿ. ಹೊನ್. ನಿಷ

దాసో సుదీర్ఘం

సంగీతం

శ్రీ ములగలేటి గోపాలకృష్ణ

సేకరణ - సంపాదకత్వం

కుమారి సి.హెచ్.సీత

దాస సుదర్శిని

సి.హెచ్. సీత

కవరు పేజీ:

శ్రీమతి రంగ విజయ

ప్రథమ ముద్రణ

జనవరి, 2002

ప్రతులు: 1000

ప్రచురణకర్తలు :

శ్రీ పరిమళ సాంస్కృతిక సంస్థ భజన మండలి

అశోక్ నగర్, హైదరాబాద్ (ఆం.ప్ర.)

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి
ఆర్థిక సహాయ విధానం క్రింద ఒసగిన విరాళం
ఈ గ్రంథ ముద్రణకు తోడ్పడినది

మూల్యము : రూ. 40/-

ముద్రణ:

డెల్టా గ్రాఫిక్స్

గాంధీ నగర్, హైదరాబాదు

ఫోన్: 7623617

ప్రతులకు:

శ్రీ పరిమళ సాంస్కృతిక సంస్థ భజన మండలి,

1-10-223, అశోక్ నగర్,

హైదరాబాద్, 500 020

ఫోన్: 711105

తొలిపలుకు

దాస సుదర్శినికి తొలిపలుకు వ్రాయడం సంస్థ అధ్యక్షురాలిగా నాభాగ్యం, అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. కుమారి సి. హెచ్. సీతగారు చాలా శ్రమపడి దీనిని భక్తజనావళికి అందించడం నిజంగా భక్తులకు వరం. ఆమె జీవన సాఫల్యం.

కర్ణాటక హరిదాసుల సంక్షిప్త జీవిత చరిత్రలు ఇందులో పొందుపరచడంతో హరిదాసుల కీర్తనామృతధారల పుట్టుక అవగతం కావడానికి దోహదం చేస్తుంది. శ్రీ ములగలేటి గోపాలకృష్ణగారి సంగీత సారధ్యంలో మా భజనమండలి ఇందులో పొందుపర్చిన కీర్తనలన్నియు, అనేక ప్రదేశములలో దేవాలయములయందు, మఠములయందు గానముచేసి కీర్తినార్జించుకున్నది. భక్తి సంగీత ప్రచారమే ముఖ్యోద్దేశముగా గల ఈ కృషినేటి ఆధునిక యాంత్రిక జీవనంలో మానవునికి ఆనందాన్ని సుఖాన్ని ఇవ్వగలదు. గురుస్వామి జగన్నాథ దాసాచార్యులు చెప్పినట్లు ఎవరు ఏ గొంతుతో, ఏవిధంగా భగవన్నామ కీర్తనచేసినను అవి అన్నియు ఆ పరమాత్మ మహా సముద్రంలో కలిసేవి కనుక, ఆ ప్రయత్నం చేసినవారి జన్మ చరితార్థకంకాక మరేమి కాగలదు.

“ఎవరి హృదయమందు ఎంత భక్తి కలదో ఎవరికెటుక
దీని శక్తి అంతుపట్టగ నెరుగ సామర్థ్యమెవరికికలుగు
భక్తిపాశములు అలవైకుంఠపురములోని నారాయణుని
పట్టి భక్తునిముంగిట కీడ్చుకొనియున్న
మహావృక్షమునైన పెకలించుకొని వచ్చు మహా జల ప్రవాహమువోలె.”

శ్రీమతి చాగంటి సీతాలక్ష్మి

Kotra Mallikarjuna Sharma

'KAUSIKASA' M.A., LLB., I.B.P.S.

Deputy Director

All India Radio, Hyderabad-4.

☎: 232076 Ext.: 239

Residence:

65/C, Sanjeeva Reddy Nagar,

"C" Type Colony, Hyderabad - 38 (A.P.)

Station : Hyderabad

Date : 14-6-1999

సంగీత సాహిత్యాలు సరస్వతీమ తల్లి మానవాళికి ప్రసాదించే అమూల్యవరాలు. సాహిత్యం మానసికోద్భావనము వికసించడానికి ఉపకరించితే - సంగీతం మానసికోల్లాసాన్ని వలసినంతగా ప్రసాదిస్తుంది.

అనాది కాలం నుండి ఉత్తర భారత సంగీతం రాజులను రాజాస్థానాలను ఆశ్రయించి విరాజిల్లితే - దక్షిణాది సంగీతం భక్తి భావప్రచోదితమై - మానవాళికి ఆనందంతో పాటు మోక్షానికి కూడా హేతువైంది. అందువల్లనే సంగీత బ్రహ్మ త్యాగరాజస్వామి - ముద్దుస్వామి దీక్షితులు శ్యామశాస్త్రి లాంటి సంగీత మూర్తి త్రయం కేవలం దాక్షిణాత్యులకే కాక యావత్ప్రపంచానికి సంగీత రసధనులనందించడమే కాక భక్త జనావళికందరికి - ముక్తి మార్గసోపానాలను దర్శింపజేసి వారు ముముక్షువులు కావడానికి దోహదం చేశారు. ఉత్తర భారత దేశంలో మీరాబాయి, కబీర్ దాసు, తులసీదాసు మొదలైన వారు భక్తి తత్పరతతో భగవద్గానం గావించారు.

అలాంటి కోవకు చెందినదే, మరో భక్తి భావ చోదకమైనది, కర్ణాటక రాష్ట్రానికి చెందినది, దాసాహిత్యం. దాస సాహిత్య రంగంలో మణిపూసలన దగినవారు పురందరదాసు, కనకదాసు, - పదిహేడు - పెద్దెనిమిది శతాబ్దాలకు చెందిన విజయదాసు - గోపాలదాసు, మోహనదాసు - ప్రసన్న వెంకట దాసు - జగన్నాథదాసు లాంటి మహా మహాలు.

ఈ కర్ణాటక హరిదాసులు - సకల భోగాలను త్యజించి - దాసవేషంబూని - తంబూర, చిరుతలను ధరించి - తమ సంగీత, సాహిత్యాల ద్వారా ధర్మ ప్రచారాన్ని గావించి - ఆనాటి ప్రజాకోటిని ఋజుమార్గ వర్తనులను గావించి, వారిలో అవసరమగు చైతన్యాన్ని, సామాజిక స్పృహను కల్పింపజేశారు. ఈ మహనీయులు ఆంధ్రదేశపు అంచులను గూడ స్పృశించి - తిరుమలేశుని వరకు వచ్చి, స్వామి వారిని మనసారా కీర్తించి తరించారు. వీరిలో కొందరు తెలుగు వారు కూడా.

ఇలాంటి పుణ్య పురుషుల కీర్తనలకు ఆధునిక బాణీలను సమకూర్చి, తమ శిష్యులతో సహా తిరుపతి పండరీపురం, కౌతాళం, ఉడిపి, పలిమారు, మొదలగు పుణ్యక్షేత్రాలలో దాస సాహిత్యాన్ని గానం చేయించి వారిలో దాస సాహిత్యాపు భక్తితోయాలను ప్రవహింపజేసిన సంగీత దర్శకులు శ్రీ ములగలేటి గోపాలకృష్ణ గారు నిజంగా ధన్యులు. వీరికి అన్ని విధాలా బాసటగా నిల్చి - వీరిచేత దాస సాహిత్య ప్రచారానికి తమ వంతు చేయూతనందించి సహకరించిన శ్రీ పరిమళ సాంస్కృతిక సంస్థ సభ్యులు - విశేషించి శ్రీ జె.వి. అప్పారావు గారు, వసుంధరా దేవి దంపతులు, లలిత గారు, నిర్మల గారు ప్రభృతులు నిజంగా శ్లాఘనీయులు.

ఎంతో శ్రమ కోర్చి, దాససాహిత్య స్రష్టల జీవిత విశేషాలను సేకరించి - శ్రీ గోపాల కృష్ణ గారి వివిధ సంగీత కృతులను రాగాల వారిగా - తాళాల వారిగా ఏర్పి కూర్చి, అనేక విశేషాలతో ఈ ముచ్చటైన గ్రంథ రాజాన్ని తెలుగు పాఠకలోకానికి అందించడానికి కుమారి సి. హెచ్. సీత గారు చేసిన కృషి శతధా, బహుధా ప్రశంసనీయం. “దాస సుదర్శిని” అనే పేరుతో మన ముందుకు వస్తూన్న ఈ భక్తి భావ, సంగీత సాహిత్య సమ్మిశ్రిత గ్రంథరాజం అజుని రాణి గళ సీమనలంకరించిన మరో మణిహారం.

ఇది సంగీత సాహిత్య ప్రియులకు ఉపకరించే మరో కరదీపిక.

ఇట్లు

బుధజన విధేయుడు

కొట్రు సుల్లిభార్గున శర్మ

నా మాట

ఓంకారం ప్రణవస్వరూపం, నాదం దాన్ముంచి ఆవిర్భవించింది. అందుచే నాదమే ఆ పరబ్రహ్మస్వరూపం. ఆ పరబ్రహ్మస్వరూపుడైన శ్రీనివాసుని శ్రీ చరణాలకు శిరసాభివందనములు.

నాదోపాసకులు బ్రహ్మజ్ఞాన స్వరూపులు. అట్టి ఆత్మజ్ఞాన సంపూర్ణులు సారస్వత మూర్తులు, సంగీతశాస్త్ర కోవిదులైన దాసవరేణ్యులకు రాగరంజి తాంజులులు.

పాదమహిమో పెద్దల ఆశీర్వాదబలమో సుస్వరపునాదఫలమో అన్నట్లుగా ఆ కోనేటిరాయుని కరుణాకటాక్షం వల్ల దాసకీర్తనలను సాధనేచేసే సదవకాశం కల్పించిన మా గురువుగారైన శ్రీ ములగలేటి గోపాలకృష్ణగారికి భక్తితో ప్రణామాలర్పిస్తున్నాను. తాను నిరంతర కృషి చేస్తూ శిష్యులచేత సాధన చేయిస్తున్న మా గురువుగారికి “పరిమళ” శిష్యులం ఎంతగానో ఋణపడి వుంటాము.

లలిత సంగీతంతోపాటు దాసకీర్తనలను కూడ అభ్యసించడానికి తగిన సదవకాశం కల్పించి ప్రోత్సహిస్తున్న శ్రీ పరిమళ సాంస్కృతిక సంస్థ. అశోక్ నగర్, హైదరాబాద్ (ఆంధ్రప్రదేశ్), వైస్ చైర్మన్ శ్రీ జె.వి. అప్పారావు గారికి, ప్రెసిడెంటు శ్రీమతి చాగంటి సీతాలక్ష్మి గారికి మరియు ఇతర కార్యవర్గ సభ్యులైన శ్రీమతి జె. వసుంధరాదేవి గారికి, శ్రీమతి లలితారావు గారికి, శ్రీమతి నిర్మలారావుగారికి, శ్రీమతి డి. లీలగారికి, మరియు శ్రీ సూర్యచంద్రారావు గారికి హృదయ పూర్వక ఆభివందనములు.

దాస కీర్తనల సేకరణలోను, కూర్పులోను, తగిన సలహాలనిచ్చి సహృదయంతో సహాయ సహకారాల నందించిన శ్రీ కె. గోపినాధరావు గారికి కృతజ్ఞతాభివందనములు.

నా ఈ ప్రయత్నానికి ప్రేరణ, స్ఫూర్తినిచ్చి ప్రోత్సహించిన శ్రీమతి యమ్. రాధాకృష్ణమ్మగారికి, శ్రీ జె.వి. అప్పారావు గారికి, శ్రీమతి జె. వసుంధరాదేవి గారికి మనఃపూర్వక నమస్సులు.

కోరినదే తదవుగా ప్రోత్సహించి అదినుంచి తుదివరకు ఇతోధిక కృషిచేసి ఈ సేకరణకు ఒక రూపురేఖనిచ్చి కూర్పులోను, వర్గీకరణలోను తగిన సలహాలనిచ్చిన మా గురువుగారైన శ్రీ ములగలేటి గోపాలకృష్ణగారికి వినయ పూర్వక వందనములు.

దాస పంచక తేజోముఖ వర్చస్సులను ముచ్చటగా మూర్తీభవింప జేసిన శ్రీమతి రంగవిజయగారి కడు శ్లాఘనీయమైన కళానైపుణ్యానికి కైగవ దోయిలించి నమస్కరిస్తున్నాను.

మనకున్న దాససాహిత్య సౌరభాన్ని సంగీతనిధిని భక్తిరసాన్ని ఒక చిన్న పుస్తకములో అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో కృషి చేసిన ఫలితమిది. నాకు తెలిసినది కొంత, తెలుసుకోవాల్సింది కొండంతగా ఉన్నప్పటికి పరిమితమైన జ్ఞానంతో ఈ ప్రయత్నం చేశాను. కన్నడ భాషా పరిచయం లేనందువల్ల ఏవైనా లోపాలుంటే అది కేవలం అశక్తతగా భావించి సహృదయంతో స్వీకరించ వ్రార్థన.

ఈ పుస్తకం 3 ఖండికలుగా రూపొందించడం జరిగింది. ప్రథమఖండికలో దాస సాహిత్యపుట్టుక, పరిణామం, చారిత్రక ప్రాధాన్యత గురించి వివరించడమైనది. రెండవ ఖండికలో ఒక్కొక్క దాసులవారిని స్తుతిస్తూ శ్లోకం వారి జీవితచరిత్ర మరియు ఆ దాసులవారి రచనలను సేకరించి పొందుపరచడమైనది. అనుబంధంలో తృతీయ ఖండిక సాధారణ అకారాది పట్టిక, శ్లోకాల అకారాది పట్టిక, రచయితల సూచిక, రాగసూచిక, ఉపయుక్త గ్రంథసూచిక, మరియు దాసులవారి జీవిత విశేషాలను సూచించే పట్టిక ఇవ్వడం జరిగింది. దాస సాహిత్య ప్రియులకు ముఖ్యంగా కన్నడభాషా పరిచయంలేని తెలుగువారు కన్నడకన్నూరి కమనీయ సౌరభాలను ఆఘ్రూణిస్తే నా ఈ ప్రయత్నం సఫలీకృతమైనట్లే!

సి.హెచ్. సీత

కృతజ్ఞతలు

నా కోరికను మన్నించి ఎంతో ఓర్పుతో అభిమానంతో ఈ “దాస సుదర్శిని” ని ముద్రించడంలో విలువైన సలహాలను విశేషమైన సూచనలను ఇచ్చి కన్నడ భాషతో గాని సాహిత్యంతోగాని ఇంచుకైనా పరిచయంలేని నా ఈ చిరు ప్రయత్నాన్ని ఎంతో ఆత్మీయంగా సహృదయంతో ప్రోత్సహాపరచిన శ్రీ K. Appannacharya, Special Officer, దాస సాహిత్య ప్రాజెక్టు, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానము గారికి నా వినమ్ర ప్రణామములు.

నా ఈ ప్రయత్నాన్ని వెనలుబాటు కల్పించి ప్రోత్సహాపరచిన శ్రీ P.V.R.K. Prasad I.A.S., డైరెక్టర్ జనరల్, డా॥ మర్రి చెన్నారెడ్డి మానవ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ, హైదరాబాద్ గారికి మరియు శ్రీ.కె.వెంకటేశ్వర్లు గారికి కృతజ్ఞతాభివందనములు.

నా పరిశోధనా సృష్టికి వెలలేని ఆశీస్సులు, విలువైన సూచనలు ఇచ్చిన మా గురువుగారు శ్రీ ములగలేటి గోపాలకృష్ణ గారికి శిరసాభివందనములు.

తమ పనులలో తలమునుకలుగావున్నప్పటికీ కోరిన వెంటనే తగు సమయాన్ని కేటాయించి అచ్చుపడిన తొలి ప్రతులలోని అక్షరదోషాల్ని సరిదిద్ది సవరించిన స్నేహశీలి శ్రీ.కె. గోపీనాథ రావు గారికి కృతజ్ఞతాశతములు.

ముద్రణార్థం అర్థిక సహాయం అందించిప్రోత్సహించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం కార్యనిర్వాహక మండలికి హార్దిక కృతజ్ఞతాభివందనములు.

స్నేహాన్ని పురస్కరించుకొని ఆత్మీయతతో తగు సలహాలు, సూచనలను ఇచ్చిన మిత్రులు యువకవి, రచయిత శ్రీ.కె. రామచంద్రమూర్తిగారికి కృతజ్ఞతలు.

నా ఈ గ్రంథ పరిశోధనాదశలో విషయసేకరణ నిమిత్తమై అర్థిక సహాయం అందించిన శ్రీ శ్యామ్ (సంతోష్ బుక్ ఎంటర్ ప్రైజెస్) గారికి, శ్రీ వాసు (శ్రీనివాసా ఆర్ట్స్ ప్రింట్స్) గారికి, శ్రీమతి లీలగారికి, రామాయమ్మ గారికి మరియు శ్రీ V. రాఘవేంద్రరావు గారికి నా వినయ పూర్వక కృతజ్ఞతలు.

చక్కని ముఖచిత్ర పరికల్పన చేసి తమ భక్తిని ఆవిష్కరించిన శ్రీమతి రంగవిజయ గారికి నేనెంతో ఋణపడివున్నాను. అతి స్వల్ప వ్యవధిలో ముచ్చటగా ముద్రించి ఇచ్చిన డెల్టా గ్రాఫిక్స్ వారికి కృతజ్ఞతలు.

పంచముఖి ప్రాంగణంలో నెలకొనియున్న శ్రీ పరిమళా సాంస్కృతిక భజన మండలి వారి ప్రోత్సాహం నా ఉత్సాహానికి మూలకందమై ఈ గ్రంథరచనకు ఉద్యుక్తురాలై గావించిందనటం అతిశయోక్తి కాదు. అటువంటి ఆ మహామహులకు మన పూర్వక కృతజ్ఞతలు. ఇంకా ఈనా ప్రయత్నం సఫలీకృతం కావడానికి సహాయపడిన మహానుభావులందరికీ పేరు పేరునా కృతజ్ఞతాభివందనములు

విషయ సూచిక

	పుట సంఖ్య
I. దాససాహిత్యం - పుట్టుక, పరిణామం, చారిత్రక ప్రాధాన్యత	1-2
II. దాసుల జీవిత చరిత్రలు - కీర్తనలు	3-154
1. నరహరి తీర్థులు	3-6
2. శ్రీపాదరాయలు	7-9
3. వ్యాసరాయలు	10-14
4. వాదిరాజులు	15-20
5. రాఘవేంద్ర తీర్థులు	21-23
6. వ్యాసతత్వజ్ఞ తీర్థులు	24-25
7. పురందరదాసులు	26-64
8. కనకదాసులు	65-70
9. మహీపతి దాసులు	71-74
10. హెళవనకట్టె గిరియమ్మ	75-76
11. ప్రసన్న వెంకటదాసులు	77-80
12. విజయదాసులు	81-91
13. గోపాలదాసులు	91-99
14. మోహనదాసులు	100-101
15. జగన్నాథ దాసులు	102-110
16. ప్రాణేశ విఠల	111-113
17. శ్రీద విఠల	114-116
18. శ్రీకర విఠల	117
19. అభినవ జనార్దన	118
20. కమలేశ విఠల	119-120
21. మొదలీకల్ శేషదాసులు	121-123
22. హరపనహళ్ళి భీమవ్వ	124-132
23. గురు జగన్నాథదాసులు	133-141
24. అసిగ్యాకు గోవిందదాసులు	142-144
25. వరదేశ విఠల దాసులు	145
26. మధ్వేశ విఠల	146
27. శ్యామ సుందర దాసులు	147-151
28. తందె వెంకటేశ విఠల దాసులు	152-153
III. అనుబంధము	
(a) కీర్తనల సాధారణ అకారాది పట్టిక	154-161
(b) శ్లోకముల అకారాది పట్టిక	162
(c) రచయితల సూచిక	163-169
(d) రాగసూచిక	170-175
(e) ఉపయుక్త గ్రంథసూచిక	176-178
(f) దాసుల జీవిత విశేషాలను సూచించు పట్టిక	179-182

రచన : శ్రీమతి పాలపర్తి అన్నపూర్ణ

పల్లవి : పరమపుణ్యధామము భరతజనని పావనము
దేవఋషుల చరితము వేదసార శోభితము ॥ప॥

చరణం (1) : ఆచార్యులు హరిదాసులు వాగ్గేయకారులై
ధర్మపథము నడిపించిరి నిష్ఠాగరిష్టులై
సర్వవేదసారమును సర్వమూల గ్రంథముగా
మధువులోలుక రచయించిరి శ్రీమద్వాచార్యులు
వ్యాససాహిత్యమై భాసిల్లె నీ ధరణి
సర్వజనామోదముగా దాససాహిత్యముగా
నరహరి తీర్థులు శ్రీపాదరాజులు
విరచించిరి దానిని ముక్తి పథము చూపగా

చరణం (2) : సంగీత సాహిత్య ధర్మముల మర్మములను
త్రివేణి సంగమముగ లక్షలాది కీర్తనలను
వ్రాసి తరియించిరి శ్రీ పురందరదాసులు
కనకదాసులు విజయదాసులు ఎందరెందరో
మద్వాచార్యుని వారసులై ధర్మమునే బోధించిరి
హరి మహిమలనే గ్రోలిరి శ్రీ గోపాల దాసులు
దైవభక్తి త్యాగనిరతికి వారికెవరులేరు సాటి॥

దాససాహిత్యం, పుట్టుక, పరిణామం, చారిత్రక ప్రాధాన్యత

వేదాలలో ఉపనిషత్తులలో పురాణాలలో పాండుపరచబడిన ఆధ్యాత్మిక ధర్మసూక్ష్మాలను సామాన్యుల అవగాహన కోసం ప్రభవించిన సాహిత్యమే కర్ణాటక హరిదాస సాహిత్యం. కృతయుగమున తపస్సు వలనను, త్రేతాయుగమున యజ్ఞయాగాదుల వలనను ద్వాపరయుగమున దాస ధర్మముల వలనను, కలియుగమున కేవలం భగవన్నామ సంకీర్తనతోనే జన్మ తరింపగలదన్న పెద్దలమాట తథ్యము. భారతదేశ సంగీత సాహిత్య చరిత్రలో 14,15,16 శతాబ్దములలో ఎందరో వాగ్గేయకారులు అవతరించిరి.

క్రీ.శ. 15వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో కన్నడ సాహిత్య చరిత్రలో కమనీయ యుగం ప్రారంభమైంది. కర్ణాటకలో విష్ణుభక్తి ప్రతిపాదకాలైన రచనలకు ఈ యుగం ప్రోత్సాహమిచ్చింది. ఈ యుగంలోనే హరిదాస సాహిత్యం ప్రాచుర్యవించి వికసించింది. క్రీ.శ. 16వ శతాబ్దంలో శ్రీకృష్ణదేవరాయలు సాహిత్యానికి గొప్ప ప్రాధాన్యత నిచ్చారు. కన్నడసాహిత్యం సంగీతంతో కలిసి కీర్తనల రూపమున అమృత ప్రవాహంలా సాగినది. భగవద్భక్తితో ప్రేరితులైన హరిదాసులు జనసామాన్యంలో భక్తిభీజములను నాటిరి. ఈ దాససాహిత్యం కీర్తనల రూపమున ప్రవహించి భక్తుల హృదయములను హరిభక్తి సుధతో నింపినది.

ఇప్పటికి తెలిసినంతవరకు సంకీర్తన అనే సాహితీ ప్రక్రియను మాధ్యమంగా ఉపయోగించి, కన్నడభాషలో ధార్మిక జాగృతి కలిగించే హరిదాస వాఙ్మయమునకు ఆద్యుడు 13వ శతాబ్దానికి చెందిన నరహరి తీర్థులు. 13వ శతాబ్దం ఉత్తరార్థమందు నరహరితీర్థులతో జన్మించిన దాసకూటము యొక్క భక్తిమార్గపు సాహిత్యము 15వ శతాబ్ది చివరిలో ముందుకు సాగి 16వ శతాబ్దం మధ్యకాలమునకు పరాకాష్ఠమందు కొనుటయేగాక ఉన్నతమైన స్థానమును అధిరోపించెను.

“భక్తి బేకు, విరక్తి బేకు, శక్తి బేకు, ముందె ముక్తియ బయసువగె” (భవిష్యత్తులో ముక్తిని గోరు వారికి భక్తి, విరక్తి, శక్తి అనునవి యుండుట అవసరము) అను తత్వభోదన ఈ దాససాహిత్య ముఖ్యోద్దేశముగ నున్నది. సాకువ నరసింహుని కాలానికి

చెందిన శ్రీపాద రాయకవి కాలంలో (క్రీ.శ. 1404-1502) కన్నడ సాహిత్యంలో మరొక మైలు రాయిగా పేర్కొనదగిన దాస సాహిత్యం ప్రారంభమయింది. క్రీ.శ. 16వ శతాబ్దంలో దాస సాహిత్యమునకు ఈ ఔన్నత్యము వచ్చుటకు వ్యాసరాయలు, వాదిరాజులు, పురందరదాసులు, కనకదాసులు అను మహాత్ములు రచించిన భక్తి ప్రచారక కీర్తనలే కారణం. ఈ విధంగా అత్యున్నత దశనందుకున్న దాససాహిత్యం 17వ శతాబ్దిలో అజ్ఞాతంలో నుండుట గమనించదగిన విషయము.

క్రీ.శ. 17-18 శతాబ్దాలయందు విజయదాసులు, గోపాలదాసులు, మోహనదాసులు, ప్రసన్న వేంకటదాసులు, జగన్నాథదాసులు ఇత్యాది మహనీయదాస శ్రేష్టులు దాససాహిత్య పరంపరను వివిధ రీతులలో వెలుగొందించిరి. ఈ దాస పరంపరలో గురుగోపాలదాసులు, వరగోపాల దాసులు, వ్యాసవిరలదాసులు, మహీపతిదాసులు, ప్రాణేశదాసులు, శ్రీపతి దాసుల వంటి మహనీయులెందరో రచనలు చేసి చిరస్మరణీయులైనారు.

క్రీ.శ. 18వ శతాబ్ది మధ్య భాగమునందు అనగా సుమారు 1750 సం॥లో హెళెవనకట్టె గిరియమ్మ అను బ్రాహ్మణకవయిత్రి శ్రీరంగనాథస్వామి అంకితముతో రచనలు చేసినారు. ఆ తర్వాత క్రీ.శ. 1801లో మొదల్కల్ శేషదాసులు, శ్రీ హరవనహళ్ళి భీమవ్వ (1822) శ్రీగురుజగన్నాథదాసులు (1853-1918) 19వ శతాబ్ది ఉత్తరార్ధానికి చెందిన శ్రీ అసిగ్యాళ గోవిందదాసులు, శ్రీశ్యామ సుందర దాసులు (1903-1956) కార్పరి నరహరిదాసులు (1896-1979) మొదలగువారు ప్రాతఃస్మరణీయులు.

ఈ విధంగా కర్ణాటక హరిదాసులు సర్వం తృప్తిపించి, దాస వేషం ధరించి తంబూరను చిరుతలను చేతబట్టి భిక్షాపాత్రను పట్టుకొని వాడవాడలా సంచరిస్తూ భక్తి సంగీత ప్రచారం చేశారు. ఈ హరిదాసులందరు తిరుపతి వేంకటేశ్వరుని దర్శించి ఆయనను ప్రస్తుతిస్తూ అనేక కీర్తనలను రచించినారు. వేంకటేశ్వరస్వామిని స్తుతిస్తూ సంకీర్తన చేయని హరిదాసులేలేదని చెప్పవచ్చును. కర్ణాటక హరిదాస కూటమిలో దాదాపు 400 మంది హరిదాసులున్నారు.

ఈ విధంగా కర్ణాటక హరిదాస సాహిత్యం కన్నడకవులనే గాక ఆంధ్రదేశంలోని వాగ్గేయ కాచుల్నికూడ ప్రభావితమై చేసి సామాజిక చైతన్యంతో పాటు ధార్మిక జాగృతిని చాటి మానవజాతిని పునీతం చేసింది.

శ్రీ నరహరి తీర్థులు

సమకాలీన ఆధారాలను మరియు కళింగ శాసనాధారాలను బట్టి శ్రీ నరహరితీర్థులు క్రీ.శ. 1250-1335 అవధిలో ఉన్నారని తెలుస్తోంది. కన్నడంలో కీర్తనలను వ్రాసి మధ్యతత్వాన్ని ప్రచారం చేసిన వారిలో మొదటివారు శ్రీ నరహరి తీర్థులు. హరిదాస కర్ణాటక ప్రక్రియకు నరహరితీర్థుల చేత అంకురార్పణ చేయబడినది.

నరహరి తీర్థులవారి పూర్వాశ్రమ నామము శ్యామశాస్త్రి వీరు గోదావరి తీరమందలి రాజమహేంద్రానికి చెందినవారు బదరికాశ్రమమునుండి రాజ మహేంద్రానికి శ్రీమధ్వాచార్యుల వారు వచ్చినప్పుడు వారితో శ్యామశాస్త్రి సిద్ధాంత వ్యాసమునకు తలపడెను. పరాజితులైన శ్యామశాస్త్రి అద్వైతము యెడల విముఖుడై ద్వైతమతోపదేశము పొందగోరెను. అంతట శ్రీమధ్వాచార్యులు తత్వోపదేశము చేసి ఆశ్రమాభిదానం చేసి “నరహరితీర్థులు” అని నామమిడిరి. వీరివలననే ఆంధ్రప్రదేశమున ద్వైతమతము వ్యాపించినది.

శ్రీమధ్వాచార్యులవారు నరహరితీర్థులకు ఆశ్రమము యిచ్చేముందు మీకు రాజ్యయోగం ప్రాప్తిస్తుంది, అందువల్ల మీకు ఆశ్రమం వద్దని చెప్పగా ఆశ్రమ స్వీకారానంతరం జగన్నాథపురం సంచారం చేయ షరతుపై నరహరి తీర్థులకు శ్రీమధ్వాచార్యులు ఆశ్రమాన్ని యిచ్చారు. ఆయన అజ్ఞమేరకు జగన్నాథపురం సంచారం వెళ్ళారు. అక్కడ రాజ్యాన్ని పాలిస్తున్న విష్ణుశర్మ మరణించగా మహారాణి గర్భవతిగా వుండుటవల్ల ఆరాజ్య సాంప్రదాయం ప్రకారం రాజావారి ఏనుగు ఎవరిమెడలో పూలమాలవేస్తే వారు రాజకుమారుడు పెద్దయ్యేవరకు రాజ్యపాలనచేయాలి. శ్రీనరహరి తీర్థులవారు పాఠ ప్రవచనం చేస్తుండగా ఆ ఏనుగు వచ్చి వారి మెడలో పూలమాల వేసింది. అప్పుడు మంత్రి విచ్చేసి మీరు రాజ్యపాలన చేయాలని కోరగా సన్యాసిని నేను రాజ్య పాలన చేయడమేంటి అని చెప్పి పశువు దాని కేమి తెలియును, ఎదురుగా ఎవరు కనపడితే వారి మెడలో దండవేస్తుంది. ఈసారి నేను గుహలో జపం చేస్తుంటాను. అప్పుడు మళ్ళీ మాల నామెడలో వేస్తే నేను అంగీకరిస్తానని చెప్తారు.

ఆ ఏనుగు మళ్ళి నరహరి తీర్థులవారు జపం చేస్తున్న గుహ వద్దకు వెళ్ళి పూలమాల వారి మెడలో వేస్తుంది. ఈ విధంగా నరహరి తీర్థులవారు 18సం॥ల పాటు జగన్నాథపురంలో రాజ్య పాలన చేసినట్లు శ్రీకూర్మం సింహాచలం క్షేత్రాలలో శిలాశాసనాలు ఉన్నాయి.

అనంతరం నరహరితీర్థులవారు రాజ్యం అప్పగించి తిరిగి వస్తూండగా రాజకుమారుడు స్వామీ మీరు యిన్నాళ్లు మాకు చేసిన ఉపకారానికి కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా మీకు ఏమికావాలో స్వీకరించండి అని కోరగా వారి ఆస్థానంలో పూజలేకుండావున్న మూలరామసీతా ప్రతిమలనడిగి వాటితో రాజ్యం దాటుతుండగా అగ్ని ప్రతిష్ఠితమైంది. అంత నరహరి తీర్థులు దాన్ని శాంతింపజేసి ఆ విగ్రహాలను శ్రీ మధ్వాచార్యుల వారికి సమర్పించిరి. ఈ విగ్రహాలు పూర్వము బ్రహ్మచే పూజితములైనవి.

రచనలు: యమకభారత వ్యాఖ్యనము, దేశోపనిషత్తులకు సూత్ర భాష్యములకు టీకా మొదలగు గ్రంథాలు, కీర్తనలు, ప్రస్తుతం వీరి కీర్తనలు రెండు మాత్రం లభ్యముగానున్నవి. వీటిని బట్టి వీరి రచనా వైశిష్ట్యాన్ని పూర్తిగా అవగాహన చేసికొనుట దుర్లభము. నరహరి - రఘుపతి అంకితనామంతో కీర్తనలు రచించినారు.

పూర్వాశ్రమంలో వీరు కూచిపూడి నాట్యపద్ధతికి సేవలందించిరి. ఉడిపి ప్రాంతంలో యక్షగాన ప్రక్రియకు రూపకల్పనచేసి ప్రచారం చేశారు.

శ్రీనరహరితీర్థులవారు 9సం॥ 1నెల 23రోజులు వేదాంత సామ్రాజ్యాధి కారంచేసి (క్రీ.శ. 1333) శ్రీముఖ సం॥ పుష్యబహుళ సప్తమినాడు తుంగభద్ర తీరమున గల హంపీ (చక్రతీర్థం) క్షేత్రమందు బృందావనస్థులైరి.

శ్రీ నరహరి తీర్థులు

రాగం: భూపాలం

శ్లో॥ ససీతామూలరామార్చా కోశే గజపతేఃస్థితా
యేనానీతా నమస్తస్మై శ్రీమన్మహరి భిక్షవే॥

నరహరితీర్థుల రచనలు

రాగం: హిందోళ

తాళం: ఆది

పల్లవి: ఇంతు మరుళాదెను నానెంతు మరుళాదె

॥ఇంతు॥

అనుపల్లవి: ఇంతు మరుళాగి మరుళాగి బయలిగె బీకువేనా

సంతత రక్షిసయ్యా రఘుకుల తిలక

॥ఇంతు॥

చ. 1. మాతినలి హరిదాసతన

నీతియలి ప్రధాదాసతన

భీతిబడువె విహితదలి ని

ర్భీతిలి మనెమనె తిరుగువెనా

॥ఇంతు॥

చ. 2. ఏకాంతదలి ధనదగోష్ఠి

లోకాంతదలి వైరాగ్యదవార్తి

శ్రీకాంతననేవెగనుమాన

భూకాంతన సేవెగె ఉత్సాహ

॥ఇంతు॥

చ. 3. ఎజిసు బ్రహ్మాదివందిత హరియ

త్యజిసు కామాది హాగెగళన

సుజనవందిత సిరినరహరియ

భజసి బదుకు శ్రీరఘుపతియ

॥ఇంతు॥

పల్లవి: తిళకో నిన్నొకగ నీనె మరుళె
తిళకో నిన్నొకగ నీనే

॥తిళకో॥

అనుపల్లవి: తిళకో నిన్నొకగ నీ
అళకో పోదాయావ్య
కళకో దుష్కర్మవన్ను విషయదిం
సెళకో ఇంద్రియగళన్ను స్వల్పారు
బెళసికో జ్ఞానవన్ను మరుళె

॥తిళకో॥

చ. 1. దాస నెందెనిసి ధనదాశయల్లి సర్వ
దేశవను సంచరిసి ముడుపిన
కాసుగళ సంపాదిసి నిజతను
జా-సతి-సతాపూర పోషిసి ఇద్దరె
ఘాసి యమనల్లి తప్పువదేనో హేసిమరుళె

॥తిళకో॥

చ. 2. సాదరది జనరింద అహదెనిసికొంబువదు
సాధారణ వల్లెందిగు చిత్తైసి
మోదదలి చరిసొ ఇందు కృషి పోష్య
వాదవృషభాదిగిందు ఈ ధర్మ
సాధిసదె అప్రాప్యవేనో ఒందు మరళె

॥తిళకో॥

చ. 3. భరత ఖండదొకు భూసుర జన్మసర్వజ్ఞ
వరశాస్త్ర దధికారవ కళకొళదె
చరమ సౌభాగ్యోద్భవ జ్ఞానదిం
విరకుతి మూలభావ పడెయో నీ
నరహరి రఘుపతియ ప్రేమ సుఖవామరుళె

॥తిళకో॥

శ్రీపాదరాయలు

రాగం: కళ్యాణి

శ్రీపూర్ణోబోధ - గురుపూజిత - గోపినాథ

బాహ్యంతరాన వరతార్చన తత్పరాయ

శ్రీరంగవిధ్ధల - హయానన పూజకాయ

శ్రీపాదరాజ గురవేస్తు నమఃశుభాయ ॥

శ్రీపాదరాయలు (1404-1502)

శ్రీపాదరాజ తీర్థుల పూర్వాశ్రమనామం లక్ష్మీనారాయణ జన్మస్థలం చెన్నపట్టణం తాలూకా కణ్వనదీ తీరమునందు గల అబ్బారు. శేషగిరియప్ప, గిరియమ్మ వీరి తల్లిదండ్రులు. నిరంతరదైవభక్తి గల ఈయన లోకాలన్నిటికి శ్రీహరియే ప్రభువని, సర్వోత్తముడు శ్రీహరియేనని తన సహచరులకు బోధనలు చేయుచుండెడివారు. శ్రీన్వర్ణవర్ణతీర్థులు ఈయనకు ఆశ్రమ దీక్షనిచ్చిన గురువులు. ఒకసారి “శ్రీమన్మాయసుధ” లోని జటిలవిషయం చర్చకు రాగా ఈయన ఆ విషయాన్ని వేద ప్రమాణాల నుదహరిస్తూ అతి సులభంగా అర్థం చెప్పగా శ్రీరఘునాథ తీర్థులవారు ఈతని విద్యత్తుకు మెచ్చి “శ్రీపాదరాజులు” అన్న బిరుదునిచ్చి అభినందించిరి. ఆనాటి నుండి వీరు శ్రీపాదరాయలుగా ప్రసిద్ధి నొందిరి. మహామహిమోపేతులు, తపస్సుంపన్నులైన వీరి మహిమలను గూర్చి శ్రీవ్యాసరాయలవారు రచించిన శ్రీపాదరాజ పంచరత్నమాల’ అను గ్రంథములో వ్రాయబడినది. సగటు మానవుడు అర్థం చేసుకోగలిగిన సరళమైన భాషతో వేదాంతరహస్యాలను, భక్తిని, ధర్మాన్నీ గీతాల రూపంలో గానం చేసే వినూత్న ప్రక్రియకు శ్రీపాదరాయలు నాందీ ప్రస్తాపకులయ్యారు. వీరి సంకీర్తనలు హరిదాస సాంప్రదాయానికి శ్రీకారం చుట్టాయి. కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని “ముళబాగలు”లో కార్యస్థానం ఏర్పరచుకొన్న శ్రీపాదరాయలు వందలాది హరిదాసవరేణ్యుల ఆవిర్భావానికి కారకులయ్యారు. శ్రీపాదరాయలు “రంగవిఠల” అంకిత నామంతో కీర్తనారచన చేశారు. వీరి కాలంలో జన్మించిన హరిదాస సాహిత్య ప్రక్రియ తరువాతి కాలంలో అత్యంత వేగంగా కర్ణాటక దేశంలో వ్యాప్తి చెందినది. హరిదాస కూటాన్ని నిర్మించిన శ్రీవ్యాసరాయలు ఈయన ముఖ్యశిష్యులు. చంద్రగిరి రాజైన సాళువ నరసింహుని అనుగ్రహించి రత్నాభిషేకం చేయించుకున్న మహాతపస్వి ఈయన.

శ్రీపాదరాయలు సంస్కృత, కన్నడ భాషలలో మహాపండితులు. సంస్కృతంలో “వాగ్వజ్ఞ” అన్న వేదాంతగ్రంథాన్ని కన్నడంలో వందలాది కీర్తనలను రచించారు. ఈయన సాహిత్యంలో కీర్తన, సుళాది ఉగాభోగ, వృత్తనామ, దండక ప్రక్రియల్ని చూడవచ్చు కొన్ని కీర్తనలను నృత్య యోగ్యంగా రచించారు.

దాస సాహిత్యానికి మూలపురుషుడిగా కీర్తిగాంచిన శ్రీపాదరాయలు క్రీ.శ. 1502లో “ముళబాగలు” అనేది పవిత్రస్థలంలో బృందావనస్థులయ్యారు.

శ్రీపాదరాయలు రచన

రాగం: రాగమాలిక

తాళం: ఆది

పల్లవి: పోపు హోగొణబారోరంగ॥
పోపు హోగొణబారో॥

చ. 1. జాహ్నవీయ తీరవంతె
జనకరాయన కువరియంతె
జానకీయ వివాహవంతె
జాణ నీ బరబేకంతె

॥పోపు॥

చ. 2. కుండినీయ నగరవంతె
భీష్మకన కువరియంతె
శిశుపాలన ఓల్లశంతె
ఓలెనినగె బరదెళంతె

॥పోపు॥

చ. 3. పాండవరు కౌరవరిగె
లెత్తవాడి సోతరంతె
రాజ్యవన్ను బిడబేకంతె
రంగవిథల బరబేకంతె

॥పోపు॥

శ్రీ వ్యాసరాయలు

రాగం: ఖైరవి

శ్లో॥ శ్రీమద్వ్యాసయతీంద్రాయ వైష్ణవేందీ వరేందవే
మత్తదుర్వాది మాతంగ మృగేంద్రాయ నమోస్తుతే॥

శ్రీవ్యాసరాయలు (1447-1539)

శ్రీవ్యాసరాయలు కావేరీ తీరంలోని బన్నూరు గ్రామంలో జన్మించారు. ఈయనకు ఆశ్రమదీక్షయిచ్చిన గురువు శ్రీబ్రహ్మణ్యతీర్థులు, విద్యాగురువు శ్రీపాదరాయలు. మధ్యమతకీర్తిని నలుదిశల వ్యాపింపజేసిన ఘనత శ్రీవ్యాసరాయల వారికి దక్కింది. దేశ సంచారము చేయుచు శ్రీవ్యాసరాయల వారు పలుచోట్ల శ్రీప్రాణమూర్తి ప్రతిమలను ప్రతిష్ఠించిరి. ఈయన 12సం॥ల పాటు తిరుమలలో వుండి శ్రీనివాసునికి అనేక సేవలు సమర్పించారు. తిరుమల కొండ నెక్కుటకు ప్రయత్నించగా ఏడుకొండలు ఆదిశేష స్వరూపం గాను పర్వతమంతా సాలగ్రామంగాను కనిపించగా శ్రీవ్యాసరాయలవారు మోకాళ్లతోనే కొండెక్కి స్వామి పుష్కరిణిలోనే స్నానంచేసి శ్రీనివాసుని దర్శించిరి. ఇప్పటికీ స్వామివారికి జరిగే సేవలలో కొన్ని వ్యాసరాయలు వారు ప్రవేశపెట్టినవేనని ప్రతీతి. శ్రీవ్యాసరాయలవారంటే శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు అత్యంత భక్తి గౌరవం ఉండేవి. శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు సంభవించిన కుహయోగాన్ని పరిహరించిన మహాతపస్వి ఈయన.

ఈయన మధ్వశాస్త్ర సంబంధమైన అనేక గ్రంథములను రచించిరి. సంస్కృతంలో తర్కశాండవ “న్యాయామృత” “చంద్రిక” మొదలైన ఎనిమిది వేదాంత గ్రంథాలను, కన్నడంలో వందలాది కీర్తనలను రచించారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల ముందూ తరువాత అయిదుగురు విజయనగర ప్రభువులకు రాజగురువుగా వ్యాసరాయలు భాసించారని సోమనాథ కవి రచించిన “వ్యాసయోగి విజయం”లో స్పష్టం చేయబడినది, పురందరదాసు, కనకదాసుల వంటి శిష్యులను పొందిన ధన్యజీవి ఈయన.

ప్రహ్లాదాంశ సంభూతులైన శ్రీవ్యాసరాయలు 92 సం॥లు జ్ఞాన ప్రచారం చేయుచూ సర్వస్వం శ్రీకృష్ణస్వరూపంగా భావించి లోకోపకారం చేసిన యతివరేణ్యులు. ఈయన అంకితనామం “శ్రీకృష్ణ” “కృష్ణ” “సిరికృష్ణ”.

ఈయన క్రీ.శ. 1539లో అనెగొంది సమీపంలోని నవబృందావనగడ్డలో బృందావనస్థలయ్యారు.

శ్రీ వ్యాసరాయల రచనలు

రాగం: కళ్యాణి

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి: కడగోల తారెన్న చిన్న మొస -
రాడెదరె బెణ్ణ బాహోదా

॥కడగోల॥

చ. 1. అణ్ణన ఒడగూడి బారయ్య సవి
బెణ్ణయ ముద్దెయ మెల్లువిరంతె
బణ్ణద సరవన్ను కొరళల్లి హాకువె
చిణ్ణరొడనే అడహోగువియంతె

॥కడగోల॥

చ. 2. పుట్ట బచ్చియ తందు నిన్నయ చిన్నద
తొట్టిల కాలిగె కట్టిసువె
బట్టలు తుంబిద సక్కరె నినగీవె
కట్టాణి ముత్తిన సరవనీవె

॥కడగోల॥

చ. 3. బడవర భాగ్యద నిధియే గోకులద ఎ -
న్నొడెయ మాణిక్యద హరళె
కడుముద్దు ఉడుపియ బాలకృష్ణయ్య
దుడుకు మాడువరేనో పెంగళొకురంగ

॥కడగోల॥

శ్రీవ్యాసరాయలు రచన

రాగం: కానద

తాళం: ఆది

పల్లవి: కాళింగనామెట్టి నాట్యవాడిద
కంజనాభ కృష్ణను॥

అనుపల్లవి: కాళింగనా మెట్టి ఆడిద భరదల్లి
శ్రీవత్స ఉరదల్లి కొరకల్లి వనమాలె
శ్రీతరళ తనదల్లి యమునెయ
మడువినల్లి ఆడుత పాడుత

॥కాళింగ॥

చరణం: 1. కాలిగెజ్జె ఘలుఘలు కెన్నె
ఫాలది తిలకవు హౌశె హుశెముక్త
జ్వలితమణిమయ లలితపదకహార
జ్వలితకాంతి బెళగుత దిక్కుగళల్లి

॥కాళింగ॥

చరణం: 2. సురరు దుందుభియ ధణధణధణరెందు
మొరెయె తాళగళు రుణరుణరుణరెందు
హరబ్రహ్మసురరు తద్వైతద్వైతద్వైత ఎనలు
నారదతుంబురు సిద్ధరు విద్యా
ధరరు అంబరదల్లి ఆడుత పాడుత

॥కాళింగ॥

చరణం: 3. యోగిగళెల్ల జయజయజయవెన్నె
భోగిగళెల్ల భయభయభయవెన్నె
నాగకన్యెయరు అభయఅభయవెన్నె
నాగశయన సిరికృష్ణ జననియకండు
బెగనె బిగిదప్పి ముద్దను తోరిద

॥కాళింగ॥

శ్రీవ్యాసరాయలు రచన

రాగం: కాపీ

తాళం: త్రిపుట

పల్లవి: మహిమె సొలదె ఇష్టె మహిమె సొలదె

అహిశయనన ఒలిమెయింద

మహియెళెమ్మ శ్రీపాదరాయర

॥మ॥

చరణం 1. ముత్తిన కవచ మేల్కులావి

రత్న కెత్తిద కర్ణకుండల

కస్తూరి తిలక శ్రీగంధలేపన

విస్తారదింద మెరెదు బరువ

॥మ॥

చరణం 2. విప్రగె బ్రహ్మహత్య దోషబరలు

క్షిప్ర శంఖోదకది కళెయె

అప్ర బుద్ధరు దూషిసె గేరణ్ణె

కప్పు వసన హసన మాడిద

॥మ॥

చరణం 3. హరిగె సమర్పిసిద నానా

పరియ శాకంగళను భుంజిసె

నరరు నగలు శ్రీశక్రప్రస

కరుణదింద హసియ తోరిద

॥మ॥

శ్రీవాదిరాజులు

రాగం: ఆరభి

శ్లో॥ తపోవిద్యా విరక్త్యాది సద్గుణౌఘా కరానహం
వాదిరాజగురూన్వందే హయగ్రీవ సదాశ్రయాన్॥

శ్రీవాదిరాజులు (1480-1600)

దక్షిణ కర్ణాటక మండలంలోని కుంభాసి సమీపంలోని “హువినకెరె” గ్రామం శ్రీవాదిరాజుల వారి జన్మస్థలం. శ్రీమధ్వాచార్యుల వారిచే స్థాపించబడిన ఉడిపి అష్టమఠములలో ఒకటైన స్వాది మఠమునకు చెందిన శ్రీవాగీశతీర్థుల వారి సంరక్షణలో పెరిగి విద్యాభ్యాసము చేసిన అసాధారణ విద్యా ప్రవీణులు శ్రీవాదిరాజస్వామివారు.

శ్రీవాదిరాజులు మహాతపశ్శాలి. పరవాదులను అందరిని జయించుట వలన వీరికి వాదిరాజస్వామి అని పేరువచ్చెనని ప్రతీతి. శ్రీవాదిరాజులు భూ ప్రదిక్షణము చేసి నాలుగు దిక్కులందున్న పుణ్య తీర్థములను వర్ణించుచూ “తీర్థప్రబంధమును” గ్రంథమును రచించెను. హయగ్రీవ రూపములోనున్న శ్రీవారిని ప్రత్యక్షీకరించుకొనిన మహానుభావులు ఈయన. శ్రీవాదిరాజులు బదరికాశ్రమము నుండి త్రివిక్రమమూర్తి విగ్రహమును, రథరూప దేవాలయమును క్రీ.శ. 1505లో స్వాది గ్రామమునందు ప్రతిష్ఠించి గుడి కట్టించినట్లు శిలాశాసనమున్నది. శ్రీగోపాలకృష్ణ, హనుమత్ప్రతిమలను కూడ వాదిరాజులు ప్రతిష్ఠించిరి. మరియు ధవళగంగ, శీతలగంగ మొదలైన పంచగంగలను నిర్మాణము చేసిరి.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల చేత “ప్రసంగాభరణతీర్థ” అని ప్రశంశించబడిన ప్రతిభాశాలి ఈయన.

సంస్కృతంలో “యుక్తిమల్లికా” మొదలైన అనేక వేదాంత గ్రంథాలనూ, “రుక్మిణీవిజయము” అన్న అపూర్వకావ్యాన్ని సుమారు 50 స్తోత్రాల్ని కన్నడంలో వందలాది పదాలనే కాకుండా “వైకుంఠవర్ణన” “లక్ష్మీశోభన” “స్వప్నపద” “గుండక్రియే” “కేశవనామ” “కీచకవధే” అనేక కృతులను, సుళాది ఉగాభోగమును వ్రాసియున్నారు. “హయవదన” వీరి అంకితనామం.

క్రీ.శ. 1600లో “సోదె” యందు సశరీరంగా బృందావన ప్రవేశం చేశారు.

శ్రీవాదిరాజుల రచన

రాగం: మిశ్ర చక్రవాకం

తాళం: ఆది

పల్లవి: దారియెతోరో గోపాల
వారిజనాభ వైకుంఠలోల

॥దా॥

చరణం 1. సిక్కిదె భవపాశదోళగె
లెక్క విల్లద జంతుగళిగె
దిక్కొబ్బరిల్లవో ఎనగె
కక్కస కళెదు నిన్నియ పాదగళిగె

॥దా॥

చరణం 2. అజరుద్రాది గళందు
గజరక్షక నీనెందు
నిజవాగి పేళిదరెందు
సుజన రొడెయెనె కేళిదె నానిందు

॥దా॥

చరణం 3. సిరిహయవదననె బారై
కరెదెన్న దారియతోరై
పరమభక్తరిగె ఇన్నారై
పరమపురుష నీనల్లదె గతియారై

॥దా॥

శ్రీవాదిరాజాల రచన

రాగం: కళ్యాణి

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి: ముద్దుముఖదాత నమ్మ ముఖ్య ప్రాణనాథనో
సద్గుణవందిత వాయుజాతనో రామదూతనో ||ము||

చరణం 1. జానకీశన వైరిశూలనో (శూలనో) బహుధీరనో
మానిని సీతేయకండు బందనో ముందెనిందనో ||ము||

చరణం 2. వానరరూపిలి ముద్రికె ఇత్తనో (ఇత్తనో) వనకిత్తనో
అనగరవనెల్ల సుట్టనో (సుట్టనో) బహుధిట్టనో ||ము||

చరణం 3. సాగరవను దాటిదధీరనో (ధీరనో) రణధీరనో
రాగతాళమేకదల్లి జాణనో ప్రవీణనో ||ము||

చరణం 4. నంబిద భక్తర కాయువ దాతనో (దాతనో) ప్రఖ్యాతనో
అంబుజాసనపదకె బందు నింతనో హనుమంతనో ||ము||

చరణం 5. హయవదనన భక్తచెల్వ తేజనో (తేజనో) యతిరాజనో
మాయిగళ కులకె బలు భీమనో (భీమనో) సార్వభౌమనో ||ము||

పల్లవి: శరణు శరణు

చరణం 1: శరణు శ్రీవైకుంఠనాయక
 శరణు శ్రీ పురుషోత్తమ
 శరణు శ్రీధర గరుడవాహన
 శరణు వేంకటనాయక

॥శ॥

చరణం 2: ఆదిదేవ మునీంద్రవందిత
 సాధుసురగణ సేవిత
 వేదవేద్య విరించినన్నుత
 శ్రీద వేంకటనాయక

॥శ॥

చరణం 3: శరణు సురముని హృదయపాలక
 శరణు భక్తర రక్షక
 శరణు శ్రీహయవదన మౌక్తిక
 శరణు ఓంకారనామక

॥శ॥

రాగం: ఆనందభైరవి

తాళం: ఆది

పల్లవి: వేణునాదప్రియ గోపాలకృష్ణ
వేణునాద వినోదముకుంద
గానవినోద శృంగారగోపాల

॥వేణు॥

చరణం 1: వందిత చరణా వసుధేయాభరణా
ఇందిరారమణా ఇనకోటితేజా
మందరధర గోవింద ముకుంద
సింధుశయన హరి కందర్పజనక

॥వేణు॥

చరణం 2: నవనీతచోర నందకుమార
భువనైకవీర బుద్ధివిస్తార
రవికోటితేజ రఘువంశరాజా
దివిజవందిత దనుజారి గోపాల

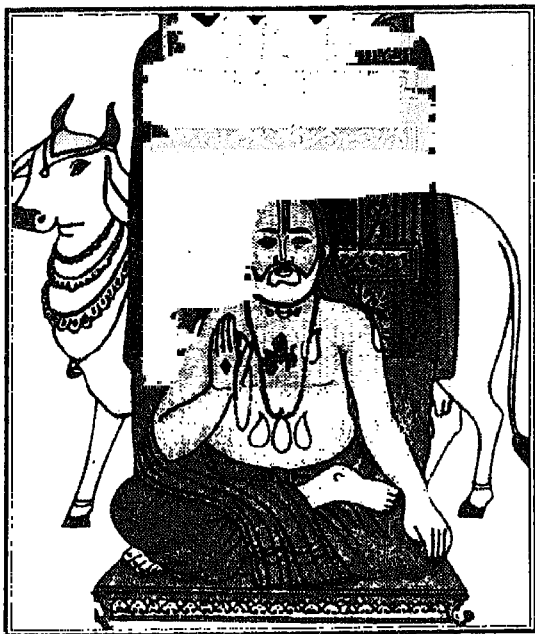
॥వేణు॥

చరణం 3: పరమదయాళు పావనమూర్తి
వరకీర్తిహర శృంగారలోల
ఉరగేంద్రశయన వరహాయవదన
శరణరక్షక పాహి కోదండరామ

॥వేణు॥

శ్రీరాఘవేంద్రతీర్థులు

రాగం: చక్రవాకం

శ్లో॥ పూజ్యాయ రాఘవేంద్రాయ సత్యధర్మ రతాయచ

భజతాం కల్పవృక్షయ నమతాం కామధేనవే॥

శ్రీరాఘవేంద్రులు

శ్రీరాఘవేంద్రస్వామి వీణావిద్యలో ప్రవీణులైన కృష్ణభట్టువంశంలోనివారు. వీరి జన్మస్థలము బళ్ళారి జిల్లా విజయనగరము. వీరి తల్లిదండ్రులు తిమ్మనబట్టు, గోపికాంబ. తిరుపతి శ్రీనివాసుని కటాక్షముచే వెంకన్నభట్టుగా వారికి క్రీ.శ. 1601లో జన్మించిరి. యుక్తవయస్సు రాగానే సరస్వతి అనునామెతో వివాహం జరిగెను. సుధీంద్రులవద్ద కుంభకోణములో విద్యనభ్యసించిరి. విద్యాభ్యాసము ముగిసిన వెంటనే సుధీంద్రులవారు వెంకన్నభట్టుని సన్యాసాశ్రమము తీసుకొనవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించిరి నీవు సజ్జనోద్ధరణకు అవతరించియున్నావు, కాబట్టి ఆశ్రమ స్వీకారం చేసి టిప్పణి గ్రంథములను రచించవలెనని చెప్పిరి. వీరు గురువుల ఆజ్ఞమేరకు ఆశ్రమ స్వీకారంచేసిరి. సుధీంద్రులువారు వెంకన్నభట్టుకు రాఘవేంద్రతీర్థులని నామకరణమొనర్చిరి.

శ్రీరాఘవేంద్రస్వామివారు దేశసంచారము గావించుచూ పరవాదులతో వాదనచేసి జయపత్రికలను సంపాదించిరి. మధ్య శాస్త్రమునకు పెక్కు టీకలను రచించిన శ్రీరాఘవేంద్రతీర్థులు తమ జీవిత కాలమున నలుబది ఏడు గ్రంథములను రచించిరి.

వేదత్రయ వివృత్తి, మంత్రార్థమంజరి, పురుషసూక్తాది పంచసూక్తవ్యాఖ్య, దశోపనిషత్సంధ్యార్థములు, గీతార్థసంగ్రహము, ప్రమేయ దీపికా వ్యాఖ్యనము, గీతాతాత్పర్యటీకా వివరణము, తంత్రదీపిక, న్యాయముక్తావళి, తత్త్వమంజరి, పరిమళ, దశప్రకరణటీకావ్యాఖ్య, రామచరిత్రమంజరి, తాత్పర్య నిర్ణయ భావనసంగ్రహము, చంద్రికా ప్రకాశ, తర్కతాండవ వ్యాఖ్య, ప్రమాణ పద్ధతి వ్యాఖ్య, భాట్టసంగ్రహము మొదలగునవి. వీరికి గీతము సంగీతము ఎంతో ప్రియమైనవి. వీరి మహిమలు అనంతమైనవి.

ప్రహ్లాదాంశ సంభూతులైన శ్రీరాఘవేంద్రులు తమ 70వ ఏట 1671 విరోధికృతనామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ విదియనాడు తుంగభద్రానదీ తీరమందలి మంత్రాలయ క్షేత్రమున బృందావనస్థులైనారు.

శ్రీరాఘవేంద్రుల రచన

రాగం: షణ్ముఖప్రియ

తాళం: ఆది

పల్లవి: ఇందు ఎనగె గోవింద

నిన్నయ పాదారవిందవతోరో ముకుంద ఇందిరేరమణ ||ఇందు||

సుందరవదననె నందగోపనకంద

మందరోద్ధర అరవిందలోచన ||ఇందు||

చరణం 1: నొందెనయ్య భవబంధన దొకుసిలుకి

ముందెదారి కాణదె కుందిదె జగదొకు

కందనెంతెందన్న కుందుగళెణినదె

తందెకాయోకృష్ణ కందర్పజనకనె ||ఇందు||

చరణం 2: మూఢతనదిబలు హేడిజీవననాగి

ధృడభక్తియను మాడవిల్లవో హరియె

నోడలిల్లవోనిన్న పాడలిల్లవో మహిమె

గాడికారకృష్ణ బేడికొంబెనోస్వామి ||ఇందు||

చరణం 3: ధారుణియొకు బలుభార జీవననాగి

మేరె తప్పి నడెదె సేరిదె కుజనర

ఆరు కాయువరిల్ల సారిదె నినగయ్య

ధీరవేణుగోపాల పారుగాణిసొ స్వామి ||ఇందు||

శ్రీవ్యాస తత్వజ్ఞతీర్థులు

శ్లో॥

రాగం: సింహేంద్రమధ్యమం

ప్రకటీకృత టీకోర్తిర్మర్కటీకృత మాయరాట్

చక్రతాత్ వ్యాస తత్వజ్ఞః మస్కరీంద్రః కృపామయ॥

శ్రీవ్యాస తత్వజ్ఞతీర్థులు (1740-1800)

శ్రీవ్యాసతత్వజ్ఞతీర్థులవారి పూర్వాశ్రమనామం ఐ.జి. వెంకటరామాచార్యులు వీరు గోపాలదాసులు వారియొక్క సమకాలీకులు. వీరు తండ్రివద్ద విద్యనభ్యసించారు. వీరు ముఖ్యప్రాణదేవరభక్తులు. వీరి ఉపదేశ గురువు శ్రీభువనేంద్రతీర్థులు. వీరు స్వప్నంలో “వాసుదేవవిరల” అంకితం పొందారు. వీరు “మానసస్మృతి” అను గ్రంథం, భాగవత సప్తమస్కంధానికి వాఖ్యానం, అనేక సుళాదులు, ఉగాభోగలు రచించారు.

శ్రీవ్యాసతత్వజ్ఞతీర్థులు శ్రావణబహుళ అష్టమినాడు వేణిసోంపురంలో బృందావనస్థులయ్యారు.

శ్రీవాసతత్వజ్ఞతీర్థుల రచన

రాగం: పహాడి

తాళం: ఆది

పల్లవి: బందకృష్ణ చందిదింద బందనోడె గోప
వృందదింద నందిసుత బందనోడె

॥బం॥

చరణం 1: గోవమేవ నీవదేవ బందనోడె
దేవతావాద్యగళింద బందనోడె

॥బం॥

చరణం 2: పాపపోప గోపరూప బందనోడె
తాపాలేప కోపాలేప బందనోడె

॥బం॥

చరణం 3: భూసురసుఖసూసుత బందనోడె
వాసుదేవ విరల తా బందనోడె

॥బం॥

శ్రీపురందరదాసులు

రాగం : కళ్యాణి

శ్లో॥ మన్మనోభీష్ట వరదం సర్వాభీష్ట ఫలప్రదం
పురందర గురుం వందే దాసశ్రేష్ఠం దయానిధిం

శ్రీపురందరదాసులు

“దురిత వ్రాతము లెల్లను

పరిమార్చెడి హరి గుణముల పాడుచునెప్పుడున్

పరవశుడై వెలయ

పురందరదాసుని మహిమలను తలచెద మదిలోన్”

అని వాదోసాసనతో ముక్తి పొందిన త్యాగరాజు తన ప్రహ్లాద భక్త విజయములో పురందరదాసుని పొగడినారు. “దాసరందరే పురందరదాసరయ్యా” అని తన గురువు వ్యాసరాయల పొగడ్తుకు పాత్రుడైన మహనీయుడు పురందరదాసులు.

పురందరదాసు జీవితకాలం 1480-1564 అని పలువురి అభిప్రాయం. ఈయన జన్మస్థలం పంథరాపురము సమీపంలోని “పురందరపుడ” ఈనాడు ఇది మహారాష్ట్రంలో ఉన్న పూర్వం కర్ణాటక రాజుల పరిపాలనలో వుండేది.

పురందరదాసు అనలు పేరు శ్రీనివాసనాయకుడు లేక శీనప్ప. శ్రీవ్యాసరాయలువారి ఉపదేశం పొంది “పురందరవిఠల” అనే ముద్ర తో పదరచన చేయడంవల్ల పురందరదాసు అనే పేరు సార్థకమైంది.

ఒక పర్యాయం శ్రీకృష్ణదేవరాయలు పురందరదాసునకు కానుకలనిచ్చి, సత్కరించారు. వాటిమీద మోహంలేని పురందరదాసు వాటిని నిరుపేదలకు దానం చేసినారు. దానికి కారణం తెలియని రాయలవారు పురందర దాసుని తన ఆస్థానానికి ఆహ్వానించి, తాను పంపిన కానుకలు బహుశా పురందరదాసునకు సంతృప్తి నివ్వలేదేమోనన్న సందేహాన్ని వెలిబుచ్చారట. సర్వసంపదలతో “నవకోటినారాయణ” బిరుదు వహించిన తాను వాటినిన్నింటిని వదిలి నిరుపేదగా మారడంలోని ఆంతర్యాన్ని రాయలు వారికి వివరిస్తూ “నీభాగ్యం గొప్పదో, నాభాగ్యం గొప్పదో సరి చూసుందామరి” అని అర్థం వచ్చేటట్లు రాయలువారితో సవాలు చేస్తూ పదరచనచేసి పాడి వినిపించి తన ఔన్నత్యాన్ని చాటుకొన్నారు. అది విని అమితానంద భరితుడైన శ్రీకృష్ణదేవరాయలు పురందరదాసుని పురందర అవతారంగా భావించి సత్కరించెను. ఈయన తిరుపతిలో సంకీర్తనా చార్యుడిగా ప్రసిద్ధి పొందిన అన్నమాచార్యుని సందర్శించి శ్రీవేంకటేశ్వరునిగా భావించి కీర్తించారట.

ఈయన కీర్తనలలో నవవిధ భక్తులు - శ్రవణం, కీర్తనం, స్మరణం, పాదసేవనం, అర్చనం, వందనం, దాస్యం, సఖ్యం, ఆత్మనివేదనం మరియు ఐదు పరమభావాలు - మధుర, వాత్సల్య సఖ్య, సేవ్య, శాంతమనే భావాలున్నాయి. పురందరదాసునకు కర్ణాటక సంగీత పితామహుడనే బిరుదు కలదు. ఈయన సుమారు 70-80 రాగాలు వాడినట్లు ప్రతీతి. సంగీత శిక్షణను సులభతరం చేసిన ప్రసిద్ధ వాగ్గేయకారుడు పురందరదాసు నారదాంశ సంభూతుడని ప్రతీతి. ప్రస్తుతం కర్ణాటక సంగీతంలో ప్రచారంలో వున్న 35 తాళముల పద్ధతిని చేసి ఆ తాళములందు సూళాదులు వ్రాసి ప్రచారం చేసారు. విశేష భక్తిరాగాలైన శంకరాభరణం, కళ్యాణి, తోడి, భైరవి మొదలైన రాగాలలో ఆయన కృతులు చేశారు. పురందర దాసులవారి “పురుందరోపనిషత్” నకు వేదనోపనిషత్తులలో తుల్య గౌరవం ప్రతిపాదించబడినది.

ఈయన మానవసేవయే మాధవసేవగా భావించి మానవులంతా ఒక్కటే అను సత్యాన్ని లోకానికి చాటి చెప్పిన మహనీయ గుణ సంపన్నుడు.

పురందరదాసు 4,75,000 పదాలు రచించారు. ఆయన తన కీర్తనలలో తాను సందర్శించిన స్వాములపైన, స్థలపురాణాలపైన అసంఖ్యాకంగా కీర్తనలను చేసారు. ఈ క్రింది పట్టిక ననుసరించి ఆయన ఏ ఏ విషయములపైన ఎన్నెన్ని కీర్తనలను చేశారో విదితమవుతుంది.

కేదారం నుండి రామేశ్వర పర్యంతం వరకు గల

తీర్థముల వర్ణనలు	1,25,000
ఆచార్యుల గురుమహిమల వర్ణనలు	5,000
బ్రహ్మాది సర్వలోక వర్ణనలు	90,000
పురాణ కథాసారాలు	90,000
దేవతామూర్తుల ధ్యాన కళ్యాణ చరిత్రలు	60,000
శ్రుతి, స్మృతి, సంహిత ధర్మ ప్రతిపాదకాలు	16,000
సుళాదులు	64,000
దేవనామాలు, ఉగాభోగాలు	25,000

4,75,0000

పురందరదాసులవారి కొన్ని ముఖ్యమైన కీర్తనలు

“హలెయ హరగిహనె ఉరొళగిల్లవె” - ఇందులో అంటరాని తనమును గురించి తర్కించి యున్నారు.

“నగెయబరుతిదె” - ఇందులో ఒట్టి వేషధారిగా ఉంటే చాలునా. స్త్రీ, పురుషులు తప్పుడు దోషలో వ్యవహరిస్తూన్నారని చమత్కరించారు.

“కేళనో హరితాళనో” సంగీతం గురించి చెప్తూ భక్తి శ్రుతి లయలేనిది సంగీతమే కాదని చెప్పియున్నారు.

“పిండాండదొళగిన” - అను కృతిలో మూలాధారాది షట్పత్ర వివరమును, అధస్తపాస్రావం, సహస్రావం యొక్క విశిష్టతను వర్ణించియున్నారు.

యావద్భారతదేశంలో ఎవరూ ఇన్ని రచనలు చేయలేదు. కీర్తనా పద్ధతిని ఉద్ధరించి మానవ జీవితాన్ని సముద్ధరించిన మహామహితాత్ముడు.

పురందరదాసు హంపీలోని ఒక మంటపంలో చాలాకాలం నివసించడం వల్ల దానికి పురందరమంటపము అని పేరు వచ్చింది. పురందరదాసు రక్తాక్షినామ సం॥ర పుష్ప బహుళ అమావాస్యనాడు దేహత్యాగం చేశారు.

శ్రీ పురందరదాసుల రచనలు

రాగం: మోహన

తాళం: ఆది

పల్లవి: అకువుదేతకోరంగ అకువుదేతకోరంగ
అకువుదేతకోరంగ అత్తరంజిపగుమ్మ

చరణం 1: పుట్టిదేళుదివసదలి దుష్టపూతనియకొందె
ముట్టివిషద మొలెయుండ కారణ దృష్టి తాకితె
నెనిగె రంగయ్య

చరణం 2: బాలకతనదల్లి గోపాలకర్పాడగూడి
కాళియమడువను కలకిదకారణ
కాలుఉళుకితె నినెగె రంగయ్య

చరణం ౩: శరణు వేలాపురద దొరెయె చెన్నిగరాయ
శరణర సలహావ కరుణానిధియే
వరదపురందర విఠలరాయ

- పల్లవి: ఇదు భాగ్య విదుభాగ్య విదు భాగ్యవయ్య
పదుమనాభనపాదభజనె సుఖవయ్య ||ఇదు||
- చరణం 1: కల్లాగి ఇరబేకు కరిణభవతారెయొళగె
బిల్లాగి ఇరబేకు బల్లవరొళు
మెల్లనె మాధవన మనవమెచ్చినబేకు
బెల్లవాగిరబేకు బల్లవరొళగె ||ఇదు||
- చరణం 2: బుద్ధియలి తను మనవ తిద్ది కొళ్ళలు బేకు
ముద్దాగిఇరబేకు మునియొగిగళిగె
మధ్వమతాబ్బియొళు మీనాగిరలు బేకు
శుద్ధనాగిరబేకు కరణత్రయగళింద ||ఇదు||
- చరణం 3: విషయభోగద త్రుణక్కె ఉరియాగిరలుబేకు
నిశిహగలు శ్రీహరియ నెనెయబేకు
వసుధీశపురందరవిరలరాయన
హసనాద దాసరను సేవిసలు బేకు ||ఇదు||

పల్లవి: ఇన్నుదయబారదె దాసనమేలే ||ఇ||
 పన్నంగశయన పొల్లడలొడెయనె రంగ ||ఇ||

చరణం 1: నానా దేశగళల్లి నానా కాలగళల్లి
 నానా యోనిగళల్లి ఆళిదు పుట్టి
 నాను నన్నదు ఎంబ నరకదొళిగె బిడ్డు
 నీనే గతియెందు నంబిద దాసనమేలే ||ఇ||

చరణం 2: కామాది షడ్వర్గ గాదాంధకారది
 పామరనాగిర్ద పాతకను
 శ్రీమనోహరనె చిత్తజ జనకనె
 నామముద్రికెయింద నంబిద దాసనమేలే ||ఇ||

చరణం 3: మనసావాచా కాయది మాళ్ళకర్మపు
 దానవాంతక నిన్నాధీనవలైరంగ
 ఏనుమాడిదరేను ప్రాణనిన్నదుదేవ
 శ్రీనాథ పురందర విఠల దాసన మేలే ||ఇ||

పల్లవి: ఇదు ఏనంగ మోహనాంగ

అను పల్లవి: మదనజనక తొరవెయ నరసింగ॥

చరణం 1: సురరును తిసిదరె తుటియమిసుకదవ
మరెదేతకె బాయ తెరదె పేళొమ్మె॥

చరణం 2: వరనీలముత్తు మాణిక్య హారగళిరె
కొరళల్లి కరుణమాలెయ నిట్టు మెరెవుదు   ॥ఇదు॥

చరణం 3: తొరవెయ నగహరి పురందరవిరల
శిరియప్ప తొడెయొకు అరియనిట్టరివుదు   ॥ఇదు॥

పల్లవి: ఏళయ్య బెళగాయితు ఏళునారాయణా॥

అనుపల్లవి: ఏళు నారాయణ ఏళు లక్ష్మీరమణ
ఏళు శ్రీగిరియొడెయ వేంకటేశా ॥ఏ॥

చరణం 1: దాసరెల్లరు బందు ధూళి దర్శనగొండు
లేసాగి తాళదండిగెయ పిడిదు
కేశవనె నిమ్మ సిరినామవను స్మరిసుతలి
వాసుదేవనే ఉదయదలి పాడుతిహారు ॥ఏ॥

చరణం 2: కాసిద్ధ హాలుగళ కావడియ తుంబిట్టు
లేసాగి కెనెమొసరు బెణ్ణెయనె మెద్దు
శేషశయననె ఏళు సముద్ర మథనవమాడు
దేశకెంపాయితెళయ్య హరియె ॥ఏ॥

చరణం 3: అరకుమల్లిగె - బాజి - పరిమళదపుష్పగళ
సురరు తందిహరయ్య సుజన రొడెయ
అరవిందలోచననే కోళి కూగితుకేళు
పురందరవిరలనె బెళగాయితు ॥ఏ॥

పల్లవి: ఓడిబారయ్య వైకుంఠపతి నిన్న
నోడువె మన దణియె ||ఓ||

అను పల్లవి: నోడి మాతాడి ముద్దాడి సంతోషగూడి
పాడి పాగుళువెనొ పరమపురుష హరి ||ఓ||

చరణం 1: కెందావరె పొల్వ పాదగళింద రంగ
ధిమిధిమిధిమి కెందు కుణియుతలీ
అందుగె కిరుగెజ్జె ఘలుఘలురెన్నలు
చందది పీతాంబర నలిదాడలు ||ఓ||

చరణం 2: కోటి సూర్యప్రకాశదంతె కి
రీట - కుండల - బావులి - హొళెయె ల
లాటకస్తూరితిలక ఇడువెరంగ
కూటగోపాలర ఆట సాకొ ఈగ ||ఓ||

చరణం 3: మంగళాత్మక మోహనకాయరంగ
సంగీతలోల సద్గుణశీల
అంగనెయరిగెల్ల అతిప్రియనాథ శుభ
మంగళ మారుతి పురందరవిరల ||ఓ||

పల్లవి: కళ్యాణం తులసి కళ్యాణం
కళ్యాణవెనమ్మ కృష్ణ శ్రీతులసిగె ||క||

అను పల్లవి: బల్లిద శ్రీవాసుదేవనిగె ||క||

చరణం 1: అంగళదొళగెల్ల తులసివనమాడి
శృంగారవమాడి శ్రీఘ్రుదింద
కంగళపాపవ పరిహరిసువముద్దు
రంగ బందల్లి నెలసిహను ||క||

చరణం 2: మిందు మడియనుట్టు సందేహవబిట్టు
తందశ్రీ గంధాక్షతె గళింద
సింధుశయనన వృందావనది పూజిసె
కుందదభాగ్యవ కొడుతిహళు ||క||

చరణం 3: ఉత్థాన ద్వాదశి దివసదల్లి
ఉత్తమ తులసిగె వివాహవ
చిత్తనిర్మలరాగి మాడిదవరిగె
ఉత్తమగతి ఈవ పురందరవిరల ||క||

పల్లవి: కాయలారెనో కృష్ణా కండవర బాగిలను
నాయికున్నియ తెరది పరర పీడిసుత ||కా||

చరణం 1: ఉదయకాలదలెద్దు సంధ్యావిధియ బిట్టు
పదుమనాభనపాద సేవెయనుమాడదె
ముదదినిన్నర్చినదె నరర సదనవహాక్కు
ఒదిగి సేవెయేమాడి అవరబాగిలను ||కా||

చరణం 2: కల్లకరగిస బహుదు కడలె హురిగడలెయెళు
తైలవను తెగెదాదరుణ్ణబహుదు
బల్లిదర మనవ మెచ్చిసలారె ప్రతిదినది
హల్లుగిరిగిరిదు హంబలిసి బాయబిడుత ||కా||

చరణం 3: ఇంతు నానాచింతెయెళు నిన్న నెనెయదలె
భ్రాంతియెంతెంబ హెబ్బలెయెళు సిలుకి
అంత్యదారియకాణె ఆదరిసువరు ఇల్ల
చింతెయను బిడిసయ్య పురందర విరల ||కా||

- పల్లవి: కూసిన కండీర్యా ముఖ్య ప్రాణన కండీర్యా
బాలన కండీర్యా బలవంతన కండీర్యా ||కూ||
- చరణం 1: అంజని ఉదరది హుట్టితు కూసు
రామన చరణకె ఎరగితు కూసు
సీతెగె ఉంగుర కొట్టితు కూసు
లంకాపురవనె సుట్టితు కూసు ||కూ||
- చరణం 2: బండి అన్నవ ఉండితు కూసు
బకన ప్రాణవ కొండితు కూసు
విషదలడ్డిగె మెద్దితు కూసు
మడదిగె పుష్పవ కొట్టితు కూసు ||కూ||
- చరణం 3: మాయావాదిగళ గెద్దితు కూసు
ద్వైతమతపనుద్ధరిసితు కూసు
మధ్వరాయరెంబ వెసరిన కూసు
పురందరవిఠలన ప్రేమద కూసు ||కూ||

పల్లవి: గజవదన బేడువే గౌరీతనయ
త్రిజగమందితనే సుజనర పొరెవనె ||గు||

చరణం 1: పాశాంకుశధర పరమపవిత్ర
మూషికవాహన మునిజనప్రేమ ||గ||

చరణం 2: మోదది నిన్నయ పాదవతోరో
సాధువందితనె ఆదరిదిందలి

చరణం 3: సరసిజనాభ శ్రీపురందర విఠలన
నిరుతనెనెయువంతె దయామాడో ||గ||

- పల్లవి: జయజానకీకాంత జయసాధువినుత
జయతు మహిమానంత జయభాగ్యవంత ||జ||
- చరణం 1: దశరథాత్మజ వీర దశకంఠ సంహార
పశుపతీశ్వరమిత్ర పావనచరిత్ర
కుసుమబాణస్వరూప కుశలకీర్తికలాప
అసమసాహస శిక్ష అంభుజదళాక్ష ||జ||
- చరణం 2: సామగానవిలోల సాధుజనపరిపాల
కామితార్థ ప్రదాత కీర్తినంజాత
సోమసూర్యప్రకాశ సకలలోకాధీశా
శ్రీమహారఘవీర సింధుగంభీర ||జ||
- చరణం 3: సకలశాస్త్ర విచార శరణజనమందార
వికసితాంబుజవదన విశ్వమయసదన
సుకృతమోక్షాధీశా సాకేతపురవాస
భక్తవత్సలరామ పురందరవిరల ||జ||

పల్లవి: జయమంగళం నిత్యశుభమంగళం

చరణం 1: సచ్చిదానంద సర్వగుణపూర్ణగై
అత్యంత సుజ్ఞాన గజ్జాక్షగై
మెచ్చిగోపియరొడనె మనవిట్టు కూడిదగై
నిత్యకళ్యాణ నిర్దోషగై

||జ||

చరణం 2: వ్యాసావతారగై వేద ఉద్ధారగై
సాసిరనామద సర్వే శగై
వాసవాగిద్ధ శ్రీవైకుంఠనిలయగై
శేషగిరివాస వేంకటరాయగై

||జ||

చరణం 3: అంబరీషనశాప పరిహరిసి దవనిగై
తుంబురునారద ముని వంద్యగై
అంబుజనాభగై అజనపెత్తవగై
కంబుకంధర పురందర విఠలరాయగై

||జ||

రాగం: బృందావనసారంగి మరియు శంకరాభరణం

తాళం: ఆది

పల్లవి: దయమాడో రంగ దయామాడో
దయామాడో నిన్నదాస నానెందు ||ద||

చరణం 1: హలవు కాలదినిన్న హంబల ఎనగె
ఓలిద పాలిన బేకు వారిజనాభ ||ద||

చరణం 2: ఇహపరగతి నీనె ఇందిరారమణ
సహాయనిన్నదె సర్వదా తోరో కరుణ ||ద||

చరణం 3: కరిరాజవరదనె కామితఫలదా
పురందరవిరల హరిసార్వభౌమ ||ద||

పల్లవి: దేవకికంద ముకుంద॥

చరణం 1: నిగమోద్ధార నవనీత చోర
ఖగపతివాహన జగదోద్ధార ॥దే॥

చరణం 5: నిగమగోచర బంద నిత్యతృప్తను బంద
నగెముఖపురందరవిరల బందనో ॥దే॥

చరణం 2: శంఖచక్రధర శ్రీగోవింద
పంకజలోచన పరమానంద ॥దే॥

చరణం 3: మకరకుండలధర మోహనవేష
రుకుమిణివల్లభ పాండవపోష ॥దే॥

చరణం 4: కంసమర్ధనా కౌస్తుభాభరణ
హంసవాహన పూజిత చరణ ॥దే॥

చరణం 5: వరవేలాపురచెన్న ప్రసన్న
పురందరవిరల సకల గుణపూర్ణ ॥దే॥

- పల్లవి: దేవబందనమ్మ స్వామి బందను
దేవరదేవ శిఖామణి బందను ||దే||
- చరణం 1: ఉరగశయన బంద గరుడగమన బంద
నరగొలిదవబంద నారాయణ బంద ||దే||
- చరణం 2: మందరోద్ధర బంద మామనోహర బంద
బృందావనపతి గోవింద బంద ||దే||
- చరణం 3: పక్షివాహన బంద లక్ష్మణాగ్రజ బంద
అక్షయఫలద లక్ష్మీరమణ బంద ||దే||
- చరణం 4: నక్రహరను బంద చక్రధరను బంద
అక్రూర గొలిద త్రివిక్రమ బందను ||దే||
- చరణం 5: నిగమగోచర బందనిత్యతృప్తను బంద
నగెముఖపురందరవిఠల బందనో ||దే||

పల్లవి: నానిన్న మనకె బారెనే జయపాండురంగ ||నా||

అను పల్లవి: నాన్ని మనకె బారెనె బందరె ఈ భవద బలెయొకు
శిలుకువెనె

చరణం 1: తందెతాయిగళ తొరెద ధ్రువనిగె
చందదింద మార్గవ తోరిదె ||నా||

చరణం 2: పంకజనాభనె కుబుజెడొంకనె తిద్ది
నీ కూడిదె సంభ్రమ దిందవళ ||నా||

చరణం 3: దీనరుద్ధరిపపురందరవిరల
ఏనుకారణ ఎన్న మరెతె జయపాండురంగ ||నా||

పల్లవి: నారాయణ ఎన్నిరో శ్రీనరహరి
పారాయణ మాడిరో ||నా||

నారాయణనెందు అజామికను కైవల్య
సేరిదనెంబొ సుద్దియకేళి అరియరె ||నా||

చరణం 1: చోరర భయవిల్లవో హరినామక్కె
యారఅంజికె ఇల్లవో
ఊరనాకువ దొరెయె నీతిభీతిగళిల్ల
ఘోరపాతకవెల్ల దూరమాదువదక్కె ||నా||

చరణం 2: కాశిగె హోగలేకె కావడి పొత్తు
బేసత్తు తిరుగలేకె
వాసుదేవననామ బాయితుంబ నెనెదరె
క్షేత్రగళెంబుదు లేశమాత్రవిల్ల ||నా||

చరణం 3: స్నానవమాడలేకె మానవరిగె
మౌనమంత్రగళేకె
దీనపాలకనమ్మ బెట్టదొడయన్న
ధ్యానకె సరియుంటె పురందరవిరలన ||నా||

- పల్లవి: నారాయణనిన్న నామద స్మరణేయ
సారామృతవెన్న బాయిగె బరలి ||నా||
- చరణం 1: అడువాగ నలిదాడువాగలి
నోడుత నిందు మాతాడువాగలి
కేడుతనదింద కూడి ఈభవదోళు
మాడిద పాపపు ఓడి హోగువహాగె ||నా||
- చరణం 2: ఉరిబందాగలి ఛళిబందాగలి
గడగడ నడగుత తిరుగువాగలి
హరినారాయణ దురితనివారణ
ఇరుకు హగలు నిన్న స్మరణే మాడువంతె ||నా||
- చరణం 3: సంతత నిన్నయ సాసిరనామవెన్న
అంతరంగదొకు యిరుతిరలీ
సంతతవరద శ్రీపురందర విరల ఎ-
న్నంత్యకాలదొకు మననెనెసువహాగె ||నా||

పల్లవి: నిన్ననోడి ధన్యనాదెనో హే శ్రీనివాస ||ని||

అను పల్లవి: నిన్ననోడి ధన్యనాదె ఎన్న మనది నింతు సుప్ర-
సన్న దయమాడి నీను మున్నినంతె సలహాబేకొ ||ని||

చరణం 1: లక్ష్మీరమణా పక్షివాహన - లక్ష్మీ నిన్న వక్షదల్లి
రక్షణ శిక్షణదక్ష పాండవపక్ష కమలాక్ష రక్షిసు ||ని||

చరణం 2: దేశదేశగళను తిరుగి
ఆశాబద్ధనాదె స్వామి
దాసనెనిసి ఎన్న జగ-
ధీశ కాయె వాసుదేవ ||ని||

చరణం 3: కంతుజనక కొట్టు ఎనగె
అంతరంగద సేవెయన్ను
అంతరవిల్లదె పాలిసయ్య
హౌంతకారి పురందరవిఠల ||ని||

పల్లవి: పాలిసె ఎన్నను శ్రీమహాలక్ష్మి
పాలిసె ఎన్నను ఫాలాబ్ధిసంజాతే ||పా||

అను పల్లవి: లలితాంగి శుభదేవి మంగళదేవి ||పా||

చరణం 1: వేదాభిమాని సారసాక్షి శ్రీధరరమణి
కాదుకో నిన్నయ పాదసేవకరన్న
ఆదిశక్తి సర్వాధారె గుణపూర్ణై ||పా||

చరణం 2: దయదింద నోడే భజిపభక్తర
భయదూరమాడే దయపాలిసుమాతె
త్రైలోక్యవిఖ్యాతె జయదేవి సుప్రతే
హయవదనన ప్రీతే ||పా||

చరణం 3: , నీనల్లదన్య రక్షిపరన్న కాణెనా మున్నా
దానపాంతక సిరిపురందరవిఠలన
ధ్యానిప భక్తుర మాన నిన్నదుతాయె ||పా||

- పల్లవి: బారయ్య వేంకటరమణ
భక్తర నిధియే ||బా||
- తోరో నిన్నదయ తోయజాంబకనె ||బా||
- చరణం 1: వేదగోచర బారో ఆదికచ్చప బారో
మోదసూకర బారో సదయానరసింహ బారో ||బా||
- చరణం 2: వామనభార్గవ బారో రామకృష్ణనె బారో
ప్రేమద బుద్ధనె బారో స్వామి కల్కి నీ బారో ||బా||
- చరణం 3: అరవిందనాభ బారో సురరప్రభువే బారో
పురుహుతవంద్య బారో పురందరవిరల బారో ||బా||

పల్లవి: రంగబారో పాండురంగబారో శ్రీ.

అను పల్లవి: రంగబారో నరసింగబారో ||రం||

చరణం 1: కంద బారో ఎన్నతందె బారో
ఇందిరారమణ ముకుంద బారో ||రం||

చరణం 2: అప్ప బారో తిమ్మప్ప బారో కం -
దర్పనయ్యనె కంచీవరద బారో ||రం||

చరణం 3: అణ్ణబారో ఎన్న చిన్న బారో
పుణ్యమూర్తి మహిషాపురిచెన్న బారో ||రం||

చరణం 4: విష్ణుబారో ఉడుపిక్మష్టబారో ఎ -
స్తిష్టమూర్తి పురందరవిఠల బారో ||రం||

- పల్లవి: లాలిలాలి నమ్మ హరియె లాలి
 సురనరరిగె ఒలిదు కరుణవ
 బీరువదొరియె లాలి ||లా||
- చరణం 1: రామలాలి మేఘశ్యామలాలి
 మా మనోహర అమిత సద్గుణధామలాలి ||లా||
- చరణం 2: కృష్ణలాలి సర్వోత్కృష్టలాలి
 దుష్టర శిక్షసి శిష్టర పొరెవ సంతుష్టలాలి ||లా||
- చరణం 3: రంగలాలి మంగళాంగలాలి
 గంగెయ పడెద తుంగమహిమ నరసింగలాలి ||లా||
- చరణం 4: నందలాలి గోపీకందలాలి
 మందరగిరిధర మధుసూదన ముకుందలాలి ||లా||
- చరణం 5: శూరలాలి రణధీరలాలి
 మారనయ్యనమ్మ గురుపురందరవిరల లాలి ||లా||

- పల్లవి: లాలిసిదకు మగనా యశోదే ||లా||
- చరణం 1: అరళెలి మాగాయి బెరళిగుంగురవిట్టు
తరళన మైసిరి తరుణినోడుత హిగ్గి ||లా||
- చరణం 2: బాలకనే కెనెహోలు మొసరసీవె
వీలెయందలి ఎన్న తోళ్మేలే మలగెందు ||లా||
- చరణం 3: ముగుకునగె మొగదింద ముద్దు తాతారెందు
జగదొడెయన శ్రీ పురందరవిఠలన ||లా||

పల్లవి: వేంకటరమణనె బారో
 శేషాచలవాసనే బారో
 పంకజనాభ పరమపవిత్ర
 శంకరమిత్రనె బారో

॥వేం॥

చరణం 1: ముద్దుముఖద మగువె నినగె
 ముద్దుకొడువెను బారో
 నిర్దయవేకో నిన్నొకగె నాను
 హౌందిద్దెనె బారో

॥వేం॥

చరణం 2: మందరగిరియనెత్తిదా -
 నందమూర్తియె బారో
 నందనకంద గోవింద ముకుందన
 ఇందిరెయరసనె బారో

॥వేం॥

చరణం 3: కామనయ్య కరుణాళో
 శ్యామలవర్ణనె బారో
 కోమలాంగ శ్రీపురందరవిఠలనె
 స్వామిరాయనె బారో

॥వేం॥

చరణం ౩: దేశకధికవాద నమ్మ
శేషగిరియులి వాసా
శ్రీవేంకటగిరి తిరుమలేశ
దాసదాసర సలహువ పురందరవిఠల || శరణు||

పల్లవి: వేంకటేశ దయమాడో వేదవేద్యనే
పంకజాక్ష అభయవిత్తు బేగన్న రక్షిసయ్య ||వేం||

చరణం 1: చిత్తచంచలవ బిడిసో
మత్తై క్రోధవ ఓడిసో
భ్రాంతివిషయగళు బేద
కంతుపిత నారాయణ ||వేం||

చరణం 2: సృష్టిమూరరోళగి నీనె కష్టపడిసువరేనో
నష్టతన్న నోడబేడో దృష్టిసి నోడో దయాళో ||వేం||

చరణం 3: భాళ అపరాధినాను నిన్ను బలిగె బందెనాను
ఒలిదు ఎన్న రక్షిసయ్య మేల్గిరి పురందరవిఠల ||వేం||

పల్లవి: శరణు సిద్ధివినాయక
శరణు విద్యప్రదాయక
శరణు పార్వతితనయమారుతి
శరణు మూషికవాహన || శ||

చరణం 1: నిటిలనేత్రన దేవిసుతనె
నాగభూషణ ప్రియనె
కటితటాంచిత కోమలాంగనె
కర్ణకుండల ధారనె

చరణం 2: బటువ ముత్తిన పదకహారనె
బహు హస్త చతుష్టనె
ఇట్ట తొడిగెయు హేమ కంకణ
పాశాంకుశ ధారనె

చరణం ౩: కుక్షి మహాంబోదరనే
ఇక్షుచాపన గెలిదనే
పక్షివాహన నాదపురందర
విరలన నిజదాసనే

- పల్లవి: శ్రీనివాస నీనె పాలిసా
 శ్రీతజన పాలా గానలోల శ్రీముకుందనె ||శ్రీ||
 ధ్యానమాళ్ళ సజ్జనర మానదిం పరిపాలసా
 వేణుగోపాల గోవింద వేదవేద్య నిత్యానంద ||శ్రీ||
- చరణం 1: ఎందిగె నిన్న పాదాబ్జవ పొందువ సుఖ
 ఎందిగె లభ్యవో మాధవా
 అంధకారణ్యదల్లి నిందు తత్తరిసుతిహెనో
 అందదింభవాబ్ధియొకు నిందు నొందెనో ముకుంద ||శ్రీ||
- చరణం 2: ఎప్పుదిన కష్టపడువుదో యశోదె కంద
 దృష్టియింద నోడలాగదె ముట్టి నిన్న భజిసలిల్ల
 కెట్టనరజన్మదవను దుష్ట కార్యమాడిదాగూ
 ఇష్టనాగి కైయ పిడిదు ||శ్రీ||
- చరణం 3: అనుదిన అనేకరోగగళ అనుభవిసిదెనో
 ఘనమహిమ నీనె బల్లెయ
 తనువినల్లి బలవిల్ల నెనెదు మాత్రసలహువ
 హనుమధీశ పురందరవిరల నీ ఎనగె ఒలిదు ||శ్రీ||

- పల్లవి: స్మరిసా సర్వద హరియ
సురవరదొరెయ కరుణానిధియా ||స్మ||
- చరణం 1: మునిజనవంద్యన మనసిజనయ్యన
మనదలి అనుదిన నెనెయొ హరియ ||స్మ||
- చరణం 2: నందనకందన ఇందిరెయ అరసన
మందరోద్ధరన చందిందలి హరియ ||స్మ||
- చరణం 3: వరగుణపూర్ణన సరసిజనేత్రన
పరవాసుదేవనె ప్రాణనప్రియన ||స్మ||
- చరణం 4: కంజదళేక్షణ మంజుళ హారన
అర్జున సారథి సజ్జన ప్రియన ||స్మ||
- చరణం 5: వేంకటరమణన సంకట హరణన
లక్ష్మీరమణన పురందరవిఠలన ||స్మ||

పల్లవి: సుందరమారుతి ముఖ్యప్రాణబంద మనెగె
శ్రీరామ నామ ధ్వనిగె ||సుం||

చరణం 1: కణకాలందుగె గెజ్జె ఝుణఝుణరెనుత
ఝుణకుఝుణకు రెందు కుణికుణిదాడుత ||సుం||

చరణం 2: తుంబురు నారదర్శిణె బారిసలు
వీణెబారిసలు శ్రీరామనామపాడుతా ||సుం||

చరణం 3: పురందరవిరలన నెనెదు పాడుతలి
నెనెదు పాడుతలి ఆలింగన మాడుతలి ||సుం||

పల్లవి: హరియ నెనెయద నరజన్మ వేకే
నరహరియ కొండాడద నాలిగే ఏకే ||హరి||

చరణం 1: వేదవనోదద విప్రతానేకే
కాదలరియద క్షత్రియనేకే
క్రోధవ బిడద సన్యాసి తానేకే
ఆదరవిల్లద అమృతాన్నవేకే ||హరి||

చరణం 2: సత్యశౌచవిల్లద ఆచారవేకే
నిత్యనేమవిల్లద జపతపవేకే
భక్తిలిమాడద హరిపూజె యేకే
ఉత్తమరిల్లద సఖెయు తానేకే ||హరి||

చరణం 3: మాతా పితర పొరెయద మక్కుళేకే
మాతుకేకద సొసెగొడవె తానేకే
నీతియనరియద కూట తానేకే అ-
నాథనాద మేలె కోపవదేకే ||హరి||

చరణం 4: అళిదు అళిదు హోగువ మక్కుళేకే
తిళిదు బుద్ధియ హేళద గురువేకే
నళిననాభ శ్రీపురందరవిరలన
చెలువ మూరుతియ నోడద కంగళేకే ||హరి||

పల్లవి: హిందిల్లా స్వామి ముందిల్లా
గోవింద నీ నిల్లదె ఇహపరవిల్ల ||హిం||

చరణం 1: పరర బేడిప్పంతే గతియాయితల్ల
నరర తుతిసి నాలిగె బరడాయి తల్ల
పరవిల్ల ఇహవిల్ల నరజన్మ స్థిరవల్ల
నరగె పామరగె పాపద పంజరగె ||హిం||

చరణం 2: తనువు తన్నదల్ల తన్నవరు తనగిల్ల
అనుకూలవిరువాగ సతిసుతరెల్ల
అనువుతప్పి మనతల్లణిసువాగ
వనజనాభ నీ నల్లదె యారిల్ల ||హిం||

చరణం 3: మాతాపితృ బంధుగళు ముంతాగి
సంప్రీతి యొళిరలు మన్నిపరు యెల్ల
కాతరనాగ్యమ కొండుయవాగ సం -
గాత యిన్వారయ్యా పురందరవిరల ||హిం||

పల్లవి: హువ్వ చెండాడిదనే శ్రీకృష్ణ
 హువ్వ చెండాడిదనే శ్రీకృష్ణ ॥హూ॥

చరణం 1: పుండరీకాక్షను పురుషోత్తమ హరి
 గుండు ముత్తిన పుష్ప చెండాడిద కృష్ణ ॥హూ॥

చరణం 2: అండజవాహన అమరేంద్రవంధ్యను
 పురందర విరలను చెండాడిద కృష్ణ ॥హూ॥

శ్రీ కనకదాసులు

రాగం: షణ్ముఖప్రియ

శ్లో॥

యమాంశస్య పరాభక్త్యా సుప్రసన్నోహరిః స్వయం
యస్యాచార్యో వ్యాసరాయః తం వందే కనకాభిదం॥

శ్రీకనకదాసులు

కనకదాసు ధార్వాడ జిల్లా బంకాపుర తాలూకాలోని “బూడ” గ్రామంలో క్రీ.శ.1508లో జన్మించారు. ఈయన పేరు తిమ్మప్ప. ఈయన ఇంచుమించు పురందరదాసు కాలం వారే. వీరిద్దరిని ఆశ్వనీ దేవతలనడం వాడుక. వ్యాసరాయ శిష్యులైన వీరిద్దరూ దాస వాఙ్మయ చరిత్రను, ప్రతిష్ఠను హెచ్చించారు. యమధర్మరాజే, మాండవ్య ఋషి శాపమునకు బలియై ద్వాపర యుగమునందు విదురుడుగను కలియుగమునందు కనకదాసుగాను అవతరించెనను ప్రతీతి ఆస్తిక జనులలో వున్నది. కనకదాసు దండనాయకుడిగ నుండి యుద్ధములో శత్రువులచే పరాజితుడై అన్నిటి మీద విరక్తి కలిగి సర్వసంగ పరిత్యాగి అయ్యాడంటారు. కనకదాసు “కాగినేతి” అనే గ్రామంలో దేవాలయం నిర్మించి దానిలో ఆదికేశవ స్వామిని ప్రతిష్ఠించెను.

కనకదాసు మధ్య సాంప్రదాయమును అవలంబించి వ్యాసరాయల శిష్యులైనారు. ఒకనాడు వ్యాసరాయలు పలువురు విద్వాంసులతో సభను ఏర్పాటుచేసినప్పుడు ఆ సభలో మోక్షానికి అర్హులు ఎవరను ప్రశ్న వచ్చెను. సభలో ఎవరూ సరియైన సమాధానం చెప్పలేక పోయినపుడు కనకదాసు లేచి “నేను పోతే మోక్షానికి పోతాను” అంటారు. సభలోని పండితులందరూ కురువ జాతికి చెందినవానికి మోక్షమా అని అసూయపడగా కనకదాసు తన పలుకులోని ఆంతర్యాన్ని ఈవిధంగా అభివర్ణించెను. “నేను అనగా అహంకారం అని అర్థం. ఇది నశించినవారే మోక్షానికి అర్హులు.

ఒక పర్యాయం తమ కులదైవమైన శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిని దర్శించడానికి వెళ్ళగా కనకదాసుకు స్వామి దర్శనం లభ్యం కాలేదు. చలిచేత మారుమూల పడుకుని నిద్రిస్తుండగా స్వామి తన పట్టు వస్త్రం కప్పి అంతర్ధానమౌతాడు. ఆలయాధికారులు ఈతనిమీద దొంగతనం అంటగట్టి వాతలు పడేలాగ కొట్టగా మరునాడు స్వామివారి విగ్రహం మీద వాతలుండటం గమనించి తమ అపచారాన్ని మన్నించమని కనకదాసును వేడుకుంటారు.

కనకదాసు వ్యాసరాయనికి పరమశిష్యుడై అతని అనుగ్రహమునకు పాత్రుడై భక్తి జ్ఞానములను బడసి “బడదాది కేశవ” “కాగినెలెయాదికేశవ” “ఆదికేశవ” అను

మకుటములతో కీర్తనలను, ముండిగలను కన్నడములో రచించెను. ఇతని వ్యక్తిత్వం ఇతని కీర్తనలలో కన్పిస్తుంది. కనకదాసు కీర్తనలే కాక కొన్ని కావ్యాలను కూడా వ్రాసారు. మోహనతరంగణి, నళచరిత్ర, హరిభక్తసార మొ॥నవి వీరి రచనలు. కనకదాసు కీర్తనలలో నీతి, వేదాంతం కనిపిస్తాయి. ఈయన కులాతీత సమాజాన్ని సమర్థించారు. కులాన్ని పరిహసిస్తూ ఈ విధంగా అన్నారు.

అత్య ఏ కులము
జీవము ఏ కులము
పంచేంద్రియముల కులమెయ్యది
అంతరాత్మలో నెలకొనియుండె
ఆదికేవశునకు ప్రీతి పాత్రులైన
వారికి యిట్టి కులమేల.

ఒక సారి కనకదాసు ఉడిపి వెళ్ళి శ్రీకృష్ణుని దర్శనం అపేక్షించగా ఈయనకు ప్రవేశం నిరాకరించగా అప్పుడు నిశ్చలభక్తితో ఆలయం వెలుపల నుండే శ్రీకృష్ణుని ధ్యానించగా చిత్రంగా గర్భగుడి పడమటి వైపు నుండి గోడపై భాగంలో కొన్ని యిటుకలు రాలిపడి చిన్న కిటికీ ఏర్పడింది. దానిగుండా కనకదాసు శ్రీకృష్ణుని దర్శనం చేసుకున్నారు. అంతేకాక శ్రీకృష్ణుడు తన భక్తునిపై పశ్చిమాభి ముఖంగా నిలిచాడు. ఈకిటికీ యిప్పటికీనీ “కనకుని కిటికీ” గా చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయింది.

కనకదాసు దాససాహిత్య పరంపరలో కడు ప్రసిద్ధికెక్కినవారు. ఈయన 4 రచనలు హరిభక్తసార, నళచరిత్ర మోహనతరంగిణి, రామధ్యాన చరిత్ర ఈతని అపారభక్తికి, కావ్యరచనాశక్తికి, శృంగారరసానురక్తికి, సంసార విరక్తికి, కల్పనాశక్తికి ద్యోతకములుగా నున్నవి.

భక్తి పారవశ్యంలో తొంభై ఏళ్ళు జీవించిన కనకదాసు ఆదికేశవస్వామి సన్నిధానంలో తనువును చాలించి స్వామి సన్నిధానాన్ని చేరినారు.

ఈశనిన్న చరణభజనె ఆశెయింద మాడువెను
 దోషరాశి నాశమాడు శ్రీశకేశవ॥
 శరణు హొక్కెనయ్య ఎన్న మరణసమయదల్లినిన్న
 చరణెస్మరణె కరుణీసయ్య నారాయణా॥
 శోధిసెన్న మనద కలుష బోధిసయ్య జ్ఞాన వెనగె
 బాధిసువా యమన బాధె బిడిసు మాధవా॥
 హిందనేక యోనిగళలి బందుబందు నొందె నాను
 ఇందు భవద బంధ బిడిసు తందె గోవిందా॥
 భ్రష్టనెనిసబేడ కృష్ణ ఇష్టుమాత్ర బేడి కొంబె
 శిష్టరొడనె ఇట్టుకష్టబిడిసు విష్ణువే॥
 మొదలు నిన్నపాదపూజె ముదది మాళైనయ్య నాను
 హృదయదొళగె హదుగిసయ్య మధుసూధనా॥
 కనిదుకొండు ఇరువపాప సవెదు పోగు వంతె మాడి
 జవన బాధెయన్ను బిడిసు త్రివిక్రమ॥
 కామజనక నిన్న నామ ప్రేమదింద పాడువంధ
 నేమవెనగె పాలిసయ్య స్వామివామన॥
 మదననయ్య నిన్న మహిమె వదనదల్లియిరువంతె
 హృదయదల్లి సదనమాడు ముదది శ్రీధరా॥
 హుసియనాడి హొట్టి హొరెవ విషయదల్లి రసికనెందు
 హుసిగె నీను హొకదిరో హృషీకేశనే॥
 అబ్బియొళగె బిడ్డునాను ఒడ్డు కొంబెనయ్య భవది
 గెడ్డుపోప బుద్ధితోరు పద్మనాభనే॥
 కామక్రోధ బిడిసినిన్న నామజిహ్వ యొళగె సుడిసా
 శ్రీమహానుభావనాద దామోదరా॥
 పంకజాక్ష నీను ఎన్న మంకుబుద్ధి బిడిసినిన్న
 కింకరన్న మాడికొళ్ళొ సంకర్షణా॥

ఏనుజన్మ బందరేను దాసనాగల్లనాను
 గాసిమాడదిరు ఇన్ను వాసుదేవనే॥
 బుద్ధి శూన్యనాగినాను - కద్దకళ్ళనాదె ఎన్న
 తిద్దిహృదయ శుద్ధమాడు ప్రద్యుమ్ననె॥
 జనని జనక నీనె యెందు ఎనువెనయ్య దీనబంధు
 ఎనగెముక్తిపాలిసింధు అనిరుద్ధనె
 హరుషదిందనిన్న నామామస్మరిసువంతెమాడుప్రేమ
 ఇరిను నిన్న చరణదల్లి పురుషోత్తమా॥
 సాధుసంగ కొట్టునిన్న పాదభజకనెనిసుఎన్న
 బేధమాడినోడదిరు అధోక్షజా॥
 చారుచరణతోరి ఎనగె పారుగాణిసయ్యకొనెగె
 భారహాకిరువె నినగె నారసింహనే॥
 సంచితార్థ పాపగళను కించితాదరిడదంతె
 మంచితాగి కళయబేకు స్వామి అచ్యుతా॥
 జ్ఞానభక్తి కొట్టునిన్న ధ్యానదల్లి ఇట్టు ఎన్న
 హీనబుద్ధి బిడిసామున్న శ్రీ జనార్ధనా॥
 జపతపానుష్ఠాన నీను ఒప్పువంతె మాడదల్లి
 తప్పుకోటి క్షమిసబేకు హే ఉపేంద్రనే॥
 మొరెయ ఇడువెనయ్య నినగె సెరెయ బిడిసుభవద ఎనగె
 ఇరిను భక్త రొళగె పరమపురుష శ్రీహరే॥
 పుట్టిసలు బేడవిన్ను పుట్టిసిదకె పాలిసిన్ను
 ఇష్టమాత్ర బేడికొంబె శ్రీకృష్ణనే॥
 సత్యవాద నామగళను నిత్యదల్లి పరిసువవన
 అర్థియింద సలహువను కర్తృకేశవ॥
 మరెతు బిడదె హరియనామ బరెదు ఓదికేళ్ళవరిగె
 కరెదు కొడువ ముక్తి బాడదాదికేశవా॥

పల్లవి: వరవకొడు ఎనగె వాగ్దేవి నిన్న
చరణ కమలంగళను దయమాడు దేవి

చరణం 1: శశిమొగద నసునగెయ బాలె
ఎసెవకర్ణది ముత్తినోలె
నసునగువపల్ల గుణశీలె దేవి
బిసజాక్షి ఎన్న హృదయదొళు నిందవళె

॥వ॥

చరణం 2: రవికోటితేజప్రకాశె మహా
కవిజనర హృత్క మలవాసె
అవిరళాపురియ సిరికాగి నెలెయాది
కేశవన సుతనిగె సన్నతద రాణివాసె

॥వ॥

శ్రీ మహాపతిదాసులు

రాగం: పున్నాగవరాళి

శ్లో||

దాసమార్గమనుస్మత్య సర్వం తత్త్యాజయోగురుః

సోమేభూయాత్ సువిద్యాయ మహీపత్యభిదో గురుఃప్రభుః

శ్రీ మహీపతిదాసులు

మహీపతిరాయలు క్రీ.శ. 1611 లో జన్మించెను. ఇతని జాతకాన్ని పరిశీలించిన ఆచార్యులు గొప్ప యోగిపుంగవుడిగా కీర్తి గడిస్తారని చెబుతారు. ఉపనయనం తర్వాత తండ్రి వద్దనే విద్యనభ్యసించి ఇతర విద్వాంసుల వద్ద వేరువేరు శాస్త్రాలను అధ్యయనం చేసి అనతి కాలంలోనే కీర్తి గడించెను. బీజపూరు నవాబు ఈతని కార్యదక్షతకు ముగ్ధుడై దివానుగా నియమించి గౌరవించెను. భాస్కరస్వాముల ఆదేశం మేరకు యోగవిద్య నభ్యసించి సిద్ధిపొందారు. గుల్బర్గా జిల్లాలోని షాపురం వద్ద మందాకిని సరోవర తీరంలో హనుమంతుడిని ప్రతిష్ఠించి నిరంతర భగవద్భాసంతో కాలం గడుపుచుండెను. “మహీపతి” అంకితంతో భగవంతుని మహిమలను కీర్తిస్తూ ప్రజలకు నీతిని బోధిస్తూ ఎన్నో కీర్తనలను రచించిరి. అప్పటినుంచి మహీపతిరాయలు మహీపతిదాసులయ్యెను.

మహీపతి దాసులు క్రీ.శ. 1681లో కార్తిక అమావాస్యనాడు కొల్హార్లో ఇహలోక యాత్రముగించారు.

శ్రీ మహిపతిదాసుల రచన

రాగం: మిశ్రభైరవి

తాళం: ఆది

పల్లవి: కాయో కాయో కరుణాకరగోవిందా
కాయోనమ్మ కృపాసింధు హరిముకుంద ||కా||

చరణం 1: బొమ్మన పడెదా పరావర దొరయే
సమ్మక్ జ్ఞానవిత్తు కాయో మురారియే
నిమ్మలి నా అన్యపథవ నానరియే
నమ్మదైవ నీనహదో నరహరియే ||కా||

చరణం 2: భవభయదా దురితా పరిహరిసా
జ్ఞానశక్తి యొకుమనా పూర్ణ విరిసా
కావ కరుణి నిమ్మదయ బీరిసా
దివారాత్రిలి నిమ్మ స్మరణెయలిరిసా ||కా||

చరణం 3: కాయో కాయో కొట్టు నిమ్మ నిజ ధ్యానవా
కాయో కరుణిసి ఎన్న జీవనవా
కాయో దయదింద ఎన్న అభిమానవా
కాయో నిజదాస మహిపతి ప్రాణవా ||కా||

రాగం: బేహగ్

పల్లవి: శ్రీరామా రామా
జయజయత్యరామా
దయాగుణాది నిస్సీమా
మాయూరహితనుపమా
కాయో కృపానిధి నమ్మ

॥శ్రీ॥

చరణం 1: కరుణాబ్ధి నీనే రామా
హరహృదయ విశ్రామా
తరళ మహీపతి నిమ్మ
స్మరినువ పాదపద్మ

॥శ్రీ॥

హెళెవనకట్టె గిరియమ్మ

శో॥

రాగం: మోహన

రంగనాథ పదాసక్తాం రంగనాథస్య కింకరీం
గిరియమ్మాభిదాం వందే జ్ఞాన వైరాగ్య సిద్ధయే॥

హెళెవనకట్టె గిరియమ్మ (1750)

క్రీ.శ. 1750 సం॥లో హెళెవనకట్టె గిరియమ్మ అను బ్రాహ్మణ కవయిత్రి హెళెవనకట్టె గ్రామములో వెలసిన రంగనాథస్వామికి భక్తురాలుగా నుండి భక్తితత్వమును ప్రతిపాదించు “చంద్రహాస కథ”, “సీతాకళ్యాణం”, ఉద్దాలకునికథ అను గ్రంథములే కాక కొన్ని పాటలను కూడా వ్రాసిరి. వివాహితయైనను వైరాగ్య జీవితము గడిపెను. హెళెవనకట్టె గిరియమ్మ కావ్యములలో ఎల్లెడల రంగనాథస్వామి అంకితముండుట గమనించదగిన విషయము. పండుగ దినములందు స్త్రీలు ఈ పాటలను పాడుకొందురనియు, ఇతరులు వీటిని బాగుగా పాడుచున్నప్పుడు ఈ పాటలు ఔన్నత్యమొందునని ఈ కవయిత్రి యొక్క ముఖ్యోద్దేశము.

పల్లవి: ఇంధవక్ష్వాంగే మనసోతే బహు
పంధవాడిద జగన్మాతే॥

చరణం 1: అవాగ నారువమయ్య బిచ్చి
 తోరి నలియువ కాలుకైయ్య
 కోరెయ మసెయుత కొసరి కొండ సురన
 కరళను బదిదంధ అద్భుత మహిమ తా

చరణం 2: బడబ్రాహ్మణనాగి తిరిదతన్న
హడెదతాయ శిరకడిద
మడదిగాగి దొడ్డదవి యొక్కనె కట్టి
బిడదె స్త్రీ యర గోకులదొకు భక్తరపొరిదాత ||ఇం||

చరణం 3: బత్తలె నింతిద్ద నాగ తేజి
హత్తి మెరెవ దొందు యోగ
ఉత్తమ హెళెవనకట్టె శ్రీరంగయ్య
భక్తవత్సల స్వామి దేవకృపాళు

శ్రీ ప్రసన్న వెంకటదాసులు

రాగం: కేదార్

శ్లో॥

శ్రాశాత్రాప్తసువిజ్ఞానం శ్రీశైవ నిరతం సదా

ప్రసన్న వెంకటార్యోమే భూయాత్ సర్వార్థసిద్ధయే

శ్రీ ప్రసన్న వెంకటదాసులు

శ్రీ ప్రసన్న వెంకటదాసులు బిజాపూర మండలంలోని బాగల్ కోటలో 1671లో జన్మించారు. ఈయన పేరు వెంకన్న ఈయన దేవరనామాల్ని, స్తోత్రాల్ని వినికిడితోనే నేర్చుకొనెను. తిరుపతి వెళ్ళి శ్రీనివాసుని దర్శించడానికి ప్రయాణమై మార్గమధ్యంలో పవిత్రక్షేత్రమైన మంత్రాలయం చేరుకొని అక్కడ సేనంబులు వుండిపోయెను. ఒకరోజు అతనికి స్వప్నంలో శ్రీరాఘవేంద్రస్వామి ప్రత్యక్షమై “శ్రీనివాసుడు నీ కోసం వేచియున్నాడు తిరుపతి వెళ్ళు” అని చెప్పగా వెంకన్న అమితానందంతో తిరుపతి బయలు దేరివెళ్లెను. తిరుపతి వేంకటేశ్వరస్వామి అనుగ్రహముచేత “ప్రసన్నవేంకట” అను అంకితమును స్వప్నములో బడసి వరమభాగవత్సముడు, దాసశిఖామణియునైనాడు. అనేక పద పద్య సుళాదులను, ఖండ కావ్యములను రచించారు. ఈయన రచనలలో శ్రీకృష్ణుని గూర్చి వ్రాసిన కీర్తనలు కడు ప్రసిద్ధములైనవి. భాగవత దశమస్కంధాన్ని కన్నడంలో కృతుల రూపంలో అనువదించారు.

ఈయన క్రీ.శ. 1752లో వైకుంఠయాత్ర చేశారు.

పల్లవి: దేవబారో శ్రీనివాస దేవనె బారో నన్న
దావదావపరి తప్ప కావనె బారో తప్పకావనెబారో॥

చరణం 1: జీవన పావనవ మాడువనెబారో నన్న
భవద బయకె పూరైసువనెబారో ||దే॥

చరణం 2: ధ్యానిసలోమ్మారె దయది నీనిల్లి బారో అ -
జ్ఞాన నాశన మాడువ కృపానిధి బారో ||దే॥

చరణం 3: పాపగకు ఘన్నవాదరేనయ్య బారో కృ. -
పాపంగదల్లివు ఉళియలాపవెబారో ||దే॥

చరణం 4: శ్రీరమణ ఇందు గోష్ఠరారిల్ల బారో సుఖ -
తీరథేశ ప్రసన్న వేంకటరాయ బారో ||దే॥

పల్లవి: మంగళ మందిరగె మంగళమురారిగె
మంగళ తిమ్మయ్యగె జయమంగళా ||మం||

చరణం 1: నీలఘనకాయగె శ్రీలకుమిసహాయగె
వ్యాకనశాయిగె ఫాళనేత్రధ్యేయగె ||మం||

చరణం 2: దీనపరిశుద్ధంగె దానవరనౌద్ధంగె
ఆనందానిరుద్ధంగె మానవ మృగేందగె ||మం||

చరణం 3: శేషగిరివాసగె దానభయనాశగె
తోషపూర్ణహాసగె ప్రసన్నేకటేశగె ||మం||

శ్రీ విజయదాసులు

రాగం: మోహన

శ్లో॥

అజ్ఞాన తిమిరచ్ఛేదం బుద్ధి సంపత్రదాయకం

విజ్ఞాన విమలం శాంతం విజయాఖ్య గురుంభజే॥

శ్రీవిజయదాసులు

క్రీ.శ. 1687లో ఉత్తర కర్ణాటకలోని రాయచూరు జిల్లాలోని మాన్వికి 8 మైళ్ళ దూరంలో వున్న “చీకలపర్వి”లో శ్రీనివాసప్ప, కూసప్ప దంపతులకు అశ్శత్రవరప్రసాదంగా విజయదాసు జన్మించెను. ఈయన పేరు మొదట దాసప్ప. పదహారేళ్ల వయసులో ఈయన కాశీ వెళ్ళి అటునుండి దేశ మెల్లెడలా తిరిగి వచ్చెను.

ఒకసారి కల్లూరులో సుబ్బణ్ణాచార్యుడు అను పండితుడు సుధామంగళ నిర్వహిస్తున్నారు. విజయదాసులు ఆ సభకు విచ్చేసి ఆచార్యులవారితో తనకొక సుధావాక్యం ఉపదేశిస్తే ధన్యుడనౌతానని అనగా ఆచార్యులవారు ఇంకేమైన పవిత్రగ్రంథాలు చదివితివా అని అడుగగా నేను కేవలం హరిదాసును స్వామీ అంత గొప్ప గ్రంథాలు చదవడం నాకెలా సాధ్యం అని అంటారు. సుధావాక్యం అంటే కన్నడ గీతమనుకొంటివా అని ఆచార్యులు వారన్నప్పుడు నేను వివాదంలోకి దిగను స్వామీ తమరొక వాక్యం అనుగ్రహిస్తే మననం చేసుకొంటానని విజయదాసులు సవినయంగా మనవి చేస్తారు. నీ గురువు ఎవరని పండితులు ప్రశ్నించగా అయ్యా నాకు ఇరువురు గురువులు - ఒకరు పురందరదాసు మరొకరు వ్యాసరాయలు, చారి ఆజ్ఞమేరకే నేను హరిదాసు నయ్యానని అంటారు విజయదాసులు. ఏమీనీవు అందర్నీ దాసకూటంలో చేర్చావు నీకు సుధావాక్యం అర్థమవుతుందని, అనుకోమని పండితులనగా, చిత్రం స్వామీ, గురువుకి అర్థం అయితే శిష్యుడికి తప్పక అర్థమవుతుందని శ్రీవిజయ దాసులంటారు. ఇంతలో విజయదాసులు అటువైపుగా నీళ్ళు మోస్తువెక్తున్న బ్రహ్మణుని పిలిచి అతనినెత్తిన అక్షింతలు చల్లగా సుధాగ్రంధంలోని కఠినాతి కఠినమైన సూత్రాలను ఆ బ్రాహ్మణుడు అనర్గళంగా వివరించి చెప్పగా ఆచార్యులు ఆశ్చర్యపోయిరి. అతని అహంకారం అంతరించి తనను శిష్యునిగా స్వీకరించమని వేడుకోగా సుబ్బనాచార్యుని శ్రీ విజయదాసులు ఆశీర్వదించిరి.

సుమారు 30 సంవత్సరములు వయసునందు పురందరదాసులు కలలో కన్పించి వ్యాసకాచికి తోడ్కునిపోయి వ్యాసుల సన్నిధిలో “దాసదీక్ష” నిచ్చినట్లును “విజయవిరల” అంకిత మిచ్చినట్లును తెలియచున్నది.

కర్ణాటకదాస కూటంలో పురందరదాసు మొదటివాడు కాగా విజయదాసులు రెండవవానిగా ప్రశస్తిగాంచిరి. పూర్వజన్మలో పురందరదాసు కుమారుడే విజయదాసులని కూడా చెప్తారు. “విజయవిఠల” అంకితముగా చేసుకుని అనేక భక్తి ప్రబోధక కీర్తనలను, నుశాదులను వ్రాసి ప్రసిద్ధికెక్కను. పురందరదాసుల కరుణచేతనే సుమారు 25000 సుళాది కీర్తనలను కన్నడములో వ్రాసి మధ్యమత సారమును తెలిపి పురందరదాసుల యొక్క ఉద్దేశ్యమును సఫలీకృతమొనర్చెను. అత్యంత వైరాగ్య సంపన్నులైన విజయ దాసులు దాసకూటములో అగ్రశ్రేణికి చెందినవారు. ఈయన భృగుమహర్షి అవతారమని అంటారు. గోపాలదాసులు, తిమ్మణ్ణదాసు మోహన దాసులు, హయవదనదాసులు వీరి శిష్యులు, కాశీరాజు, విజయదాసులవారిని ఘనంగా సత్కరించిరి. వీరు కాశి, బదరి, ఉడిపి, పండరి, బేలూరు, శ్రీరంగపురం, రామేశ్వరం మొదలైన క్షేత్రాలు దర్శించిరి. ఈయన మూడవసారి కాశీయాత్ర పిమ్మట భాస్కరక్షేత్రమైన చిప్పగిరిలో (గుంతకల్లు సమీపాన) స్థిరపడి అక్కడ బావిలో లభించిన శ్రీకృష్ణ విగ్రహాన్ని భక్తితో పూజించేవారు. త్యాగం, సేవ భక్తకోటికి విజయదాసులు అందించిన వరాలు. హరిదాస లక్షణమాలను విజయదాసులు తమ శిష్యులకు ఈ విధముగ వివరించెను.

హరిదాస లక్షణమిది మీరు వినుడు
గర్వంబు కోపంబు కలుగరాదింత
మదమత్సరములకు మదిపోలరాదు
సదమలభక్తితో సచ్చిదానందు
విడువక భజించి వేడ్కదేహమున
గడకొని ద్వాదశ కమనీయ నామముల
నుచ్చరించుచు కలియంగబెట్టి తులసి
మాలలు నటుత తూగారుచుండ
దేవతా తరతమ భావమ్ముదెలిసి
కావుమో పరమేశా కావు మమ్మునుచు
ఆదరమున గురుపాదులు గొలిచి

సాధు జనమ్ముల సత్కృపామతిని
 జూచుట హరిదాసు చరితంబగును
 ఇల్లాలు కొడుకు ఇంటి వారలను
 ఎల్లవేళల దాసులీనన్న కనుచు
 సాధుజనోచిత సద్వృత్తి లెందు
 బోధచేయుట లోకమోదమై చెలగు
 వినుమది యెల్లరు విజయవిరలున
 కనువిధమై చెల్లు కాశ్వసినెపుడు
 ఇట్లున్న వారికి నెన్ని జన్మముల
 పొట్టుండ వెందనును పరుగుగైకొనుచు
 విడువక గాపాడు విజయవిరలుడు

సకలానుభవ సంపన్నుడగు విజయదాసులు క్రీ.శ. 1755లో గుంతకల్లు
 సమీపంలోని చిప్పగిరి గ్రామంలో దేహత్యాగం చేశారు. 16వ శతాబ్దంలో పునః
 ప్రారంభించిన దాససాహిత్యమునకు విజయదాసులే ప్రేరణకర్తగా చెప్పవచ్చును.

శ్రీవిజయదాసుల రచనలు

రాగం: వలజి

తాళం: ఆది

పల్లవి: అడిగళిగొందిపె నా పురందర గురవె

॥అ॥

చరణం 1: కడుజ్ఞాన భక్తి వైరాగ్యద నిధియె
వరమధ్యదుత క్షీరాంబుధిగె చంద్రమనాదె
గురువ్యాసరాయరిందుపదేశ గొండె
ఎరదెరదు లక్ష ఎప్పతైదు సావిర
వరనామావళి మాడి హరిగె అర్పిసిదె

॥అ॥

చరణం 2: గంగాది సకల తీర్థంగళ చరిసి తు -
రంగవదన వేదవ్యాసర
హింగదె మనదల్లి నెనెదు నెనెదు నెరెవ
మంగళ మహిమెయ తుతిసి తుతిసి నా

॥అ॥

చరణం 3: నిన్నతిశయగుణ వర్ణిసలకవల్ల
నిన్నసేవకన సేవకనెంతెందు
పన్నగశయన ముకుంద కరుణ ప్ర -
సన్నవిజయవిరలన్న సంపన్న

॥అ॥

పల్లవి: ఉద్ధరిసువదు ఎన్న ఉదధిశయన
బిద్ధె నిన్నయపాద పద్మద్వయకె ఇందు || ఉ ||

చరణం 1: ఇష్టెన్న మనదభీష్టె ఒందే ఉంటు
కృష్ణాస్నాన - కృష్ణా సందరుశన
కొట్టు కేవలవాగి నిన్నంఘ్రియలి రతి
ఇట్టు భజిసువంత భాగ్యవను కొడుబేగ || ఉ ||

చరణం 2: యాతరవనాను నిన్నరనమనె గాయకర
దూతరెంజలనుండు బెళెద నరనో
నోతఫలవావదో నీనె బల్లుదు జీయ
మాతు మాతిగె పిగ్గి నగువ చెన్నిగరాయ || ఉ ||

చరణం 3: వేంకటగిరివాసా వేదవందిత చరణా
శంఖచక్రపాణి కరుణాకర
శంఖణన్మపవరద విజయవిరల తిమ్మ
అంకద మేలాడువ బాలనెందు బిడదె || ఉ ||

పల్లవి: భకుతి సుఖవౌరంగ ముకుతి సుఖవౌ

అను పల్లవి: భకుతి సుఖవౌ ముకుతి సుఖవౌ యుకుతి వంతరేల్ల హేళి

చరణం 1: భకుతిమాడిద ప్రహ్లాద
ముకుతియన్న పడెదు కొండ
ముకుతి బేడిద ద్రువరాయ
యుకుతియింద హరియకండ

॥భ॥

చరణం 2: భకుతిమాడిద అజామిశను
అంత్యదల్లి హరియ కండ
ముకుతి బేడిద కరిరాజు
దురితగళను కళెదు కొండ

॥భ॥

చరణం 3: భకుతి ముకుతి దాతనమ్మ
లకుమియరస విజయవిరల
శకుతనెనుత తిళిదునిత్య
భకుతియింద భజనమాడిరె

॥భ॥

రాగం: భాగేశ్వరి

తాళం: త్రిపుట

పల్లవి: గురుపురందర దాసరే నిమ్మ
చరణకమలవ నంబిదె

॥గు॥

అను పల్లవి: గరువరహితన మాడి ఎన్నను
ఒరెవ భారవు నిమ్మదో

॥గు॥

చరణం 1: ఒందు అరియద మందమతి నా
నెందు నిమ్మను పొందిదె
ఇందిరేశన పాద తోరెలో
తందెమాడెనో సత్కృపే

॥గు॥

చరణం 2: మారజనకన సన్నిధానది
సారగానవ మాడువ
నారదరె ఈరూపదిందలి
చారు దరుశన తోరిద

॥గు॥

చరణం 3: పురందరాలయ ఘట్టదొళు నీ
నిరుత ధనవన్ గళినలు
పరమపురుషను విప్రనందది
కరవనీడి యాచినె

॥గు॥

చరణం 4: పరమ నిర్గుణ మనవనరితు
సరువ సూరెయ గొలిసిద
మనదలె జరిదుభవగళ అరితు
తరుణి సహ హార హోరటనో

॥గు॥

చరణం 5: అజభవాదిగళరసనాద
విజయవిఠలన ధ్యానవ
నిజ సుజ్ఞానవ కొడిసబేకెందు
భజిపెనో కేళ్ గురువర

॥గు॥

- పల్లవి: రాఘవేంద్ర పావనకాయ రాఘవేంద్ర॥
 రాఘవేంద్ర దురితౌఘపరిహరిసి
 రాఘవేశన పాదామోఘనుతిపగురు ॥రా॥
- చరణం 1: శరణు హొక్కెను ఇందు కిరణ పొలువ పాద
 స్మరణె పాలిసువదు కరుణదిందలి ఇందు ॥రా॥
- చరణం 2: వ్యాకుల హరిసి కామక్రోధ ఓడిసి
 సాకువదు ఎన్ననేక మహిమ గురు ॥రా॥
- చరణం 3: సిరివరవిజయవిఠల పరదైవవెయెందు
 స్థిరవాగి స్థాపిసి మెరెదనిర్మల కాయ ॥రా॥

శ్రీశ. ఈశ శేషభూషాదీశ
దాసర ఆశపాశ క్లేశనాశ
దాసవేషద ఆశాధీశా
ఆకాశవాస హృషీకేశా
విజయవిరలా శేషపోష లేశు ఎనిసు

పల్లవి: సేరిదె నిన్న వేంకటరన్న పాలిసు ఎన్న అ -
పారజనుమక్కె నీనె దైవదెందు || సే ||

చరణం 1: శూన్యజ్ఞను నాను అన్యధాగతి అరియె
అన్యరల్లిగె కొడదె ధన్యన మాడు బిడదె || సే ||

చరణం 2: కల్పతరువె ఎందు ఒప్పదిందలి బందె
అల్పరియదంతె నాగతల్పనె ఫలవీయె || సే ||

చరణం 3: వరుషవరుష హీగె దరుశనకొడు ఎనగె
హరుషవాగలి పరమపురుష విజయవిరల || సే ||

శ్రీ గోపాలదాసులు

రాగం: అరభి

శ్లో॥

గోపప్రభరసంకాశం గోపాలార్చనతత్పరం

గోదేవ వంద్య పాదాబ్జం గోపాలాఖ్య గరుంభజే॥

శ్రీశ. ఈశ శేషభూషాదీశ
దాసర ఆశపాశ క్లేశనాశ
దాసవేషద ఆశాధీశా
ఆకాశవాస హృషీకేశా
విజయవిరలా శేషపోష లేశు ఎనిసు

పల్లవి: సేరిదె నిన్న వేంకటరన్న పాలిసు ఎన్న అ -
పారజనుమక్కె నీనె దైవదెందు || సే ||

చరణం 1: శూన్యజ్ఞు నాను అన్యధాగతి అరియె
అన్యరల్లిగె కొడదె ధన్యన మాడు బిడదె || సే ||

చరణం 2: కల్పతరువె ఎందు ఒప్పుదిందలి బందె
ఆల్పరియదంతె నాగతల్పనె ఫలవీయె || సే ||

చరణం 3: వరుషవరుష హీగె దరుశనకొడు ఎనగె
హరుషవాగలి పరమపురుష విజయవిరల || సే ||

శ్రీ గోపాలదాసులు

రాగం: అరభి

శ్లో॥

గోపప్రభరసంకాశం గోపాలార్చనతత్పరం

గోదేవ వంద్య పాదాబ్జం గోపాలాఖ్య గరుంభజే॥

శ్రీ గోపాలదాసులు

గోపాలదాసులు కర్ణాటకలోని రాయచూరు జిల్లా దేవదుర్గ తాలూకా మోసరకల్లు గ్రామంలో క్రీ.శ. 1721లో జన్మించిరి. ఉపనయనమైన తర్వాత 2సం॥లు పాటు తపస్సు చేసిరి. ఈతని పేరు భాగణ్ణ. కన్నడదాస చతుష్టయంలో ఈయన మూడవవారు.

ఒకనాడు భాగణ్ణ శరీరానికి పెద్దపాము చుట్టుకొని తలపై పడగవిప్పి ఆడిందట, అప్పటికే, “అపరోక్షజ్ఞాని” అనిపించుకున్న భాగణ్ణ కీర్తి నలుదిశలా వ్యాపించింది. గద్వాల సంస్తానం రాజు రాజారాం భూపాలుడు గొప్ప దైవభక్తి గలవాడు. వారు భాగణ్ణ దర్శనం చేసుకుని ఆశీస్సులందుకున్నారు. ఉత్తనూరు చేరిన తర్వాత ఈయనకు విశేష సంపద కూడినది. దానినంతా ఇతడు బీదలకు పంచి సద్వినియోగం చేసిరి. వెంకట్రామాచార్యులనే జిజ్ఞాసువు భాగణ్ణ శిష్యుడిగా చేరి నన్యసించిన పిమ్మట వ్యాసతత్వజ్ఞులుగా ప్రఖ్యాతులైనారు. గాయత్రీ ఉపాసనతో అసుకవిత అలవడిన భాగణ్ణ అనేక పుణ్యక్షేత్రాలు దర్శించిరి. విజయదాసులు అనుగ్రహము చేత గోపాల విరల” అంకితముతో అనేక కీర్తనలను వ్రాసి ప్రసిద్ధులైనారు. గోపాలదాసులపొరిచే ప్రభావితమైన మహారాష్ట్రులు కీర్తన పద్ధతిని తమదేశంలో ప్రచారం గావించారు. గోపాల దాసులు గణపతి అంశంగా ఎన్నబడినారు. వీరి గీతాలలో ఎక్కడా గణపతిని స్తుతించకపోవడంలో ఆంతర్యం ఇదే. విజయదాసుల ఆజ్ఞామేరకు తను 40సం॥ల ఆయుష్యమును జగన్నాథ దాసులకు ధారపోసిన మహాత్మాగి ఈయన. వీరు గొప్ప చిత్రకారులని కూడ ప్రతీతి. ఈయన కృతులు భావగర్భితం గాను భక్తిరసంతోను, ఆధ్యాత్మిక పరమైనవిగా నుండి ప్రసిద్ధములైనవి. ఈయన అత్యంత శ్రద్ధాకువై భక్తిమార్గంలో నడుచుచుండుట చేతనే విజయదాసులు “భక్తిలో భాగణ్ణ, యుక్తిలో మోహన్న, శక్తిలో తిమ్మణ్ణయని గోపాలదాసుల భక్తిని పొగిడిరి.

గోపాలదాసులు క్రీ.శ. 1765లో ఉత్తనూరులో వైకుంఠయాత్ర చేశారు.

గోపాలదాసులు చిరకాలం సేవించిన ఉత్తనూరు శ్రీవేంకటేశ్వర మందిరంలో ఈనాటికి క్రింది మంగళస్తోత్రం పఠించబడుతున్నది.

మంగళం మంగళం దయానిధే
నందనందన శ్యామసుందర శుభకాయ
ఇందీవరాక్ష ముకుంద మురారే

॥మం॥

దేవదేవేశనే దేహికళ్యాణం
శ్రీవర శ్రీకర శ్రీ శ్రీనివాసా

॥మం॥

రాజితవరద గోపాలవిరల మహా
రాజభకత కల్పభూజా సుతేజ

॥మం॥

రాగం: హంసానంది

పల్లవి: ఎన్నబిన్నవకేళొ ధన్వంత్రీ దయమాడు
 సజ్జవను ఇవకేవల
 బన్నబడిసువ రోగవన్ను మోచనమాడి
 చెన్నాగి పాలిసువదు స్వామి॥

చరణం 1: ఆరోగ్య ఆయుష్య ఐశ్వర్య ఎంబ ఈ
 మూరువిధ వస్తుంగళు
 నారాయణన భజకరాదవర సాధనకె
 పూరణ వాగిప్పువు
 ఘోరవృణ్ణిచార పరనింద్యే పరవిత్త అపహార మాడిదదోషది
 చారిద్ర్యరాగువరు మూరు విధ దిందలి
 కారణను నీనె దుష్కర్మ పరిహరిసువదు॥

చరణం 2: వసుమతియ మేలిన్ను అనురజనరె బహుళ
 వశవల్ల కలియబాధె
 వీసలింద పీడితవాద నసిగళంతె
 శిశుగళ నావిప్పువో
 ఆసురారి నిన్న కరుణామృతదమళెగరెదు
 కుశలదలి పాలిసువదు
 కెసరిందకెసరు తొళదంతె కర్మదపధపు
 ఆసునాథ హరియె పొరెయె స్వామి॥

చరణం 3: అన్యరన భజినదలె నిన్ననే తుతిసుత్త
 నిన్న చిహ్నగళ ధరిసీ
 నిన్నవరవను యెనిసి నిన్న నామోచ్చరిసి
 నిన్నొంద ఉపజీవిసి
 అన్న ఆరోగ్య అల్పపు ఆగి పరరిగె

ఇన్ను అల్పరియ బేకే
 నిన్న సంకల్ప భక్తర పోషకనెంబ
 ఘన్న బిరుదిన్ను ఉళహా సలహా॥

చరణం 4: ఆధి వ్యాదిగకు ఉన్మాద విభ్రమ నానా
 బాధెగొషధవు నీనె
 ఈదావనిన్న కరదలి కలశ సుధె యెరెదు
 సాధుగళ సంతైసువి
 మోదాబడిసువి నిన్న సాధిసువరిగె శు -
 భోగయగళ నీవి
 ఆదరిసి ఇవగె తవపాద ధ్యానవనిత్తు
 సాధుగళోకు నిలిసి మోదకొడు సర్వద॥

చరణం 5: నిన్నవరల్లి ఇవగె ఇన్ను రతియనె కందు
 నిన్నవనెందు అరిదు
 నిన్ననా ప్రార్థిసిదె అన్యరిగె అల్పరియె
 ఎన్నపాలిసువ దొరెయె
 ఎన్న మాతల్లవిదు ఎన్న హిరియర మాతు
 మన్నిస బేకు కరుణి
 అనంతగుణపూర్ణ గోపాల విరల
 ఇన్నిదనె లాలిసువదు జీయా॥

రాగం: శహనా

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి: మంగళం మంగళం దయానిధే ||మ||

చరణం 1: నందనందన శ్యామ సుందర శుభకాయ
ఇందీవరాక్ష ముకుంద మురారీ ||మ||

చరణం 2: దేవదేవశనే దేహి కళ్యాణం
శ్రీవర శ్రీకర శ్రీ శ్రీనివాసా ||మ||

చరణం 3: రాజితవరదగోపాలవిరల మహా
రాజ భకుత కల్పభూజా సుతేజా ||మ||

- పల్లవి: జయ నరసింహ కాయో త్రయంబకాద్యమరేశ
భయ అంధంతిమిర మార్తాండ శ్రీ ||జయ||
- చరణం 1: ఘోర అకాలమృత్యు మీరి బరలు కండు
ధీర నీ బిడిసదిరిన్యారో శ్రీ ||జయ||
- చరణం 2: జ్ఞానరహితనాగి నా నిన్ను మరెతరె
నీను మరత బగె ఏనో శ్రీ ||జయ||
- చరణం 3: పాలసాగరాగార పదుమె మనోహర
గోపాలవిరల జగత్పాల శ్రీ ||జయ||

పల్లవి: పొరెనమ్మ స్వామి నీ జగదంతర్యామి ||పొ||

చరణం 1: మారజనక నిన్న కోరి బందెనో దేవ
క్రూర కర్మాంతర హరగైసా నీదేవ ||పొ||

చరణం 2: భక్తర పాలిప శక్తి నిన్నదో దేవ
భక్తియిందలి నిన్నపాల తోరిసాదేవ ||పొ||

చరణం 3: బడవర పాలిప శక్తి నిన్నదోదేవ
అడిగెళిగెరగువె ఒడెయ గోపాల విఠల ||పొ||

- పల్లవి: విజయపు అరింద ఎనగాహుదు
విజయదాసర కరుణదింద బహుదు ||వి||
- చరణం 1: పరతత్వవిచార ఫరమనిష్ఠరసంఘ
పరిపరియసుకర్మ పరిణామపు
పరవాదిగళ తుచ్చికరిసి అవరుక్తిగళ
హరియె సర్వోత్తమ నెందరిదు బాళ్వంధ ||వి||
- చరణం 2: జ్ఞానిగళింద మాన క్షోణియొళగె యశస్సు
హీనజనరిగె దైన్యవన్ను బడదె
నానాపరి కవనగళు జ్ఞాని సమ్మతరచిసి
శ్రీనివాసన దాసాను దాసెంబంధ ||వి||
- చరణం 3: అపారజనుమివర పాదవనె ఆశ్రయిసి
శ్రీపతియధ్యాన మాడిదకారణ
గోపాలవిరలన్న రూపధ్యానది నిలిసి
ఈ పరియలి ఎన్న కాపాడు ఎంతెంబ ||వి||

శ్రీ మోహనదాసులు

శ్లో॥

రాగం: శహనా

చిష్ణుశైల గురోఃపుత్రం - గురుభక్తి పరాయణం
వందే వైరాగ్య సంప్రాప్త్యై - మోహనార్థం సుమోహకం॥

శ్రీ మోహనదాసులు (1728-1751)

మోహనదాసుల వారి వ్యవహార నామం మోహన్న, వీరు మోహనవిఠల అంకితంతో కీర్తనారచన చేశారు. వీరు జేష్ఠ శుద్ధ షష్ఠినాడు ఇహలోకయాత్ర చాలించారు.

పల్లవి: మారుతన జాయె మొరెయ హొక్కెను కాయె॥

అను పల్లవి: మారాంతక శంబరారి భిదురధర
తారేశ రవి వినుతె అమ్మయ్య
॥మా॥

చరణం 1: భ్రమరకుంతళె జాణె అమరవందిత చరణె
సుమనసేశన పదకమల పూజిపదకె
విమల మతియ నీయె అమ్మయ్య
॥మా॥

చరణం 2: శృతిదేవియల్లి సుతెయాగి జనినిదె
సతత ఎన్నయ దుర్మతి ఖండిసి సు -
మతి వంతన మాడె అమ్మయ్య
॥మా॥

చరణం 3: ఎరడేళు భువన జతరదొళగింబిట్ట
పరిపూర్ణకామ శ్రీ మోహన్నవిరలన
చరణభకుతియ నీయె అమ్మయ్య
॥మా॥

శ్రీ జగన్నాథదాసులు

రాగం: కేదార్

శ్లో॥

జలజేష్ఠ నిభాకారం జగదీశ పదాశ్రయం

జగతీతల విఖ్యాతం జగన్నాథ గురుంభజే॥

శ్రీ జగన్నాథదాసులు (1728-1809)

జగన్నాథదాసులు రాయచూరు జిల్లా మాన్వి తాలూకా భాగ్యవట్టె గ్రామంలో క్రీ.శ. 1728లో జన్మించిరి. ఈయన వ్యవహారిక నామం శ్రీనివాసుడు. తొలుత తండ్రి చెంత, పిమ్మట మంత్రాలయ మఠంలో విద్యాభ్యాసం చేసి శాస్త్రాలన్ని క్షుణ్ణంగా అభ్యసించి గురువు చేతనే ఆచార్యుడని బిరుదు గడించి, విద్యాదానం చేస్తూ జీవితయాత్రను సాగించిరి. దేశమంతటా భక్తి ప్రభోదం చేస్తూ విజయదాసులు మాన్వివచ్చి శ్రీనివాసాచార్యుల ఇంటికి విచ్చేయగా అచ్చట ఆయనకు తగిన స్వాగతం లభించలేదు. ఈ అనాదర తిరస్కారభావ ఫలితముగా శాపగ్రస్తుడై క్షయరోగ పీడితుడయ్యెను. తరువాత విజయదాసుల ఆజ్ఞానుసారము గోపాలదాసులు ఈతనికి తను 40 సం॥ల ఆయుస్సును ధారపోసి అతని వ్యాధిని నివారించెను. ఆనాటి నుంచి శ్రీనివాసుడు జగన్నాథ దాసులై ప్రఖ్యాతి గాంచి “జగన్నాథ విరల అంకితముతో ద్వైత సిద్ధాంతతత్వ ప్రతిపాదన చేయు కీర్తనలను, సుకాదులను ఉగాభోగలును, పదములను రచించుటయేగాక “హరికథామృతసారం” అను అపూర్వ కృతిని రచించిరి. హరికథామృతసారంలో 32 సంధులు సుమారు 1000 పద్యములున్నవి. మధ్యమతతత్వ నిరూపణ ఈరచన ముఖ్యోద్దేశము. 600 చరణాలున్న ‘తత్వసువాళి’ యను ప్రబంధం కూడ రచించెను.

ఈయన బేలూరు, శ్రీరంగపట్టణం, మేల్కొట్టి మొదలగు పుణ్యక్షేత్రాలు దర్శించిరి. కర్ణాట గ్రామంలో దానప్పయను పతితుణ్ణి పునీతునిగావించిరి. ఉడిపిలో అష్టమరాధిపతులు శ్రీ జగన్నాథదాసుని ఘనంగా సన్మానించిరి. ఆ కాలమున ఉత్తరాది మఠమున కధిపతులుగా నుండిన శ్రీసత్యబోధతీర్థులు దాసులవారి జ్ఞానమునకు ముగ్ధులై హరినామ సంకీర్తన పద్ధతిని మఠములో ప్రవేశపెట్టిరి. జగన్నాథ దాసులకు “వాలిదదాస” యను పేరు గలదు.

చిరకాలం ధర్మ ప్రచారం చేస్తూ ‘82వ ఏట మాన్విలో క్రీ.శ. 1809లో దేహత్యాగం చేశారు. పురందరదాసులచే ప్రతిపాదించబడిన భాగవతధర్మ ప్రచారానికి శ్రీజగన్నాథ దాసులవారు చేసిన సేవ నిరుపమానం.

శ్రీ జగన్నాథ దాసులరచన

రాగం: పహాడి

తాళం: ఆది

పల్లవి: కందె పండరీరాయన తన్నను
కొండాడువర ప్రియన

॥కం॥

చరణం 1: సమచరణాంబుజన నిగమా
గమ తతి గోచరన
అమిత పరాక్రమన రుక్మిణి
రమణా సులక్షణన

॥కం॥

చరణం 2: కామితార్థప్రదన తులసీ
ధామ విభూషితన
సామజపతి పాల త్రిజగ
త్యామి చిత్సఖీమయన

॥కం॥

చరణం 3: గోకుల పోషకన మునిష్టుండ
లీకగొలిదు బందవన
లోకవిలక్షణన శరణర
శోకవినాశకన

॥కం॥

చరణం 4: చంద్రభాగ నివాసన విధివహ
గేంద్ర ముఖార్చితన
ఇంద్రత్పల విభన గుణగణ -
సాంద్ర సురోత్తమన

॥కం॥

చరణం 5: శ్వేతవాహన సఖన సతిగె పారి
జాతవ తందవన
నీతశోక భయన శ్రీ జగ
న్నాథ విరల రేయన

॥కం॥

పల్లవి: గోపాలదాసరాయ నిన్నయపాద
నాపొందిదెనొ నిశ్చయ॥

అను పల్లవి: ఈ పీడిసువ త్రయతాపగళోడిసి
తై పిడిదెన్న కాపొదిద గురురాయ ||గో||

చరణం 1:   ఘోరవ్యాధియనె నోడి విజయరాయ
                    భూరికరుణవమాడి
                    తోరిదరివరె ఉద్ధారకరెందది నారభ్య
                    తవపాద సారిదె సలహెందు
                    సూరిజన సంప్రీయ సుగుణోధార
                    దారుణ దోష నిచయవ
                    దూరగైసి దయాంబునిధె ని -
                    వారినిదె కరపిడిదు కరుణది

చరణం 2: అపమృత్యువను తరిదె ఎన్నోకగిద్ద
అపరాధంగళమరెదె
చపలచిత్తనిగొలిదు రిపుళమతియనిత్తు
నిపుణానెందెనిసిదె తపసిగళిందలి
కృపణవత్సల నిన్నకరుణెగె
ఉపమెగాణెను సంతతపు కా
శృపియొకగె బుధరింద జగదాధిపన
కింకర వైసిసి మెరెదె

చరణం 3: ఎన్న పాలసినదందది సకల ప్ర
పన్నర సలహుమోది
అన్యరిగీపరి భిన్నపగయ్యో జ
గన్నాథ విరలన సన్నుతిసువధీర
నిన్ననంబిద జనరిగీపరి
బన్నవె భక్తాను కంపి శ -
రణ్య బందోదగి సమయది అ -
హర్షిసి ధ్యానిసువె నిన్నను

- పల్లవి: దాసరాయ పురందర దాసరాయ॥
- అను పల్లవి: దాసరాయ ప్రతివాసరదలి శ్రీని
వాసన్నతోరో దయాసాంద్ర ॥దా॥
- చరణం 1: వరదనామక భూసురన మడదియ బ -
సిరిలి జనిసి బందు మెరెదె ధారుణియొళు ॥దా॥
- చరణం 2: కులిశధరాహ్వయ పొళలోళు మడది మ -
క్కుళ కూడి సుఖది కెలకాలదలిద్యో ॥దా॥
- చరణం 3: వ్యాసరాయరల్లి భాసుర మంత్రోప -
దేశవకొండు రమేశన ఒలిసిద్యో ॥దా॥
- చరణం 4: మనె ధన ధాన్య వాహన వస్తుగళనెల్ల
త్యణకె బగెదు కృష్ణార్పణవెందె బుధరిగె ॥దా॥
- చరణం 5: ప్రాకృత భాషెయొళు నీ కృతి పేళి అ -
ప్రాకృత పరియింద స్వీకృత నీనాద్యో ॥దా॥
- చరణం 6: తీర్థక్షేత్రగళ మూర్తి మహిమెగళ
కీర్తిని జగది కృతార్థ నెందెనిసిది ॥దా॥
- చరణం 7: పాతకవనధి పోతనెనిప జగ -
న్నాధవితలన సుప్రీతియిందొలిసిదె ॥దా॥

- పల్లవి: ధన్యనాదెను విరలన కండు ధన్యనాదె
ఓడితు అఘద్విండు ||ధ||
- అను పల్లవి: ధన్యనాదెనొ కామన్న పితన లా -
వణ్య మూరుతియ కణ్ణలి కండు ||ధ||
- చరణం 1: దేవవరేణ్య సదావినోది వృం -
దావన సంచర గోపన కండు ||ధ||
- చరణం 2: మంగళాంగ కాళింగ మధున మా --
తుంగ వరద రంగన కండు ||ధ||
- చరణం 3: హోటకాంబర కిరీటసారధి
తాటకారి వైరాటన కండు ||ధ||
- చరణం 4: చింతితఫలదా కృతాంతనాత్మజా -
ద్యంత రహిత నిశ్చింతన కండు ||ధ||
- చరణం 5: మాతుళాంతక విధాతపిత జగ -
న్నాధ విరల విఖ్యాతన కండు ||ధ||

పల్లవి: నీచనల్లవె ఇవను నీచనల్లవే
 కీచకారి ప్రియన గుణవ
 యోచినదలె యూచినువను ॥నీ॥

చరణం 1: జననీ జనకరంతె జనార్ధనను
 సలహాతిరలు బీట్టు
 ధనికరమనె మనెగళరసి
 శునకనంతె తిరగువవను ॥నీ॥

చరణం 2: కరణజన్య పుణ్యపాపవెరదు
 హరియ ధీన వెందు
 స్మరిసుతలతి భక్తుతియింద
 హరుషపడదలిప్ప మనుజు ॥నీ॥

చరణం 3: వాతజనకనెనిపజగ -
 న్నాథ విధ్దలన పదాబ్ధి
 పోత వాత్రయసి భవ -
 వైతరణియ దాటదవను ॥నీ॥

పల్లవి: బారో రాఘవేంద్రబారో
కారుణ్యవారిధి బారో
ఆరాధిప భక్తరాభీష్ట
పూర్తైసువ ప్రభువై బారో

॥బా॥

చరణం 1: రాజవంశోద్భవనపాద
రాజివ భృంగనై బారో
రాజాధిరాజరోళు
విరాజిసువ చెలువ బారో

॥బా॥

చరణం 2: వ్యాసరాయ నెనిసి నృపన
క్షేత్ర కళెదవనై బారో
శ్రీ సుధీంద్ర కరసంజాత
వాసుదేవార్చకనై బారో

॥బా॥

చరణం 3: సన్యాస కులదీప బారో
సన్నత మహిమనై బారో
మాన్య జగన్నాథవిరల
ప్రపన్న జనర ప్రియనై బారో

॥బా॥

రాగం: దర్పారీకానడ

తాళం: ఆది

పల్లవి: రోగహరనె కృపాసాగర శ్రీగురు
రాఘవేంద్ర పరిపాలిసో

॥ రో ॥

చరణం 1: సంతత దుర్వాది ధ్వాంత దివాకర
సంతవినుత మాత లాలిసో

॥ రో ॥

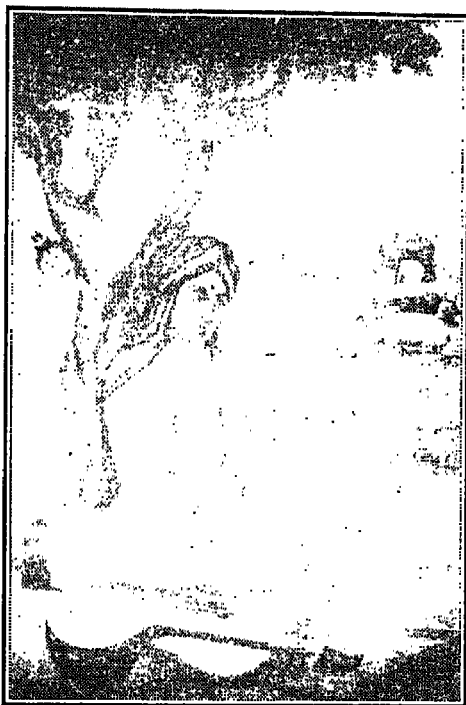
చరణం 2: పావనగాత్ర సుదేవవరనే తవ
సేవకజనరోశగాడిసో

॥ రో ॥

చరణం 3: ఘన్నమహిమ జగన్నాథ విరలప్రియ
నిన్నారాధనె మాడిసో

॥ రో ॥

శ్రీ ప్రాణేశదాసులు

రాగం: బృందావన సారంగి

శ్లో॥ ప్రాణపతిపదద్వంద్వ పంకజాసక్త మానసం
శమాదిగుణసంయుక్తం శ్రీప్రాణేశగురంభజే॥

శ్రీప్రాణేశదాసులు

శ్రీప్రాణేశదాసులు రాయచూరు జిల్లాలోని లింగసూగూరు గ్రామము నందు జన్మించిరి. వీరు జగన్నాథదాసుల నుండి ప్రాణేశ విరల అంకితం పొందారు.

గాలవచరిత్ర కాళీయమర్దన, సీతా స్వయంవర, కాళీ స్వయంవర, వీరభద్రవిలాసం మొదలైన 17 ఖండకావ్యాలను వందలాది కీర్తనలను రచించారు.

ఈయన శాలివాహన శక 1744, చిత్రభాను నామ సం॥ర అశ్వయుజ శుద్ధ సప్తమినాడు (క్రీ.శ. 1822) ఇహలోకాన్ని త్యజించారు.

పల్లవి: కాయే కాయే

అను పల్లవి: కాయేనిన్న పదతోయజ కెరగువె
మాయదేవి హరికాయనివాసే కాయే కాయే ||కా||

చరణం 1: బుద్ధియ ప్రేరిసె ప్రద్యుమ్నన సతి
కర్దమజాలయె భద్రశరీరె ||కా||

చరణం 2: ఇంగడలాత్మజె అంగనాకులమణి
రంగన పదకంజభృంగె కరుణది ||కా||

చరణం 3: ప్రాణేశవిరలన మానిని ఎన్నయ
హీనతె ఎణినదె పోణిసుమతియ ||కా||

శ్రీదవిరల

శ్లో॥

రాగం: మిశ్రభీంషాస్

ఫలస్తుతిప్రవక్తారం జగన్నాథార్చసేవకం
శ్రీకృష్ణపద సద్భక్తం వందే శ్రీ శ్రీద విరల॥

శ్రీదవిరల (1741-1820)

శ్రీదవిరల వ్యావహారికనామం దానప్ప. వీరి జన్మస్థలం కర్ణగి. (ధార్వాడ జిల్లా) జగన్నాథ దాసులు వీరి ఉపదేశ గురువు. వీరి రచనలు కేవలం 63 మాత్రమే లభ్యంగా ఉన్నాయి. వానిలో (1) కృష్ణలీలా ప్రతిపాదక పదాలు, (2) రామమహిమ ప్రతిపాదక పదాలు, (3) ఇతరదేవతలకు సంబంధించిన పదాలు, (4) ప్రబోధాత్మక పదాలు మొదలగునవి ప్రసిద్ధమైనవి. ఈయన 80వ ఏట ఇహలోక యాత్ర చాలించారు.

- పల్లవి: జయజనకజాపతే రామా ||జ||
- అను పల్లవి: జయజనకజాపతే జలదశ్యామా
జయరఘువంశ లలామా ||జ||
- చరణం 1: మదనజనక మధుకైటభభీమా
మదనబింబార్చిత కామా ||జ||
- చరణం 2: రామచంద్ర రఘువీర జానకీరామా
రావణవైరి శ్రీరామా ||జ||
- చరణం 3: సామజవరదవినుత సోమ
శ్రీదవిరల గుణధామా ||జ||

- పల్లవి: తంగి నీ కేళిద్యా అంగనామణి
రంగ వలిద భాగవతర మహిమెగళ ||త||
- చరణం 1: శ్రవణాది నవవిధ సవియ భక్తుతియంద
ప్రవీణరెనిసి శ్రీమాధవన ధ్యానిపరఖ్యాతి ||తీ||
- చరణం 2: అమలసత్కర్మది శమదమ పూర్వక
అమితమహిమనంఘ్రి కమలార్చి పరఖ్యాతి ||త||
- చరణం 3: శ్రీదవిరలన పాద భజకరాద
సాధువర్మర సుబోధ బణ్ణిపరఖ్యాతి ||త||

శ్రీకరవిఠల

శ్రీకరవిఠల కల్లూరు గ్రామనివాసి. వీరి వ్యవహారిక నామం జగన్నాథాచార్యులు
శ్రీకరవిఠల ముద్రతో అనేక కీర్తనలు రచించిరి.

శ్రీకరవిఠల రచన

రాగం: వసంత

తాళం: ఆది

పల్లవి: బారో గురురాజ సురభూజ

॥బా॥

చరణం 1: సంతత నిన్నను చింతిపరిగె బహు
చింతె కెళెవ ప్రభోమంత్రమందిరదింద

॥బా॥

చరణం 2: కరదల్లిగెబరువ ఘన్నుబిరుదు కేళిదెనిన్న
కరుణాకరతవ చరణవ నంబిదె

॥బా॥

చరణం 3: శ్రీకరవిఠలనె తాఖరేపరనెందు
లోకదోళోసారిద హే కరుణాకర

॥బా॥

అభినవజనార్దన విరల

శ్లో॥

రాగం: చంద్రకోస్

జనార్దన పదాసక్తం జగన్నాథ గురోః ప్రియం
రాఘవేంద్రాదాప్త సౌఖ్యం ప్రేమదాసగురంభజే॥

అభినవ జనార్క విరల (1742-1822)

అభినవ జనార్దన వ్యవహారికనామం శ్రీప్రేమదాసరు. ఉపదేశ గురువు జనార్దన
విరల దాసులు

రాగం: మిశ్రచంద్రకోస్

తాళం: ఆది

పల్లవి: కాయో గురు రాఘవేంద్రా ॥కా॥

చరణం 1: రాఘవేంద్ర గురుగతి నీనె
భవరోగ బ్యాగకళదీగ
యోగివరకాయో ॥కా॥

చరణం 2: నిన్నదాస నా అన్యనల్ల ఈ
బన్నవన్ను బిడిసెన్నను మన్నిసి ॥కా॥

చరణం 3: అభినవజనార్దన విరలాంకితనప్రియ
శుభకరతథాభయద ప్రబల అబల నా ॥కా॥

కమలేశ విఠల

శ్లో॥

రాగం: ఆనందజైరవి

శ్రీరాఘవేంద్ర పాదాబ్జ మదుపాయిత మానసం
ఆనందానమీదేహం దేవపట్టణ వాసినం॥

కమలేశ విఠల (1780-)

కమలేశవిఠలుని వ్యావహారిక నామం ఆనందదాసరు. వీరి గురువు కేశవ విఠలదాసులు.

వీరు భాద్రపద శుద్ధ ద్వాదశినాడు ఇహలోకయాత్ర చాలించారు.

రాగం: ఖమాస్

తాళం: ఆది

పల్లవి: కరదరె బరబారదె (గురురాఘవేంద్రా) గురువర

చరణం 1: వరమంత్రాలయ పురమందిరతవ
చరణసేవకరు కరవముగిదు

॥కర॥

చరణం 2: హరిదాసరు సుస్వరసమ్మేళది
పరవశదలి బాయి తెరదు కూగిదరె

॥కర॥

చరణం 3: పూశరపిత కమలేశ విరలన
దాసాగ్రేసరు ఈ సమయదలి

॥కర॥

రాగం: హంసానంది

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి: శరణర సురభూజ గురురాజ॥

చరణం 1: వరమంత్రాలయ పురమందిర సుం -
దర మునీంద్ర భాస్కర సమతేజ

॥సుం॥

చరణం 2: కామితార్థగళ కామధేనువిన
సీమె మీరి కొడువ మహారాజ

॥సుం॥

చరణం 3: భేశకోటి సంకాశనాద కమ -
లేశ విరలన దాసనె సహజ

॥సుం॥

శ్రీ మొదల్కల్ శేషదాసులు

రాగం: భూపాలం

శ్లో॥ శ్రీశాంఖిసేవకం నిత్యం భూసురాగ్ర కులోద్భవం
శ్రీసమీర పదాసక్తం శేషదాసగురుంభజే॥

శ్రీమొదల్కల్ శేషదాసులు

(1801-1885)

శ్రీ మొదల్కల్ శేషదాసులు ఆనాటి గద్వాల సంస్థానానికి చెందిన ధర్మార్ గ్రామంలో క్రీ.శ. 1801లో జన్మించారు. స్వప్నంలో విజయదాసుల నుండి “గురువిజయవిరల” అంకితం పొందిరి. వీరు అనేక పదపద్య సుశాదులను రచించిరి. ధర్మార్మలో శ్రీపార్థసారథిని ప్రతిష్ఠించారు. మొదల్కల్లలో శ్రీనివాస దేవాలయ సమీపంలో ఈయన గృహం వుంది.

క్రీ.శ. 1885లో మొదల్కల్లలో తమ భౌతికదేహాన్ని పరిత్యజించారు.

శ్రీమొదల్కల్ శేషదాసుల రచన

రాగం: పరిసానంది

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి: నంబిదెనిన్నపాద గురుముఖ్య ప్రాణా ||నం||

అను పల్లవి: నంబిదె నిన్నపాద ధంబవ తొలగిసి
డింబదొళగె హరియబింబ పొళెవంతెమాదో ||నం||

చరణం 1: ఇప్పత్తు ఒందు సావిర అయిదొందునూరు
అప్రతిమ హంసమంతర
తప్పదె దినదిన ఒప్పందందది జపిసి
తప్పిసో భవవ సమీపద జీవకె
అప్పనందది పుణ్యబుప్పంతె కరుణిసో
కప్పువర్ణన కూడ వప్పిసి పాలిసో ||నం||

చరణం 2: అంతరంగద ఉసురహోరగె నూకి
అంతరంగక్కె సేదువ
పంథదాళు నీనె కంతుజనకనల్లి
మంత్రి ఎనిసి సర్వరంతర్యామియాగి
నింతునానాబగె తంతు నడిసువ
హంతకారి గుణవంత బలాడ్య ||నం||

చరణం 3: యోగాసనదొళిప్ప యంత్రోద్ధార
భాగవత జనరప్ప
యోగిగళిగీశా వ్యాసయోగి గొలిదన్యాశా
తుంగభద్రనివాసా బాగువె కొడులేశా
శ్రీగురు విజయవిరలన పాదకె
భాగిద భవదూర జాగరమూరుతి ||నం||

హరపనహాళి భీమవ్య

రాగం: భీంషాస్

శ్లో॥ నారదాదాప్త సద్బోధాం సాధ్వీం సాహిత్యకారిణీం
భీమేశకృష్ణ నిరతాం వందే భీమవ్యమాతరం॥

హరపనహళ్ళిభీమవ్వ

భీమవ్వ బళ్ళారి జిల్లా హౌస్ పేట తాలూకా నారాయణదేవరకెరె, గ్రామంలో క్రీ.శ. 1822లో జన్మించారు. వీరు దైవకృపతో భీమేశకృష్ణ అంకితం పొందారు.

“వేంకటేశ మహాత్మ్య”, “శకుంతలాచరిత్ర”, “నళచరిత్ర”, “సంపత్ శుక్రవారదహాడు”, “జలక్రీడ” మొదలగు కావ్యాలు, అనేక కీర్తనలు రచించిరి. వీరివి ప్రస్తుతం 154 కీర్తనలు లభ్యంగా వున్నాయి. భీమవ్వ గారి కృతులతో కథనకావ్యాలే అధికంగా వున్నాయి.

ఈమె క్రీ.శ 1903 జనవరి 12వ తేదీన స్వర్గస్థులయ్యారు.

పల్లవి: అంగశదౌళగాడ బారయ్య ముద్దు -
రంగనిన్నయ ముఖతొరయ్య   ॥అం॥

చరణం 1: అర్ధరాత్రియల్లి అవతరిసిద్యో హోగి -
ముద్దుగోపియ సుతనెనిసిద్యో
భద్రదేవియర నీ కళసిద్యో
బందిద్ద పూతనియ సంహరిసిద్యో

చరణం 2: వత్సకాయుతల్వోగి వనదోకు బందె
కిచ్చునుంగిదె నిన్వదనదోకు
స్వచ్ఛమాడిది కాళి జలగళ తోరె
కుక్రియొళగె త్రిజగంగకు

చరణం 3: దేవక్కి దేవి యశోదగె వసు -
దేవనంద బలరామగె
ఎదురుబారో భూదేవి రమణనె
భీమేశక్ష్మణె శ్యామ వరణె

- పల్లవి: ఆపోశనవ హాకె ఒయ్యారి లోకసుందరి
 శ్రీపతియ కరదల్లి పృథ్వీధారి
 లోకపితనాగిద్ద కంసారి కయ్యెల్లి త్రిధారి ||అ||
- చరణం 1: కొకలనూదుత ఆకళనెకాయుత్త-దధిచోరనాగి
 కళల గడిగెయ నాడెదు పోగుత్త
 సెకెదు గోపియర సీరెగళ మరకె కట్టిద కరకె ||అ||
- చరణం 2: వారిజాక్షగె ఒలిదు నలియుత్త వరమోహనాంగి
 సారసముఖి సరసవాడుత్త
 మారజనకన మనవ మోహిసుత ముఖనోడినగుత ||అ||
- చరణం 3: నందనందన నరనసారధి (యో) భీమేశకృష్ణ
 కొండాపోశన కుళిత సతి జోతెగె
 చందదిందలి బెళగలారుతియ పాడికీరుతియ ||అ||

పల్లవి: కండు హిగ్గిదశె కమలాక్షన్న యశోదె ఎత్తి -
కొండు ముద్దిసిదశె యుదనాధన్న

॥కం॥

చరణం 1: పాలవారిధి మధ్యదల్లి శ్రీదేవి సహితం
దాలదొలెయ మేలాడుతలి
కాలబెరళు కటబాయలి చీపువ
నీలవర్ణను తన్న బాలనెందెనుత కండు

॥కం॥

చరణం 2: కోటి సూర్యర కాంతి హరణమాడువ ముఖకి -
రీట కౌస్తుభ మణియాభరణ
హోయకాంబరనుట్ట నాటకధారి కి-
రీటసారధి పక్షిరాట వాహనన

॥కం॥

చరణం 3: దాసజనపోష భవభయ నాశ మాడువాత భువ -
నేశ హదినాల్కు లోకదవాస
రాసక్రీడెలి వ్రజద వనితెయెర - సం -
తోషబడసిద భీమేశకృష్ణన ముఖ కండు

॥కం॥

పల్లవి: కొళలూదో రంగయ్య రంగ నీకొళలూదో కృష్ణయ్య ||కొ||

చరణం 1: అందుగె కిరుగెజ్జె ఘల్లుఘల్లెనుత కా -
ళింగన హెడెయలి కుణిదాడో కృష్ణ నీ ||కొ||

చరణం 2: ఎంటుమంది యతివర్యరు నిన్న సేవెగె
బంటరాగిహరు వైకుంఠపతికృష్ణ నీ ||కొ||

చరణం 3: దాసర మనద అభిలాషె పూరైసి భీ -
మేశకృష్ణనె దయమాడో రంగ ||కొ||

పల్లవి: పండరపురవాస పాలిసా శ్రీశ ||పం||

చరణం 1: శ్రేష్ఠభక్తనుకొట్ట ఇట్టకల్లిన మ్యాలె
గట్టాగి నింతిద్ద విరోబా దయమాడో ||పం||

చరణం 2: ముకుతిదాయక ముద్దు రుకుమియ రమణనె
భకుతవత్సల ఎనగె సకలాభీష్టవ నీడో ||పం||

చరణం 3: భీమరథియన్నైన స్వామి నిమ్మదరుశన
భీమేశకృష్ణన ధ్యానమాడువోదె వైకుంఠస్థాన ||పం||

పల్లవి: వ్యర్థవాగ్విదో జన్మసార్థకాగదో
భక్తిభావదింద పురుషోత్తమన పూజిసద జన్మ ||వ్య||

చరణం 1: పంచఇంద్రియగళను జయిసి సంచితాదికర్మకళెదు
పంచముఖన ప్రియననామ ముంచె నెనెయదవనజన్మ ||వ్య||

చరణం 2: నిత్యనిన్ననామబిట్టు అనిత్యమార్గ హిడిదు ముందె
కెట్టుహొగొదక్కె ఒడంబట్టు హరియబిట్టజన్మ ||వ్య||

చరణం 3: ఏనుఏనుజన్మదల్లి బ్యాసరదలె సలహుతిహ భీ -
మేశకృష్ణనంక్రిగళను దర్శనమాడదవన జన్మ ||వ్య||

పల్లవి: సజ్జనర సంగనీడో సర్వపాలకనె
ముద్దుగోపియకంద మూర్ఖగదోకువంద్య ||స||

చరణం 1: సాధుజనప్రియనె యాదవరి గొడెయెనె
శ్రీదేవి అరసు శివ బ్రహ్మరిగె ఉత్తమనె
శ్రీధర లోకాధిపతి సదానంద భరిత నిన -
పాదపంకజది నిజవాద భకుతియ కొడువొ ||స||

చరణం 2: దుష్టజనశిక్షకనె శిష్టర సంరక్షకనె
ఇష్టఫలదాయక ఇందిరకాంతనె
కష్టదారిద్ర్యసంహార భయభేదకనె
సృష్టిస్థితిలయకర్త యుధిష్టర సుజనసఖనె ||స||

చరణం 3: వసుదేవసుతనె శేషన హాసిగయల్లి
శ్రీసహితశయన కంసాసురారి
చానవియరథనడెసిద వరలక్ష్మి వల్లభనె
క్షేత్రపరిహరిసా భీమేశకృష్ణనె ఎనగె ||స||

శ్రీ గురుజన్నాథాసులు

రాగం: చక్రవాకం

శ్లో॥ గురుపూర్వ జగన్నాథదాసస్యామిత తేజసం
తస్యపాదాబ్జ సంభూతాః రజాంశి శిరసావహే॥

శ్రీగురుజగన్నాథదాసులు

శ్రీగురుజగన్నాథదాసులు కర్నూలు జిల్లా కోసిరి గ్రామంలో క్రీ.శ 1836లో జన్మించారు. స్వప్నంలో శ్రీ గోపాలదాసుల నుండి “గురుజగన్నాథ విరల” అంకితం పొందారు.

సంస్కృతంలో “బ్రహ్మసూత్రభాష్య - ఆధ్యాత్మఅర్థ”, “పరావరతత్వ దీపికా” మొదలైన గ్రంథాలను, 40 స్తోత్రాలను, కన్నడంలో అనేక కృతులను రచించారు. వీరు రచించిన “కోలుహాడు” అత్యంత అపూర్వమైనది. శ్రీ జగన్నాథదాసుల హరికథామృతసార గ్రంథానికి కన్నడంలో, సంస్కృతంలో వ్యాఖ్యానాలు రచించారు.

ఈయన క్రీ.శ. 1918లో ఆదోని తాలూకాలోని కౌతాళం గ్రామంలో ఇహజీవితం ముగించారు.

పల్లవి: తూగీరే రాయర తూగీరే గురుగళ
తూగీరే యతికుల తిలకరా ||తూ||

అను పల్లవి: తూగీరే యోగీంద్ర కరకమల పూజ్యర
తూగీరే గురురాఘవేంద్రరా ||తూ||

చరణం 1: కుందణమయవాద చందదతొట్టితొకు -
నందాది మలిగ్యార తూగీరే
నందనందన గోవింద ముకుందన
నందది భజిపర తూగీరే ||తూ||

చరణం 2: యోగనిద్రయన్ను బేగనెమాడువ
యోగీశవంద్యర తూగీరే
భోగిశయననపాద యోగది భజిపర
భాగవతరస తూగీరే ||తూ||

చరణం 3: భజకజనర భవ త్యజినె మాడిసి అవర
నిజిగతి యిప్పర తూగీరే
నిజగురు జగన్నాథ విరలన పదకంజ
భజనెయ మాళ్ళర తూగీరే ||తూ||

పల్లవి: నిన్ననంబిదె రాఘవేంద్ర
 నీ ఎన్న పాలిసా సంయమీంద్ర
 సన్నత సరసకవీంద్ర ప్ర -
 పన్నహృత్కముద సచ్చంద్ర

॥ని॥

చరణం 1: భేదమతాబ్ధివిహార కువాది మతవనకురార -
 సాధితఅభిళ తత్వసార
 మధుసూదన చంద్రచకోరా

॥ని॥

చరణం 2: భారతీశపదాబ్జభృంగ ఖరారి కరుణాంతరంగ
 సారిదవరభయభంగ స -
 మీరమతాంభుజ పతంగ

॥ని॥

చరణం 3: సుధీంద్రయతికరజాత విభుదసంఘ సతతసమేత
 విధిపితగురుజగన్నాథ విఠలను
 అధికనెందు ఒరెద విఖ్యాత

॥ని॥

రాగం: మిశ్రహిందోళ

తాళం: ఆది

పల్లవి: నీలకంధరా పాలిసొ ఎన్న నీలకంధరా ||నీ||

అను పల్లవి: కేళుసురరు తావు తాళదె బిట్టహ
కాలకూటవను తాళిదధీరా ||నీ||

చరణం 1: ఇందుశేఖరా నమిసువె నిన్న నందియతేరా
ఇంద్రవంద్య హర మందాకినిధర
గొందెవళవిగె ముకుందనాదాస ||నీ||

చరణం 2: శంభోమహాదేవా భజిసువ భకుత కదంబవకావ
వందిపజనకానందనీడువ గో -
విందన నిజమున మందిరదలి తోరో ||నీ||

చరణం 3: భూతనాథనె గురజగన్నాథ విరల దూతనె
పాతకరాసియ ఘాతిను త్రిపురా. -
రాతియె నిన్నలి ప్రీతియ సలిసొ ||నీ||

- పల్లవి: మూషిక వాహన దోష వినాశన
దోషవనోదదె పోషిసుఎన్ను ॥మూ॥
- చరణం 1: శేషశయన విశేషజ్ఞానవనిత్తు
ఈషణత్రయ భవశోషవగైసోదేవా ॥మూ॥
- చరణం 2: నవవిధ భకుతియు సవనత్రి పూజయు
నవనవపాలిసాభవరపుత్రనె ॥మూ॥
- చరణం 3: పాతకవన ధూమకేతవే గురుజగ -
న్నాధవిరల సంప్రీతి పాత్రను నీనై ॥మూ॥

పల్లవి: శరణు శరణయ్య॥

అను పల్లవి: శరణు శ్రీగురు రాఘవేంద్రగె
శరణు యతికుల తిలకగె
శరణు శరణర పొరెవ కరుణిగె
శరణు హరిగుణ లోలగె

॥శ॥

చరణం 1: మధ్యమత శుభవార్ధి చంద్రగె
సిద్ధసాదన మూర్తిగె
బద్ధ శ్రీహరిద్వేషి మాయిగళ
గెద్ద రఘుకులరామ దూతగె

॥శ॥

చరణం 2: నిత్యనిర్మల పుణ్యగాత్రగె
భృత్యజన పరిపాలగె
సత్సంకల్పాను సారది
నిత్య కర్మవ మాళ్వ ధారిగె

॥శ॥

చరణం 3: పాతకాంబుధి కుంభసంభవ
ఆర్తజన పరిపాలగె
దాతగురు-జగన్నాథ విరలన
ప్రీత సుఖమయదాత యతిగె

॥శ॥

పల్లవి: స్వస్తి శ్రీజయమంగళం

॥స్వ॥

చరణం 1: స్వస్థచిత్తది హరియ భజిపగె
హస్తి వరదన దాసవర్యగె
హస్తదిందఖలార్థదాతగె
స్వస్తికర గురురాఘవేంద్రగె

॥స్వ॥

చరణం 2: సతిపజన సురధేను ఎనిపగె
సతత స్వాశ్రిత పాలగె
వితత సన్మతి దాత ఖ్యాతగె
తుతిపరనుదిన పొరవనాధగె

॥స్వ॥

చరణం 3: పాతకాంబుధి కుంభజాతగె
పాతకాద్రికులిశ రూపగె
దాతగురు జగన్నాథవిరల
దూత జనకతి ప్రీతగె

॥స్వ॥

పల్లవి: స్వామిలాలి భక్తప్రేమిలాలి॥

కామదేనిప గురుసార్వభౌమలాలి

॥ स्था ॥

చరణం 1: ఇంద్రలాలి రాఘవేంద్రాలాలి

సాంద్రభక్త కుముదపూర్ణ చంద్రలాలి

॥ स्था ॥

చరణం 2: తరణిలాల్ నిజకరుణిలాల్

శరణజనరకాయ్య గుణపూర్ణ లాలి

॥ स्तुत्य ॥

చరణం ౩: దేవలాలి నిజభావలాలి

బావిసువర నిత్య కావలాలి

॥ श्री ॥

చరణం 4: రాజలాలి కల్పభూజలాలి

రాజిసువ యతికుల తేజలాలి

॥स्वा॥

చరణం 5: దాతలాలి నిజత్రాతలాలి

ప్రీతగురు జగన్నాథ విఠల దూతలాలి

॥१॥

శ్రీ అసిగ్గాకు గోవిందదాసులు

రాగం: హంసధ్వని

శ్లో॥

భజేగోవిందసార్యం భవతాపాపనోదయే

యేన ప్రణీతా లావణీ సంఘసంస్కారకారిణే॥

శ్రీ అసిగ్యాకు గోవిందదాసులు (1873-1915)

శ్రీఅసిగ్యాకు గోవింద దాసులు 18వ శతాబ్దం ఉత్తరార్ధానికి చెందినవారు. వీరి జన్మస్థలం రాయచూరు జిల్లాలోని “అసిగ్యాకు” గ్రామం. మహబూబ్ నగర వాసులైన శ్రీరాఘవేంద్రదాసులు ఈయనకు “సిరిగోవిందవిరల” అంకితమిచ్చి అనుగ్రహించిరి.

ఈయన అనేక కృతుల్ని రచించారు. “కనకాంగికళ్యాణ” యను వీధి నాటకాన్ని, “దాస ప్రబంధ”మను నాటకాన్ని రచించినట్లు తెలుస్తోంది. వీరు రచించిన కలియుగలావణి” అత్యంత జనప్రియమైనది.

ఈయన అది చిన్నవయసులోనే ఇహలోకయాత్ర చాలించారు.

శ్రీ అసిగ్గాకు గోవిందదాసుల రచన .

రాగం: శివరంజని

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి: భారతీశ భవరోగవ పరిహరిసా
కరపిడిదు ఉద్ధరిసా॥
కరుణదించ హరిపరనెంబువ జ్ఞాన
ప్రేరిసా పవమాన

॥భా॥

చరణం 1: ఏనుజన్మదలి బేసరియుత బందె పాలిసు నీ తందె
హేసి విషయదలి అతిక్లేశది నొందె శ్రీశనె గతియందె
ఈశ నిన్వారతు అన్యర నా కాణె పుసియల్లెన్నాణె

॥భా॥

చరణం 2: మనోవాక్కాయది మాడిదఖిల కర్మ నినగరిసిదె హనుమా
జననమరణగళ జయిసిదవన నామా ధ్యానవకోడాభీమా
కనసిసోళాదరు కనకకామిని ఆశాకొడదిరు ప్రాణేశా

॥భా॥

చరణం 3: మందరధర గోవింద విఠలన కందనె ఇందెన్న
మందమతియను బిడిసుతలి నిన్న పొందిదెసంపన్న
వృందద సేవెయ కుందదె ఈయో జీయావందిపెమునిరాయా॥భా॥

శ్రీవరదేశ విరలదాసులు

३२६

రాగం: కళ్యాణి

కౌశికాచార్య సంప్రాప్త సద్విద్యా సంపదం సదా
పరదేశాఖ్య దాసార్థ్యం నౌమి రామాంగ దాయితం॥

శ్రీవరదేశ విరల దాసుల రచనలు

రాగం: మిశ్రభైరవి

తాళం: ఆది

పల్లవి: పాలిసెన్నను వవమానరాణి
పాలిసెన్న సుగుణాలయ శ్రీహరి
శ్రీల తిళిసి భవజాలవ హరిసె॥

చరణం 1: మాతరిశ్యసతి ప్రీతిలి హరిపద
 దూత నెనిసి అనాధన పొరియే ||పా||

చరణం 2: విద్యున్నామకె విద్యజ్ఞన పా -
దద్యయ సేవిప బుద్ధియ నీడె ||పా||

చరణం 3: లింగనివాసి విలింగ గైసి ఎన్న
రంగన పదదలి భృంగన మాడి ||పా||

చరణం 4: జననియే నిన్నయ తనయగే జ్ఞానద
స్థనవనిత్తుపొరె హనుమనరసియే ||పా||

చరణం 5: శరణాగతజనపూరెయువ కరుణీయె
వరదేశవిరలన చరణవ తోరె

శ్రీమద్వేదశ విరల (1849-1873)

శ్రీమద్వేదశవిరల పూర్వాశ్రమనామం గగ్గేశ్వరి కేశవరావు. జన్మస్థలం గగ్గేశ్వరి. మద్వేదశవిరల వీరి అంకితనామం. కమలాపతి విరలదాసులు వీరి ఉపదేశగురువులు. ప్రస్తుతం ఆరు కృతులు మాత్రమే వీరివిగా గుర్తించబడ్డాయి. ఇందులో 5 పాటలు శ్రీరాఘవేంద్రస్వామికి సంబంధించినవి, ఒకటి రామదేవుని పైన ఉన్నది. ఈయన శ్రీముఖ సంవత్సర వైశాఖశుద్ధ ద్వాదశినాడు ఇహలోకయాత్రను చాలించినారు.

రాగం: హిందోళ

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి:	బందాను రాఘవేంద్ర ఇందిల్లిగె కందన మొరకేళి జననియు బరువంతె	బం
చరణం 1:	గజవేరిబంద జగదితానింద అజపిత రామనపదాబ్జ స్మరిసుతలి	బం
చరణం 2:	హరియ కుణిసుత బంద నరహరిప్రియ బంద శరణాగతరను కరవ పిడివెనెందు	బం
చరణం 3:	ప్రహ్లాదవ్యాసమునీంద్ర రాఘవేంద్ర నిలిసుత మనవ మద్వేదశవిరలనల్లి	బం

శ్రీ శ్యామసుందరదాసులు

రాగం: హంసానంది

శ్లో॥

శ్రీజగన్నాథాసార్యకృపాపాత్రం మహోదయం

శ్యామసుందర నామానం వందే వైరాగ్య సిద్ధయే॥

శ్రీశ్యామసుందరదాసులు (1903-1956)

శ్రీశ్యామసుందరదాసులవారి వ్యావహారిక నామం మాన్విగుండాచార్. వీరు స్వప్నంలో “శ్రీశ్యామసుందర” అంకితం పొందారు. శ్రీఅసిగ్యాళ గోవిందదాసులు వీరి ఉపదేశగురువులు. ఈయన వైశాఖశుద్ధ నవమినాడు ఇహలోక యాత్ర చాలించారు.

పల్లవి: బాగి బేడువె పిడియో బేగకయ్యా
భాగవతజనప్రియా భాగణ్ణ దాసార్థ్య ||బా||

చరణం 1: ద్విజకులాబ్ధిగ పూర్ణద్విజరాజనందెనిప
విజయవిఠల దానరాలుమె పాత్ర
నిజమనది నిత్యదలి భుజగశయననపాద
భజిపభాగ్యది నలివ సుజనరొళిడు ఎందు

చరణం 2: నీనె గతియెందు దీనరిగె నానెంబ
హీనమతి కళెదు పవమానపితన
ధ్యానగైయువ దివ్యజ్ఞానమార్గవతోరి
సానురాగది పొరెవ దినుసదయవారిధిఁచె

చరణం 3: మందజనసందోహమందారతరు విజిత -
కందర్ప కారుణ్యసింధు బంధో
కందనెందరిదెన్న కుందు ఎఱిసదె హృదయ -
మందిరది శ్రీశ్యామసుందరన తోరో

పల్లవి: నిత్యబిడదె భజిసో కోశిగి
ముత్యన కృపెయను ఘళిసొ

అను పల్లవి: సత్యవాగ్భవకత్తలె ఓడిసి
ఉత్తమ మతియను ఇత్తు పాలినువ

చరణం 1: యాతకె అనుమాన ఈతనె జాతరూపశయన -
జాత దాతయతినాథ శ్రీరాయర
ప్రీతి పడెద పితబ్రాతార్థారు నిజ

చరణం 2: పునఃజగదీ జనిసి గణపతి
అనుచరనామవ ధరిసి
అనిలనిగమదోళ్ మినుగువ హరిగుణ
మణిబెళ్ళకను గుణిజనకె తోరిధను

చరణం ౩: మందజాతనయన శ్యామ -
 సుందర విఠలన
 పొందుత మానవి మందిరనొలిసుత
 మందజనర దయదీంద సలహుషను

పల్లవి:   శ్రీరాఘవేంద్రగురురాజ
                  బారయ్య భక్తామరభూజ

॥శ్రీ॥

చరణం 1:   తుంగాతీరది పింగళతేజది
                  కంగోళిసువ సన్మునిరాయ
                  బంగారశయ్యజ శుభకాయ
                  రంగన పదతోరయ్య

॥శ్రీ॥

చరణం 2:   మంగళమహిమనె సంగీతప్రియనె
                  అంగజదూరనె యతివరనె
                  శృంగారవృందావన నిలయ
                  డింగరపాల కవిగేయ

॥శ్రీ॥

చరణం 3:   శ్రీశ్యామసుందర ప్రియదాస
                  క్షేతనాశన వ్యాసార్యనతపోష
                  దైశికనాథ భాసురచరిత వర -
                  కాపాయభూషిత మాంపాహి

॥శ్రీ॥

శ్రీ తందెవేంకటేశదాసులు

శ్రీ

రాగం: హిందోళ

శ్రీజగన్నాథదాసార్యపాదాబ్జ మధుపాయినం
తందెశ్రీవేంకటేశాఖ్యం నామి శ్రీపతిప్రీతయే॥

శ్రీ తందె వేంకటేశదాసులు (1907-1982)

శ్రీ తందె వేంకటేశదాసులు వ్యావహారికనామం రామంచంద్ర రాయలు వీరి గురువు శ్రీ ఉరగాధివాసవిఠలదాసులు. ఈయన చిత్రదుర్గమందు జన్మించిరి. తందె "వేంకటేశవిఠల" వీరి అంకిత నామం. ఈయన ఆషాఢ బహుళ అష్టమినాడు డివాలోకయాత్ర చాలించారు.

శ్రీ తందె వేంకటేశదాసుల రచన

రాగం: కానడ

తాళం: త్రిశ్రం

పల్లవి: సిరిమంత్రాలయరాయరె శరణయ్య మ-

ద్గురు రాఘవేంద్రార్యరె॥

చిరముదితభూసురచకోరక

శరమ్యగోదర వరకృపాకర

॥సి॥

చరణం 1: అనుమాన తీర్థాగమవనధిసోమ

మౌనికులాభిరామ అనునయప్రేమ

జానకీశధ్యాన శ్రుతిసంధాన మానసధీనవత్సల

॥సి॥

చరణం 2: కరుణిగళౌళు నినగెణె నానెల్లు కాణె

ప్రణతాభిరక్షామణె పాలిసెన్నాణె

నిరతిశయ నిరవద్య నిర్మల

పరమహంస ప్లహదనంశజ

॥సి॥

చరణం 3: శ్రీసుధాసౌరభవ ప్రసరణవిభవ

వ్యాసాది రూపోద్భవ సుధీంద్ర సంభవ

మేళతందె వేంకటేశవిర్థలన

భాస్వదంధ్రు కుశేశయాశ్రిత

॥సి॥

దాసకీర్తనల అకారావి పట్టిక

సంఖ్య	కీర్తన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
1.	అడిగలిగొందిపె	విజయదాసులు	వలజి	ఆది	విజయవిఠల	85
2.	అకువుదేతకోరంగ	పురందరదాసులు	మోహన	ఆది	పురందరవిఠల	30
3.	అంగళదొళగాదబారయ్య	హరపనహళ్ళి భీమయ్య	కేదార్	ఆది	భీమేశ్వరస్వామి	126
4.	అపోషనవహళె	"	మిత్ర అరాచా	త్రిశ్రం, ఆది	"	127
5.	ఇదు వినంగ	పురందరదాసులు	హంసానంది	ఆది	పురందరవిఠల	33
6.	ఐదు భాగ్య విధుభాగ్య	పురందరదాసులు	కాపీ	ఆది	"	31
7.	ఇన్నుద్రయబారదె	పురందరదాసులు	"	"	"	32
8.	ఇంతుమరుళాదెను	నరహరితీర్థులు	హిందోళ	ఆది	నరహరిరఘుపతి	5
9.	ఇంధవగ్గాంగె	హెళెవనకట్టె గిరియమ్మ	మోహన	త్రిశ్రం	హెళెవనకట్టె	76
10.	ఇందుఎనగె గోవింద	శ్రీరాఘవేంద్ర తీర్థులు	షణ్ముఖప్రియ	ఆది	ఇందూరంగయ్య ధీరవేణుగోపాల	23

సంఖ్య	కీర్తన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
11.	ఈశనిన్న	కనకదాసు	కానడ	త్రిశ్రం	సిరికాగి సెలెయాగి బడదాది కేశవ	68-69
12.	ఉద్ధరిసుపదుఎన్న	విజయదాసులు	సింధుభైరవి	ఆది	విజయ విఠల	86
13.	ఎన్నభిన్నపకేశా	గోపాలదాసులు	హంసానంది	ఆది	గోపాల విఠల	94-95
14.	ఏళయ్య బెళగాయితు	పురందరదాసులు	రాగమాలిక	త్రిశ్రం	పురందరవిఠల	34
15.	ఓడిబారయ్య	పురందరదాసులు	హిందోళ	ఆది	"	35
16.	కడగోల	వ్యాసరాయలు	కళ్యాణి	త్రిశ్రం	కృష్ణ, శ్రీకృష్ణ, సిరికృష్ణ	12
17.	కరదరె బరబారె	కమలేశవిఠల	ఖమాస్	ఆది	కమలేశవిఠల	120
18.	కళ్యాణం	పురందరదాసులు	మోహన	ఆది	పురందరవిఠల	36
19.	కందె పండరిరాయ	జగన్నాథదాసులు	పహడి	ఆది	జగన్నాథవిఠల	104
20.	కండు హిగ్గదళె	హరపనహళ్ళిభీమవ్వ	కాపీ	త్రిశ్రం	భీమేశకృష్ణ	128
21.	కాయలారెనో	పురందరదాసులు	మోహన	ఆది	పురందరవిఠల	37
22.	కాయేకాయే	ప్రాణేశవిఠల	మోహన	త్రిశ్రం	ప్రాణేశవిఠల	113
23.	కాయోకాయో	మహీపతిదాసు	మిశ్రఃపరివ	ఆది	మహీపతి	73

సంఖ్య	క్రీడన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
24.	కాయోగురురాఘవేంద్ర	అభినవజనార్దన	మిశ్రచంద్రకోస్	ఆది	అభినవజనార్దన	118
25.	కాళింగనామెట్టి	వ్యాసరాయలు	కానడ	ఆది	కృష్ణ, శ్రీకృష్ణ, సీరికృష్ణ	13
26.	కాళలాదో రంగయ్య	హరపనపట్టిభీమవ్వ	మిశ్రకళ్యాణి	త్రిశ్రం	భీమేశకృష్ణ	129
27.	కూసినకండీర్యా	పురందరదాసులు	రాగమాలిక	త్రిశ్రం	పురందరవిఠల	38
28.	గజవదనజేడువే	పురందరదాసులు	కళ్యాణి	ఆది	పురందరవిఠల	39
29.	గురుపురందర	విజయదాసులు	భాగేశ్వరి	త్రిపుట	విజయవిఠల	88
30.	గోపాలదాసరాయ	జాగన్నాధదాసులు	హిందోళ	త్రిపుట	జగన్నాథవిఠల	105
31.	జయజనక	శ్రీదవిఠల	ధిల్లంగ్	ఆది	శ్రీదవిఠల	115
32.	జయజానకీకాంత	పురందరదాసులు	బృందావన సారంగి	ఆది	పురందరవిఠల	40
33.	జయనరసింహకాయో	గోపాలదాసులు	చక్రవాకం	ఆది	గోపాలవిఠల	97
34.	జయమంగళం	పురందరదాసులు	మిశ్రమోహన	ఖండం	పురందరవిఠల	41
35.	తిల్లికో	నరహరిశీర్షులు	సింధుజైరవి	త్రిశ్రం	నరహరిరఘువతి	6
36.	తంగెనీ	శ్రీదవిఠల	దేష్	ఆది	శ్రీదవిఠల	116

సంఖ్య	క్రీర్తన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
37.	తూగిరే రాయరా	గురుజగన్నాథదాసులు	ఆనందైరవి	త్రిశ్రం	గురుజగన్నాథవిఠల	135
38.	దయమాడో	పురందరదాసులు	బృందావనసారంగి	ఆది	పురందరవిఠల	42
39.	ధన్యనాదెనో	జగన్నాథదాసులు	థిల్లంగ్	త్రిశ్రం	జగన్నాథవిఠల	107
40.	దారియెతోరో	వాదిరాజులు	చక్రవాకం	ఆది	హయవదన	17
41.	దాసరాయ	జగన్నాథదాసులు	కాపీ	త్రిశ్రం	జగన్నాథవిఠల	106
42.	దేవకికంద	పురందరవిఠల	ధర్మావతి	ఆది	పురందరవిఠల	43
43.	దేవబందనమ్మ	"	భూపాలం	ఆది	"	44
44.	దేవబారో	ప్రసన్నదైంకుటదాసులు	మధ్యమావతి	ఆది	ప్రసన్నదైంకుటరాయ	79
45.	నంబిదె నిన్నపాద	మొదల్కల్ శేషదాసులు	హంసానంది	త్రిశ్రం	శ్రీ వర విజయవిఠల	123
46.	నానిన్నమనకె	పురందరదాసులు	ద్విజావంతి	ఆది	పురందరవిఠల	45
47.	నారాయణవిన్నోరో	పురందరదాసులు	ద్విజావంతి	ఆది	పురందరవిఠల	46
48.	నారాయణనిన్ననామద	పురందరదాసులు	కానడ	ఆది	పురందరవిఠల	47
49.	నిత్యబిడదె	శ్యామసుందరదాసులు	బృందావనసారంగి	త్రిశ్రం	శ్రీశ్యామసుందర	150
50.	నిన్నసంబిడె	గురుజగన్నాథదాసులు	మోహన	ఆది	గురుజగన్నాథవిఠల	136

సంఖ్య	కీర్తన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
51.	నిన్ననోడి	పురందరదాసులు	బృందావన సారంగి	ఆది	పురందరవిఠల	48
52.	నీచనల్లవే	జగన్నాదదాసులు	కానడ	త్రిశ్రం	జగన్నాథవిఠల	108
53.	నీలకంధరా	గురుజగన్నాథవిఠల	మిశ్రహిందోళ	ఆది	గురుజగన్నాథవిఠల	137
54.	పుండరపురవాస	హరపనకృష్ణమవ్వ	రాగమాలిక	ఆది	భీమేశకృష్ణ	130
55.	పాలిసెన్నును	పురందరదాసులు	షణ్ముఖప్రియ	ఆది	పురందరవిఠల	49
56.	పాలిసెన్నును	వరదేశవిఠల	మిశ్రమజైరవి	ఆది	పురందరవిఠల	145
57.	పారెనమ్మ స్వామి	గోపాలదాసులు	శివరంజని	ఆది	గోపాలవిఠల	98
58.	పోవు హోగోణబారో	శ్రీపాదరాయలు	రాగమాలిక	ఆది	రంగవిఠల	9
59.	బందకృష్ణ	వ్యాసతత్వజ్ఞతీర్థులు	పహాడి	ఆది	వాసుదేవవిఠల	25
60.	బందాసురాఘవేంద్ర	మధ్యేశవిఠల	హిందోళ	త్రిశ్రం	మధ్యేశవిఠల	146
61.	భక్తుతిసుఖవో	విజయదాసులు	హంసానంది	త్రిశ్రం	విజయవిఠల	87
62.	బాగిబేడువే	శ్యామసుందరదాసులు	కాపీ	ఆది	శ్రీ శ్యామసుందర	149
63.	బారో గురురాజ	శ్రీకరవిఠల	వసంత	ఆది	శ్రీకరవిఠల	117
64.	బారయ్య వేంకటరమణ	పురందరదాసులు	బహదారి	త్రిశ్రం	పురందరవిఠల	50

సంఖ్య	క్రీర్తన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
65.	బారోరాఘవేంద్రబారో	జగన్నాథదాసులు	శంకరాభరణం	ఆది	జగన్నాథవిఠల	109
66.	భారతీశ భవరోగవ	అసిగ్యాళు	శివరంజని	త్రిశ్రం	సిరిగోవిందవిఠల	144
67.	మహిమెసాలె	గోవిందదాసులు	కాఫీ	త్రిపుట	కృష్ణ, శ్రీకృష్ణ, సిరికృష్ణ	14
68.	మారుతనకాయె	వ్యాసరాయలు	భూపాలం	ఖండం	మోహనవిఠల	101
69.	మంగళమందిరగె	ప్రసన్నవెంకటదాసులు	దర్బారీకానడ	ఆది	ప్రసన్నవెంకట	80
70.	మంగళంమంగళం	గోపాలదాసులు	శహన	త్రిశ్రం	గోపాలవిఠల	96
71.	ముఖ్యప్రాణ	పురందరదాసులు	హిందోళ	ఆది	పురందరవిఠల	51
72.	ముద్దుముఖ	వాదిరాజులు	కళ్యాణి	త్రిశ్రం	హయవదన	18
73.	మూషికవాహన	గురుజగన్నాథదాసులు	మిత్రకానడ	ఆది	గురుజగన్నాథవిఠల	138
74.	రంగబారో	పురందరదాసులు	మిత్ర	ఆది	పురందరవిఠల	52
75.	రాఘవేంద్రగురు	విజయదాసులు	పంతువరాలి	ఆది	విజయవిఠల	89
76.	రోగహరనె	జగన్నాథదాసులు	దర్బారీ కానడ	ఆది	జగన్నాథవిఠల	110
77.	లాలిసమ్మ	పురందరదాసులు	శంకరాభరణం	ఆది	పురందరవిఠల	53

సంఖ్య	కీర్తన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
78.	లాలిసిదకు	పురందరదాసులు	మోహన	ఆది	"	54
79.	వరవక్రారు	కనకదాసులు	మిత్రకానడ	ప్రిత్రం	బదదాది, సిరికాగి,	
80.	వృద్ధవాగ్గదో	హరపనహళ్ళిభీమవల్లి	పంసానంది	ఆది	నెలెయాది కేవ	70
81.	వేణునాదప్రియ	వాదిరాజులు	ఆనందబైరవి	ఆది	భీమేశక్యస్త	131
82.	వేంకటరమణనెబ్బాలో	పురందరదాసులు	బృందావన సారంగి	ఆది	హయవదన	20
83.	వేంకటశదయమాదో	పురందరదాసులు	రాగమాలిక	ఆది	పురందరవిఠల	55
84.	విజయపు ఆరింద	గోపాలదాసులు	కేదార్	ఆది	"	57
85.	శరణసురభూజ	కమలేశవిఠల	హంసానంది	ఆది	విజయవిఠల	90
86.	శరణశరణు	వాదిరాజులు	హంసానంది	ఆది	కమలేశవిఠల	120
87.	శరణు వేంకటరమణ	పురందరదాసులు	కళ్యాణి	త్రిపుట	హయవదన	19
88.	శరణు శ్రీగురారాఘవేంద్ర	గురుజగన్నాథ దాసులు	హిందోళ	త్రిపుట, ఆది	పురందరవిఠల	56
89.	శరణు సిద్ధివినాయక	పురందరదాసులు	మిత్రకళ్యాణి	త్రిపుట	గురుజగన్నాథ	139
90.	శ్రీనివాస నీనె పాలిసా	పురందరదాసులు	కళ్యాణి	త్రిపుట	పురందరవిఠల	58
91.	శ్రీరాఘవేంద్ర	శ్యామసుందరదాసులు	హంసద్వని	ఆది	"	59
				ఆది	శ్రీ శ్యామసుందర	151

సంఖ్య	కీర్తన	రచయిత	రాగం	తాళం	అంకితం	పుట సంఖ్య
92.	శ్రీరామరామ	మహీపతిదాసులు	భేహగ్	త్రిపుట	మహీపతి	74
93.	సజ్జనర	హరపనహళ్లిభీమన్న	కళ్యాణి	ఆది	భీమేశ్వరస్థ	132
94.	సృరిసా సర్వదహరియ	పురందరదాసులు	బృందావన సారంగి	ఆది	పురందరవిఠల	60
95.	స్వస్తి శ్రీజయమంగళం	గురుజగన్నాథదాసులు	మధ్యమావతి	త్రిశ్రం	గురుజగన్నాథవిఠల	140
96.	స్వామీలాలి	గురుజగన్నాథదాసులు	కానడ	త్రిశ్రం	"	141
97.	సిరిమంత్రాలయ	తందెవెంకటేశవిఠల	కానడ	త్రిశ్రం	తందెవెంకటేశవిఠల	153
98.	శేరిదేవిన్న	విజయదాసులు	ముల్తానీ	ఆది	విజయవిఠల	90
99.	సుందరమూర్తి	పురందరదాసులు	సింధుభైరవి	ఆది	పురందరవిఠల	61
100.	హరియ నెనెయద	"	హిందోళ	ఆది	పురందరవిఠల	62
101.	హిందిల్లాస్వామి	"	కళ్యాణి	త్రిశ్రం	పురందరవిఠల	63
102.	హువ్వ చెండాడిద	"	"	త్రిశ్రం	పురందరవిఠల	64

శ్లోకాల అకారాది పట్టిక

సంఖ్య శ్లోకం	దాసస్తుతి	రాగం	పుటసంఖ్య
1. అజ్ఞానతిమిరచ్ఛేదం	విజయదాసులు	మోహన	81
2. కౌశికాచార్య	వరదేశవిరల	కళ్యాణి	145
3. గురుపూర్వజగన్నాథ	గురుజగన్నాథదాసులు	చక్రవాకం	133
4. గోపప్రఖరసంకాశం	గోపాలదాసులు	ఆరభి	91
5. చిష్ణుశైల	మోహనదాసులు	శహన	100
6. జనార్దన పదాసక్తం	అభినవజనార్దనవిరల	చంద్రకోన్	118
7. జలజేష్ఠ నిభాకారం	జగన్నాథదాసులు	కేదార్	102
8. తపోవిద్యా	వాదిరాజులు	ఆరభి	15
9. దాసమార్గ	మహీపతిదాసులు	పున్నాగవరాళి	71
10. నారదదాప్త	హరపనహాభిభీమవ్య	భీంష్లాన్	124
11. ఫలస్తుతి	శ్రీదవిరల	మిశ్రభీంష్లాన్	114
12. ప్రాణపతి	శ్రీదవిరల	మిశ్రభీంష్లాన్	111
13. ప్రకటికృత	వ్యాసతత్వజ్ఞతీర్థులు	సింహేంద్రమద్యమం	24
14. మన్మథనోభీష్టవరదం	పురందరదాసులు	కళ్యాణి	26
15. పూజ్యయరాఘవేంద్రాయ	రాఘవేంద్రతీర్థులు	చక్రవాకం	21
16. భజేగోవింద	అసిగ్యాళ్ళుగోవిందదాసులు	మిశ్రహంసధ్వని	142
17. యమాంశస్య	కనకదాసులు	షణ్ముఖప్రియ	65
18. రంగనాథ పదాసక్తం	హెళెవనెకట్టెగిరియమ్మ	మోహన	75
19. శ్రీ జగన్నాథదాసార్య	శ్యామసుందరథాసులు	హంసానంది	147
20. శ్రీ జగన్నాథదాసార్య	తందెవెంకటేశవిరల	హిందోళ	152
21. శ్రీపూర్ణబోధ	శ్రీపాదరాయలు	కళ్యాణి	7
22. శ్రీమద్వ్యాసయతీంద్రాయ	వ్యాసరాయ	భైరవి	10
23. శ్రీరాఘవేంద్ర పాదాబ	కమలేశవిరల	ఆనందభైరవి	119
24. శ్రీశంఖిసేవకం	మొదల్కల్ శేషదాసులు	భూపాలం	121
25. శ్రీకాతాప్తి	ప్రసన్నవేంకటదాసులు	కేదార్	77
26. సనీతామూలరామాళ్ళ	నరహరితీర్థులు	భూపాలం	5

రచయితల సూచిక

1. అభినవజనార్ధనవిఠల

సంఖ్య	కీర్తన	అంకితనామం	రాగం	తాళం
1.	కాయోగురురాఘవేంద్ర	అభినవజనార్ధన	మిశ్రచంద్రకోస్	ఆది

2. అసిగ్యాకు గోవిందదాసులు

1.	భారతీశభవరోగవ	సిరిగోవిందవిఠల	శివరంజని	త్రిశ్రం

3. కనకదాసులు

1.	ఈశనిన్న	బాడదాదికేశవ	కానడ	త్రిశ్రం
2.	వరనకొడు	సిరికాగినెలెయాదికేశవ	మిశ్రకానడ	

4. కమలేశవిఠల

1.	కరదరి బరబారదె	కమలేశ విఠల	ఘమాన్	ఆది
2.	శరణర సురభూజ	"	హంసానంది	ఆది

5. గురుజగన్నాథదాసులు

1.	తూగేరెరాయరా	గురుజగన్నాథవిఠల	ఆనందభైరవి	త్రిశ్రం
2.	నిన్ననంబిదె	"	మోహన	ఆది
3.	నీలకంధరా	"	మిశ్రహిందోళ	"
4.	మూషికవాహన	"	మిశ్రకానడ	ఆది
5.	శరణుశ్రీగురురాఘవేంద్రగె	"	చక్రవాకం	త్రిపుట
6.	స్వస్తిశ్రీజయమంగళ	"	మధ్యమావతి	త్రిశ్రం
7.	స్వామిలాలి	"	కానడ	త్రిశ్రం

6. గోపాలదాసులు

1.	ఎన్నభిన్నపకేళ	గోపాలవిఠల	హంసానంది	ఆది
2.	జయనరసింహకాయో	"	చక్రవాకం	ఆది

రచయితల సూచిక

1. అభినవజనార్ధనవిరల

సంఖ్య	కీర్తన	అంకితనామం	రాగం	తాళం
1.	కాయోగురురాఘవేంద్ర	అభినవజనార్ధన	మిశ్రచంద్రకోస్	ఆది

2. అసిగ్యాకు గోవిందదాసులు

1.	భారతీశభవరోగవ	సిరిగోవిందవిరల	శివరంజని	త్రిశ్రం

3. కనకదాసులు

1.	ఈశనిన్న	బాడదాదికేశవ	కానడ	
2.	వరవకోడు	సిరికాగినెలెయాదికేశవ	మిశ్రకానడ	త్రిశ్రం

4. కమలేశవిరల

1.	కరదరె బరబారదె	కమలేశ విరల	ఖమాస్	ఆది
2.	శరణర సురభూజ	"	హంసానంది	ఆది

5. గురుజగన్నాథదాసులు

1.	తూగీరేరాయరా	గురుజగన్నాథవిరల	ఆనందభైరవి	త్రిశ్రం
2.	నిన్ననంబిదె	"	మోహన	ఆది
3.	నీలకంధరా	"	మిశ్రహిందోళ	"
4.	మూషికవాహన	"	మిశ్రకానడ	ఆది
5.	శరణుశ్రీగురురాఘవేంద్రగె	"	చక్రవాకం	త్రిపుట
6.	స్వప్తిశ్రీజయమంగళ	"	మధ్యమావతి	త్రిశ్రం
7.	స్వామిలాలి	"	కానడ	త్రిశ్రం

6. గోపాలదాసులు

1.	ఎన్నభిన్నవకేళి	గోపాలవిరల	హంసానంది	ఆది
2.	జయనరసింహకాయో	"	చక్రవాకం	ఆది

సంఖ్య	క్రీర్తన	అంకితనామం	రాగం	తాళం
3.	మంగళం మంగళం	"	శహన	త్రిశ్రం
4.	పొరెనమ్మ స్వామి	"	శివరంజని	ఆది
5.	విజయపు ఆరింద	"	కేదార్	ఆది
7. నరహరితీర్థులు				
1.	ఇంతు మరుళాదెను	నరహరి-రఘుపతి	హిందోళ	ఆది
2.	తిళకోనిన్నోళగె	రఘుకుల తిలక	సింధుభైరవి	త్రిశ్రం
8. జగన్నాథదాసులు				
1.	కండెపండరిరాయన	జగన్నాథవిరల	పహాడి	ఆది
2.	గోపాలదాసరాయ	"	హిందోళ	త్రిపుట
3.	దాసరాయ	"	కాపీ	త్రిశ్రం
4.	ధన్యనాదెను	"	ధిల్లంగ్	త్రిశ్రం
5.	నీచనల్లవె	"	కానడ	త్రిశ్రం
6.	బారో రాఘవేంద్ర బారో	"	శంకరాభరణం	ఆది
7.	రోగహరనె	"	దర్బారీకానడ	ఆది
9. తందెవేంకటేశ విరలదాసులు				
1.	సిరిమంత్రాలయ	తందెవేంకటేశవిరల	కానడ	త్రిశ్రం
10. ప్రసన్న వెంకటదాసులు				
1.	దేవబారో	ప్రసన్నవెంకట	మధ్యమావతి	ఆది
2.	మంగళమందిరగె	"	దర్బారీకానడ	ఆది
11. ప్రాణేశ విరల				
1.	కాయెనిన్న	ప్రాణేశవిరల	వలజి	త్రిశ్రం

సంఖ్య	క్రీర్తన	అంకితనామం	రాగం	తాళం
12. పురందరదాసులు				
1.	అళువుదేతకోరంగ	పురందరవిఠల	మోహన	ఆది
2.	ఇదుభాగ్యవిదుభాగ్య	"	కాపీ	ఆది
3.	ఇన్నదయబారదె	"	కాపీ	ఆది
4.	ఇదు ఏనంగ	"	హంసానంది	ఆది
5.	ఏళయ్యబెళగాయితు	"	రాగమాలిక	ఆది
6.	ఓడిబారయ్య	"	మోహన	ఆది
7.	కళ్యాణం	"	మోహన	ఆది
8.	కాయలారెనో	"	మోహన	ఆది
9.	కూసినకండ్లర్యా	పురందరవిఠల	మోహన	ఆది
10.	గజవదన	"	కళ్యాణి	ఆది
11.	జయజానకీకాంత	"	బృందావన సారంగి	ఆది
12.	జయమంగళం	"	మిశ్రమోహన	ఖండం
13.	దయమాడో రంగ	"	బృందావనసారంగి	ఆది
14.	దేవకికంద	"	ధర్మావతి	ఆది
15.	దేవబందనమ్మ	"	భూపాలం	ఆది
16.	నా నిన్న మనకె బారెనో	"	ద్విజావంతి	ఆది
17.	నారాయణ ఎన్నిరో	"	ద్విజావంతి	ఆది
18.	నారాయణనిన్ననామద	"	కానడ	ఆది
19.	నిన్ననోడిధన్యనాదెనో	"	బృందావన సారంగి	ఆది
20.	పాలిసె ఎన్నను	"	షణ్ముఖప్రియ	ఆది
21.	బారయ్య వేంకటరమణ	"	బహుదారి	త్రిశ్రం
22.	ముఖ్యప్రాణ	"	హిందోళ	ఆది
23.	రంగబారో	"	మిశ్రమధ్యమావతి	ఆది
24.	లాలిలాలినమ్మ	"	శంకరాభరణం	ఆది

సంఖ్య	కీర్తన	అంకితనామం	రాగం	తాళం
25.	లాలిసిదళు మగనా	పురందరవిరల	బృందావనసారంగి	ఆది
26.	వేంకటరమణనె బార్	"	బృందావనసారంగి	ఆది
27.	వేంకటేశదయమాడ్	"	రాగమాలిక	ఆది
28.	శరణు వేంకటరమణ	"	హిందోళ	త్రిపుట, ఆది
29.	శరణుసిద్ధవినాయక	"	మిశ్రఅతాణా	త్రిపుట
30.	శ్రీనివాస నీనెపాలిసో	"	కళ్యాణి	ఆది
31.	స్మరిసాసర్వదహరియ	"	బృందావనసారంగి	ఆది
32.	సుందమూరుతి	పురందరవిరల	సింధుభైరవి	ఆది
33.	హరియనెనెయద	"	హిందోళ	ఆది
34.	హిందిల్లా స్వామి	"	కళ్యాణి	త్రిశ్రం
35.	హువ్వ చెండాడిదనే	"	కళ్యాణి	త్రిశ్రం

13. మహీపతిదాసులు

1.	కాయోకాయో	పురందరవిరల	మిశ్రభైరవి	ఆది
2.	శ్రీరామరామా	"	బేహగ్	త్రిపుట

14. మధ్వేశవిరల

1.	బందాసురాఘవేంద్ర	మధ్వేశవిరల	హిందోళ	త్రిశ్రం

15. మోహనదాసు

1.	మారుతనకాయె	మోహనవిరల	భూపాలం	ఖండం

16. మొదల్కల్ శేషదాసులు

1.	నంబిదెనిన్నపాద	శ్రీగురువిజయవిరల	హంసానంది	త్రిశ్రం

17. రాఘవేంద్రతీర్థులు

1. ఇందు ఎనగె	ధీరవేణు గోపాల	షణ్ముఖస్రియ	ఆది

18. వరదేశవిరల

1. పాలిసెన్ననుపవమానరాణివరదేశవిరల		భైరవి	ఆది

19. వాదిరాజులు

1. చారియెతోరోగోపాల	హయవదన	మిశ్రచక్రవాకం	ఆది
2. ముద్దుముఖదాతనమ్మ	"	కళ్యాణి	త్రిశ్రం
3. శరణు శరణు	"	కళ్యాణి	త్రిపుట
4. వేణునాదస్రియ	"	ఆనందభైరవి	ఆది

20. వ్యాసతత్వజ్ఞతీర్థులు

1. బందకృష్ణ	వాసుదేవవిరల	పహాడి	ఆది

21. వ్యాసరాయలు

1. కడగోల	సిరికృష్ణకృష్ణశ్రీకృష్ణ	కళ్యాణి	త్రిశ్రం
2. మహిమెసాలదె	"	కానడ	ఆది
3. కాళింగనామెట్టి	"	కాపీ	త్రిపుట

22. విజయవిరల

1. అడిగళిగొందిపె	విజయవిరల	వలజి	ఆది
2. ఉద్ధరిసువదుఎన్న	"	సింధుభైరవి	ఆది
3. గురుపురందర	"	భాగేశ్వరి	త్రిపుట
4. భమతిసుఖవోరంగ	"	హంసానంది	త్రిశ్రం
5. రాఘవేంద్రగురు	"	పంతువరాళి	ఆది
6. సేరిదెవిన్న	"	ముల్తానీ	ఆది

సంఖ్య	కీర్తన	అంకితనామం	రాగం	తాళం
23. శ్రీకరవిరల				
1.	బారోగురురాజ	శ్రీకరవిరల	వసంత	ఆది
24. శ్రీపాదరాయలు				
1.	పోపుహోగోణబారో	రంగవిరల	రాగమాలిక	ఆది
25. శ్రీదవిరల				
1.	జయజనకజాపతే	శ్రీదవిరల	ధిల్లంగ్	ఆది
2.	తంగినీకేళిద్యా	"	దేష్	ఆది
26. శ్యామసుందరదాసు				
1.	నిత్యబిడదె	శ్రీవ్యామసుందర	హంసద్వని	త్రిశ్రం
2.	బాగిబేడువే	"	కాపీ	ఆది
3.	శ్రీరాఘవేంద్ర	"	హంసద్వని	ఆది
27. హెళెవనకట్టెగిరియమ్మ				
1.	ఇంధవగ్వాంగె	హెళెవనకట్టెరంగ	మోహన	త్రిశ్రం
28. హరవనహళ్ళిబీమవ్వ				
1.	అంగళదొళగడబారయ్య	భీమేశక్ష్మ	కేదార్	ఆది
2.	ఆపోషనవహాకె	"	మిశ్రఅరాణా	
3.	కండుహిగ్గిదళె	"	కాపీ	త్రిశ్రం
4.	కొళలూదో	"	మిశ్ర కళ్యాణి	త్రిశ్రం
5.	పంథరపురవాస	"	రాగమాలిక	ఆది
6.	వృద్ధవాగ్వదో	"	హంసానంది	ఆది
7.	సజ్జనర సంగనీడో	"	కళ్యాణి	ఆది

రాగసూచిక

సంఖ్య కీర్తన	రచయిత	తాళం

1. అరాణా

1. ఆపోషనవహాకె	హరపనహాళ్ళి భీమవ్వ	త్రిశ్రం, ఆది
2. శరణుసిద్ధివినాయక	పురందరదాసులు	త్రిపుట

2. అనందభైరవి

1. తూగీరేరాయరా	గురుజగన్నాథదాసులు	త్రిశ్రం
2. వేణునాదప్రియ	వాదిరాజులు	ఆది

3. కళ్యాణి

1. కడగోల	వ్యాసరాయలు	త్రిశ్రం
2. కొకలూదో రంగయ్య	హరపనహాళ్ళి భీమవ్వ	త్రిశ్రం
3. గజవదనబేడువే	పురందరదాసులు	ఆది
4. ముద్దుముఖదాతనమ్మ	వాదిరాజులు	త్రిశ్రం
5. శరణు శరణు	వాదిరాజులు	త్రిపుట
6. శ్రీనివాసనీనెపాలినో	పురందరదాసులు	ఆది
7. సజ్జనరసంగనీడో	హరపనహాళ్ళి భీమవ్వ	ఆది
8. హిందిల్లాచెస్వామి	పురందరదాసులు	త్రిశ్రం
9. హువ్వ చెండాడిద	పురందరదాసులు	త్రిశ్రం

4. కానడ / దర్బారీ కానడ

1. ఈశనిన్న	కనకదాసులు	త్రిశ్రం
2. కాళింగనామెట్టి	వ్యాసరాయలు	ఆది
3. నారాయణనిన్న నామద	పురందరదాసులు	ఆది
సృరణెయ		
4. నీచనల్లవె	జగన్నాథదాసులు	త్రిశ్రం

5.	మంగళమందిరగె	ప్రసన్నవెంకటదాసులు	ఆది
6.	మూషికవాహన	గురుజగన్నాథదాసులు	ఆది
7.	రోగహరనె	జగన్నాథదాసులు	ఆది
8.	వరపకొడు	కనకదాసులు	త్రిశ్రం
9.	స్వామిలాలి	గురుజగన్నాథదాసు	త్రిశ్రం
10.	సిరిమంత్రాలయ	తందెవేంకటేవిరల దాసులు	త్రిశ్రం

5. కాపీ

1.	ఇదుభాగ్యవిదుభాగ్య	పురందరదాసులు	ఆది
2.	ఇన్నదయబారదె	"	ఆది
3.	కందుహిగ్గిదళె	హరపనహళ్ళిభీమవ్వ	త్రిశ్రం
4.	దానరాయ	జగన్నాథదాసులు	త్రిశ్రం
5.	బాగిబేడువె	శ్యామసుందరదాసులు	ఆది
6.	మమిమసాలదె	వ్యాసరాయలు	త్రిపుట

6. కేదార్

1.	అంగళ దొళగాడ	హరపనహళ్ళిభీమవ్వ	ఆది
2.	విజయపు ఆరింద	గోపాలదాసులు	ఆది

7. ఖమాన్

1.	కరదరె బరబారదె	కమలేశ విరలదాసులు	ఆది

8. చక్రవాకం

1.	జయనరసింహకాయో	గోపాలదాసులు	ఆది
2.	దారియెతోరో	వాదిరాజులు	ఆది
3.	శరణు శ్రీగురురాఘవేంద్ర	గురుజగన్నాథదాసులు	త్రిశ్రం

9. చంద్రకోన్

1.	కాయోగుణరాఘవేంద్ర	అభినవజనార్థనవిరల	ఆది

10. ధిల్లంగ్

1.	జయజనక	శ్రీదవిరల	ఆది
2.	ధన్యనాదెన్	జగన్నాథదాసులు	త్రిశ్రం

11. దేష్

1.	తంగెనీ	శ్రీదవిరల	ఆది

12. ధర్మావతి

1.	దేవకికంద	పురందరదాసులు	ఆది

13. ద్విజావంతి

1.	నానిన్నమనెకె	పురందరదాసులు	ఆది
2.	నారాయణఎన్నిరో	పురందరదాసులు	ఆది

14. పహాడి

1.	కండెపందరిరాయ	జగన్నాథదాసు	ఆది
2.	బందకృష్ణ	వ్యాసతత్వజ్ఞతీర్థులు	ఆది

15. పంతువరాళి

1.	రాఘవేంద్రగురు	విజయదాసులు	త్రిశ్రం

16. బహుదారి

1.	బారయ్యవేంకటరమణ	పురందరదాసులు	త్రిశ్రం

17. బృందావనసారంగి

1.	జయజానకీకాంత	పురందరదాసులు	ఆది

2.	నయమాడోరంగ	--	ఆది
3.	నిన్ననోడి	--	ఆది
4.	వేంకటరమణనెబరో	--	ఆది
5.	స్మరిసొసర్వదహరియ	--	ఆది

18. భాగేశ్వరి

1.	గురుపురందర	విజయదాసులు	త్రిపుట

19. భూపాలం

1.	దేవబందనమ్మ	పురందరదాసులు	ఆది
2.	మారుతనకాయె	మోహనదాసులు	ఖండం

20. భైరవి

1.	కాయోకాయో	మహీపతిదాసులు	ఆది
2.	పాలిసెన్నను వవమానరాణి	వరదేశవిఠల	ఆది

21. బేహగ్

1.	శ్రీరామరామ	మహీపతిదాసులు	త్రిపుట

2. మధ్యమావతి

1.	దేవబారో	ప్రసన్నవెంకటదాసులు	ఆది
2.	రంగబారో	పురందరదాసులు	ఆది
3.	స్వస్తిశ్రీజయమంగళం	గురుజగన్నాథదాసులు	త్రిశ్రం

23. మోహన

1.	అళువు దేవతకోరంగ	పురందరదాసులు	ఆది
2.	ఇంధవగ్వాంగె	హెళెవనకట్టె గిరియమ్మ	త్రిశ్రం
3.	కళ్యాణం	పురందరదాసులు	ఆది

4.	కాయలారెనో	"	ఆది
5.	కాయెనిన్న	ప్రాణేశవిరల	త్రిశ్రం
6.	జయమంగళం	పురందరదాసులు	ఖండం
7.	నిన్న నంబిదె	గురుజగన్నాథదాసులు	ఆది
8.	లాలిసిదకు	పురందరదాసులు	ఆది

25. ముల్తానీ

1.	సేరిదెనిన్న	విజయదాసులు	ఆది

26. వలజి

1.	అడిగళిగొండిపె	విజయదాసులు	వలజి

27. వసంత

1.	బారో గురురాజ	శ్రీకరవిరల	ఆది

28. శహనా

1.	మంగళం మంగళం	గోపాలదాసులు	త్రిశ్రం

29. శంకరాభరణం

1.	బారో రాఘవేంద్ర బారో	జగన్నాథదాసులు	ఆది
2.	లాలినమ్మ	పురందరదాసులు	ఆది

30. శివరంజని

1.	పొరెనమ్మస్వామి	గోపాలదాసులు	ఆది
2.	భారతీశ	అసిగ్యాకు	త్రిశ్రం
		గోవిందదాసులు	

31. షణ్ముఖప్రియ

1.	ఇందు ఎనగె గోవింద	రాఘవేంద్రతీర్థులు	ఆది
2.	పాలిసెఎన్నను	పురందరదాసులు	ఆది

32. సింధుభైరవి

1.	ఉర్ధరిసువదుఎన్న	విజయదాసులు	ఆది
2.	సుందరమూరుతి	పురందరదాసులు	ఆది
3.	తిఖికో	నరహరితీర్థులు	త్రిపుట

33. హంసానంది

1.	ఇదువినంగ	పురందరదాసులు	ఆది
2.	ఎన్నభిన్నపకేళో	గోపాలదాసులు	ఆది
3.	నంబిదెనిన్నపాద	మొదల్కల్శేషదాసులు	త్రిశ్రం
4.	భకుతి సుఖవోరంగ	విజయదాసులు	త్రిశ్రం
5.	వృద్ధవాగ్విదో	హరపనహళ్ళిబీమవ్వ	ఆది
6.	శరణరసురభూజ	కమలేశవిరలదాసులు	ఆది

34. హిందోళ

1.	ఇంతుమరుళాదెను	నరహరితీర్థులు	ఆది
2.	ఓడిబారయ్య	పురందరదాసులు	ఆది
3.	గోపాలదాసరాయ	జగన్నాథదాసులు	త్రిపుట
4.	నీలకంధరా	గురుజగన్నాథదాసులు	ఆది
5.	బందానురాఘవేంద్ర	మధ్వేశవిరల	త్రిశ్రం, మధ్వేశవిరల
6.	ముఖ్యప్రాణ	పురందరదాసులు	ఆది
7.	శరణువేంకటరమణ	--	త్రిపుట, ఆది
8.	హరియనెనెయద	--	ఆది

35. హంసధ్వని

1.	నిత్యబిదదె	శ్యామసుందరదాసులు	త్రిశ్రం
2.	శ్రీరాఘవేంద్ర	--	ఆది

ఉపయుక్తగ్రంథ సూచిక (తెలుగు)

1. అమరశ్రీ: “మంత్రాలయ మహాత్మ్యము”, మంత్రాలయం (ఆం.ప్ర.) చంద్రికాబుక్స్టాల్, 1973.
2. గంగప్ప: “పురందరదాసు” తిరుమల తిరుపతిదేవస్థానం, 1993 (TTD Religions Publications Series No. 369)
3. మురళి: “కన్నడసాహిత్య చరిత్ర” న్యూఢిల్లీ, సాహిత్య అకాడమి, 1978.
4. రాఘవేంద్రదాసు: “శ్రీశ్రీశ్రీ మంత్రాలయ ప్రభు చరితము” హైదరాబాద్, జయరాఘవేంద్రసంస్థ, 1982
5. రాఘవేంద్రరావు ఎ. : “దాసకీర్తన రత్నావళి” (కన్నడ హరిదాసుల కీర్తనలు) విశాఖపట్టణం, మధ్యసంఘము, 1994
6. రామకృష్ణ శర్మ గడియారం: “కన్నడసాహిత్య సౌరభం”, సికింద్రాబాద్, యువభారత సాహితీ సంస్కృతిక సంస్థ. 1981
7. రామారావు, జమ్మి: “మధ్వదర్శిని”, మధ్వమఠాదీశుల జీవిత వృత్తాంతము” రాజమండ్రి యంగ్ మెన్స్ మధ్య అసోసియేషన్, 1987.
8. లక్ష్మీకాంతమ్మ, ఊటుకూరి: “అఖిలభారతకవయిత్రులు” హైదరాబాద్, సాహిత్య అకాడమి, 1965
9. వీరయ్య, గాజుల (Tr) “శ్రీ మంత్రాలయ మహాత్మ్యం, శ్రీరాఘవేంద్రగురు జీవిత చరిత్ర”. హుబ్లీ, ఎ. ఎం.కరడి & సన్స్. 1986.
10. వేంకటేశ్వర్లు, పుల్లాబొట్ల: “భక్తకవి పుంగవులు” (సాహిత్య విమర్శనాత్మక జీవిత చరిత్రలు) ఖమ్మం, విజ్ఞాన స్రవంతి, 11వ కుసుమం, 1981.
11. వేంకటేశ్వర్లు, బులుసు,: “మహర్షుల జీవిత చరిత్రలు” తిరుపతి TTD, 1967.
12. శ్రీరాములు, రావినూతల: “దాక్షిణాత్యభక్తులు”, అనంతపురం, శ్రీరమణసత్సంగం, 1964.

13. సర్వోత్తమన్, కె: “అన్నమయ్య శ్రీపాదరాయలు” తిరుపతి, పారిజాత ప్రచురణలు, 1982.
14. సూర్యనారాయణరావు, వక్రంతం: “కర్ణాటక హరిదాస పంచకం”, తిరుపతి, సార్వభౌమ పబ్లికేషన్స్, 1983.

DASA SAHITYA PROJECT

దాససాహిత్య ప్రాజెక్టు ప్రచురణలు

1. --: శ్రీ ప్రసన్న వెంకటదాస విరచిత శ్రీనివాస సంకీర్తనలు, తిరుపతి, దాససాహిత్య ప్రాజెక్టు, 1986.
2. --: “గోపాలదాసులు”. TTD దాస సాహిత్య ప్రాజెక్టు (TTD Religions Series Publication Series 274)
3. --: “శ్రీపాదరాయలు” (TTD Religions Series Publication Series 275)

ARTICLES

1. నాగరాజు. యన్. : “శ్రీవేంకటేశ్వరునిదాసు - విజయదాసు “సప్తగిరి” (TTD Monthly), September, 1995, P 41-44.
2. శ్రీనివాసులు శెట్టి, కె.: “అన్నమయ్య - పురందరదాసు” సప్తగిరి TTD (Monthly April), 1997.
3. సర్వోత్తమరావు కె : “శ్రీనివాసుని కీర్తించిన కన్నడ హరిదాసులు సప్తగిరి, (TTD Monthly), October 1997.

BOOKS ENGLISH

1. Dasa Sahitya Project : Karnataka Haridasa (In Kannada, Telugu, Hindi and English), Tirupathi, TTD Dasa Sahitya Project, 1975. (Dasa Sahitya Project Series No 17) (TTD Religins Publication Series 199)
2. Dasa Sahitya Project : "Sri Vysarayalu". Tirupathi, Dasa Sahitya Project, TTD 1983. 12P (TTD Regiligion Publication Series No 143)

ARTICLES

1. Gokulanath : Haridasas and Bhakti Movement. Saptagiri, (English) February 1998. P 10-13.
2. Rama Charya Adya : "The deveotional services of Haridasas of Thimmappa" "Saptagiri" June, 1996. P 26-27. (Vol. mmvii No.6)

(కన్నడ) BOOKS

1. గుడి, ఆర్.జి. : దాససాహిత్య :|| ఒండు సిద్ధాంతిక అధ్యయన : ఆధోని, శ్రీనిధి ప్రకాశన, 1994. 366 P
2. PHaridasa Ratnam, Gopalaratnam :
శ్రీహరి భజన పద్ధతి vol. I & II
3. భజన చంద్రిక
4. దాససాహిత్య ప్రాజెక్టు : శ్రీపురందరదాస దిండ రచినల్పట్టు శ్రీ శ్రీనివాస హోదుగళు, 1981
5. దాససాహిత్య ప్రాజెక్టు : గురుజగన్నాథ దాసగళు కృతి, 1985
6. శ్రీదవిరల దాసరకృతిగళు, 1997
7. దాసతత్వ ప్రకాశికె. 1995.

ARTICLES (Kanada)

1. రామశేషన్, యన్.కె. : "శ్రీనరహిరతీర్థరు" "సప్తగిరి" ఆగస్టు, 1987.

దామర పేరు పూర్వాక్రమణామం జన్మస్థలం(Period)	గురువు	శిష్యులు	సమకాలీనులు	బిరుదులు	రచనలు	బృందావనస్మృతైన ప్రదేశం	పుణ్యతిథి	తారీఖనామం
నరహరి తీర్థులు (త్యామశాప్తి) (1250-1339) రాజమండ్రి	మధ్వా చార్యులు				1. యమక భారత వ్యాఖ్యానము 2. వేదోపనిషత్తులకు సూత్రభాష్యం 3. తీర్థసలు.	హంపి	పుష్యబహుళ సప్తమి (1333)	నరహరి-రఘుపతి తీర్థముచుల బిలక
ప్రీహరాయలు (లక్ష్మీనారాయణ) (1404-1502) అబ్బూరు	శ్రీ సర్వభద్ర తీర్థులు	వ్యాసరాయలు	చంద్రగిరి రాజైన సాళువ నరసింహాచారి రాంమూతాళ్ళపాక అన్నపూర్ణాచార్య		1. వాగ్మత్ర (వేదాంత గ్రంథము) 2. వేరూది తీర్థసలు	ముగళహాలు	శ్రేష్ఠశుద్ధ చతుర్దశి (1502)	రంగమిరల
వ్యాసరాయలు (1447-1539) అబ్బూరు	ప్రహ్లాదతీర్థులు (అత్తమంగరమపు) ప్రీహరాయలు (విద్యాసరమపు)	వాదిరాజులు, పురంపరదాసులు	శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు		సంస్కృతం : తర్రతాండవ వ్యాసాచార్యుల, చంద్రక మొగనవి. వేదాంత గ్రంథాలు వందలాది తీర్థసలు (కన్నడం)	అమోగారి	ఫాల్గుణ బహుళ చతుతి	త్రీకృష్ణ, కృష్ణ, నిరకృష్ణ
వాదిరాజులు (1480-1600) హంపివరతి (అద్దిల బొగ్గలకలోని చులులూరి సమీపం)	వ్యాసరాయలు		శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు	ప్రహరాయలతీర్థ	యమతీర్థులూ, రుక్మిణీత మెలయం, 500 భుక్తాలు, భారతానందీ అబ్బూరుల వ్యాఖ్య వందలాది వదాలు (కన్నడం) లక్ష్మీశాఖాని వైకుంఠపురం, పుష్పగర్భ, మణిమల, గుంటి త్రియంగు, నేలమదామ, గీచరవర్ణ అవస్థలులు టాగోరాలు	నోరూ (గుంటి వద్ద)	ఫాల్గుణ బహుళ చతుతి (1500)	హంపివరతి
రాఘవేంద్ర తీర్థులు (వెలమన్నకొల్లు) (1601-71) వీరమంగళం (అన్నాదితిరా)	గుంటిండ్లతీర్థులు				47 గ్రంథాలు వ్రాసాడు పేజీ 22 చూడవలెను.	ముగళహాలు	క్రౌంచ బహుళ (1671) విశాఖ	శ్రీమదేవశాసనం

రాసుల పేరు పూర్వాక్షపరమామం (Period)	గురువు	శిష్యులు	సమకాలీనులు	బిరుదులు	రచనలు	అంధాచనస్సులైన ప్రదేశం	పుణ్యలిథి	లంకితనామం
వ్యాసతరకష్ట శీర్షులు (1740-1800)	భవవేంద్ర శీర్షులు		గోపాలదాసులు		సుకాదులు, ఊకాల్గోగు, వేదాలు, భాగవత సప్తమ స్కంధానికి వ్యాఖ్యానం, మానసస్మృతి అనుగ్రంథం	వేదిసోంపురము	క్రామణి బహుళ అష్టమి	వాసుదేవ విరల
పురందరదాసులు (1480-1564) పురందరగడ (పండ్లరావుర సమీపం)	వ్యాసదాసులు		శ్రీకృష్ణ దేవదాసులు	కర్ణాటక సంగీత పితామహుడు	4,75,000 కృతులు పురందరదోషనివృత్తి		పుష్పలహరీ అమావాస్య	పురందరవిరల
కనకదాసులు (1508-1607)	వ్యాసదాసులు				మోహనతరంగిణి, హరిభక్తసార, నళచరిత్ర కావ్యాలు, కీర్తనలు ముంట్టగల్లు			బాదామినికవ కాగివెలయాది అద్వికేంద్ర
మహాపతిదాసులు (1611)	భాస్కరస్వామిలు					కొల్హాప	(1681) కార్తీక అమావాస్య	మహాపతి
హెళివనకకట్ట గిరియమ్మ (1750) హెళివనకట్ట గ్రామం					చంద్రహాసకథ, నీతాకళ్యాణం పాటలు			హెళివన కట్టి రంగ
ప్రసన్న వెంకట దాసులు (1671-1752)					సుకాదులు, పద్యాలు, భాగవత దశమ స్కంధాన్ని కన్నడంలో కృతుల రూపంలో రచించారు.		భాద్రపద శుక్ల ద్వాదశి (1752)	ప్రసన్న వెంకట
విజయదాసులు (1687-1755) చీకలవరివి					25వేల కృతులు	చిప్పగిరి	కార్తీకశుక్ల దశమి (1755)	విజయవిరల
గోపాలదాసులు (1721-1765) మోసరకల్లు (రాయచూరు జిల్లా)	విజయదాసులు			భక్తిలోభాగధై	వందలాది కృతులు	ఉత్తనూరు	పుష్పబహుళ (1765) అష్టమి	గోపాల విరల

దాసుల పేరు పూర్వజీవితాచారము (శత్రుత్వం)	గురువు	శిష్యులు	సమకాలీనులు	విరుదులు	రచనలు	బృందావనస్తులైన ప్రదేశం	పూర్వజీవి	అంకితదామం
మోహనదాసులు (మోహనాస్వ) 1728-1751							శ్రేష్ఠశుద్ధపత్ని	మోహన విరల
జగన్నాథ దాసులు 1728-1809 భాగ్యవల్లభ	విజయదాసు గోపాలదాసు				పదపద్మసుఖాదులు, డిగాభోగలు, హరికథామృతసార, కల్పద్రావి	మాన్వి	భాద్రపదశుద్ధ పక్ష నవమి (1809)	జగన్నాథ విరల
ప్రాచీణ విరల (1736-1822) లింగహనుకారు	జగన్నాథదాసు				గాలవ చరిత్ర, రాశియమర్మ, నీరాస్వయంవర, విద్యాసర్వశ్రీ స్వయంవర, వీరభద్ర మొ॥ 17 ఖండ రావ్యాలు వంశలారి శీర్షకము		అశ్వయుజ శుద్ధ పక్షము (1822)	ప్రాచీణ విరల
శ్రీధర విరల (దాసప్ప) 1741-1820 భద్రగి	జగన్నాథదాసు				భృగ్వలీలా ప్రతిపాదన పదాలు, రామ మహిమ ప్రతిపాదన పదాలు, ప్రభోదాస్మర పదాలు			శ్రీధర విరల
శ్రీధర విరల								శ్రీధర విరల
అభినవ జగన్నాథ (1742-1822)								అభినవ జగన్నాథ
కమలేశ విరల 1750	కేశవ విరలదాసులు						భాద్రపద శుద్ధ ద్వాదశి	కమలేశ విరల
మొదలకేశవదాసులు (1801-1855) ధర్మార్	విజయదాసులు						1885	కమలేశ విరల
హరివంశహృద్భీముష్ణ (1822-1903)					వెంకటేశమహాశక్తిం, శకుంతలా చరిత్ర, నక చరిత్ర, శుద్ధిదారుహత, జలక్రీడ, మొదలుగనవి		జనవరి 13, 1903 సం॥ము.	భీమేశ కృష్ణ

దాసుల పేరు పూర్వార్థకాలము ([Pre-period])	గురువు	శిష్యులు	సమకాలీనులు	బిరుదులు	రచనలు	బృందావనస్థలైన ప్రదేశం	పుణ్యలిథి	అంకితనామం
గురుజగన్నాథదాసులు (1836-1918)	గోపాలదాసు				బ్రహ్మసూత్ర భాష్య, ఆధ్యాత్మ అర్థ, 40 స్తోత్రాలు కన్నడంలో కృతులు	కొత్తాళం	1918	గురుజగన్నాథ విరల
అన్నిగూరుగోవింద దాసులు 1873-1915 అన్నిగూరు (రాయచూరు)	శ్రీరాఘవేంద్ర దాసులు				కృతులు, కనకాంగి కళ్యాణం, దాస ప్రభుల కలియుగద రావణే			సిరిగోవింద విరల
వరదేశ విరల దాసులు (ప్రావిదిదారులు) (1855-1918)	శ్రీ గురుజగన్నాథ విరలదాసులు					కొత్తాళం	ఆషాఢ శుద్ధ తదియ	వరదేశ విరల
మధ్యేశ విరల (గోగ్గేశ్వరి కేశవదాస్) (1849-1873) గోగ్గేశ్వరి	కమలావతి విరలదాసులు				6 కృతులు		శ్రీముఖ సం ర వైకృత శుద్ధ ద్వాదశి	మధ్యేశ విరల
శ్యామ సమందరదాసులు (మాన్యగుండదాస్) 1903-1956	అన్నిగూరు గోవిందదాసులు					లింగసూనూరు	వైకృత శుద్ధ నవమి	శ్రీ శ్యామసమందర విరల
తంది పేంకటేశ విరల దాసులు (రామచంద్రదారులు) 1907-1982	ఉర్రాద్రి వానదాసులు						ఆషాఢ బహుళ అష్టమి	తంది పేంకటేశ విరల